

Utvrđivanje konačnog obračuna poslovanja i podnošenje porezne prijave obrtnika i slobodnih zanimanja za 2015.

mr. sc. Mirjana Mahović Komljenović, dipl. oec.

Sadržaj:

1.	Uvod	119
2.	Izuzeće od podnošenja porezne prijave za paušalno oporezivanje djelatnosti u 2015.	120
3.	Zakonski propisi za izradu godišnjeg obračuna poslovanja obrtnika	120
4.	Promjena načina oporezivanja i prelazak s plaćanja poreza na dohodak na porez na dobit	121
5.	Porezni obveznici koji obvezno podnose godišnju poreznu prijavu	121
5.1.	Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od obrtničke djelatnosti	122
5.2.	Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od slobodnih zanimanja	122
5.3.	Porezni obveznici koji obavljaju poljoprivrednu i šumarsku djelatnost	122
5.4.	Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od imovine izdavanjem u najam ili zakup nekretnine a obveznici su PDV-a	122
5.5.	Porezni obveznici koji ostvaruju drugi dohodak i na vlastiti zahtjev su upisani u RPO registar	122
6.	Vrste samostalnih djelatnosti za koje se ne može podnijeti godišnja porezna prijava	123
7.	Poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak	123
8.	Rok za podnošenje porezne prijave za 2015. godinu	123
8.1.	Zahtjev za povrat u prijašnje stanje	124
8.2.	Utvrđivanje nadležnosti za predaju porezne prijave radi promjene prebivališta tijekom kalendarske godine	124
8.3.	Podnošenje porezne prijave nasljednika	124
8.4.	Procjena godišnjeg poreza na dohodak	125
9.	Poslovne knjige i evidencije za porezne obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost	125
9.1.	Primjena načela blagajne	125
9.2.	Iznimke za obrtnike kada pri obračunu PDV-a ne primjenjuju načelo blagajne	126

9.3.	Iskazivanje primitka i izdataka u Obrascu KPI	126
9.3.1.	Naplaćeni primici	126
9.3.2.	Plaćeni izdaci	126
9.4.	Zaključivanje Knjige primitaka i izdataka	127
10.	Iskazivanje poslovnih primitka u Obrascu KPI	128
10.1.	Poslovni primici koji se ne iskazuju u Obrascu KPI	130
10.2.	Dostavljanje bilješki o ostvarenim primicima od samostalne djelatnosti uz Obrazac DOH	130
10.3.	Primici fizičkih osoba koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost	130
10.4.	Utvrđivanje blagajničkog maksimuma za fizičke osobe prema Zakonu o fiskalizaciji u premetu gotovinom	131
11.	Evidentiranje poslovnih izdataka u obrascu KPI	132
11.1.	Porezno priznati izdaci obrtnika	132
11.2.	Izdaci koji dodatno umanjuju dohodak podnošenjem godišnje porezne prijave	134
11.2.1.	Poticaji zapošljavanja za novozaposlene osobe (čl. 56. Zakona)	134
11.2.2.	Državna potpora male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta (čl. 56.st.6. Zakona)	135
11.2.2.1.	Izračun državne potpore za izvođenje naukovanja za obrtnička zanimanja	135
11.2.3.	Državne potpore za obrazovanje i izobrazbu poduzetnika i njihovih radnika prema posebnim propisima (čl. 56. st. 6. Zakona)	136
11.2.3.1.	Način izračuna državne potpore za obrazovanje i izobrazbu	136
11.2.4.	Izdaci za istraživanje i razvoj (čl. 57. Zakona)	137
11.2.5.	Evidentiranje umanjenja dohotka na Obrascu DOH	137
11.2.6.	Umanjenje dohotka pojedinca	138
11.3.	Izdaci koji se djelomično porezno priznaju	138
11.4.	Porezno nepriznati izdaci	139
12.	Popis dugotrajne imovine	139
12.1.	Način stjecanja dugotrajne imovine	140
12.2.	Stjecanje dobara dugotrajne imovine iz EU	140
12.3.	Obračun amortizacije dugotrajne imovine	141
12.4.	Godišnje stope amortizacije	141
12.5.	Osnovica za obračun amortizacije	142
12.6.	Amortizacije osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz	142
12.6.1.	Obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen do 31.12.2009.	142
12.6.2.	Obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen od 1.1.2010. do 29.2.2012.	142
12.6.3.	Obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen poslije 1.3.2012.	143
12.6.4.	Ograničenje u priznavanju izdataka amortizacije za osobne automobile u vrijednosti većoj od 400.000,00 kn	143
12.7.	Nabava dugotrajne imovine iz državnih pomoći, potpora i poticaja od 1. siječnja 2015.	144
12.7.1.	Primjer iskazivanja primitaka u visini obračunane amortizacije	144
12.7.2.	Posebna evidencija o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine	144
12.8.	Obračun amortizacije za 2015. prema popisu dugotrajne imovine	145
12.9.	Primjer evidentiranja podataka u popis dugotrajne imovine	145
13.	Utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti	147
13.1.	Utvrđivanje dohotka od obavljanja zajedničke djelatnosti na Obrascu DOH-Z	148
13.2.	Gubitak od samostalne djelatnosti	148
13.2.1.	Iskazivanje gubitka i prijenos u iduće porezno razdoblje	148
14.	Godišnja porezna osnovica i stope poreza na dohodak	152
14.1.	Osobni odbici ili neoporezivi dio dohotka	152
14.1.1.	Uzdržavana djeca, drugi uzdržavani članovi uže obitelji te invalidne osobe	153
14.2.	Osobni odbici poreznih obveznika na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara	153

14.3.	Uvećanje osobnog odbitka za darovanja dana u naravi i novcu	154
15.	Umanjenje dohotka ostvarenog na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara	154
15.1.	Primjer izračuna umanjenja poreza na potpomognutim područjima I i II skupine i Grada Vukovara	155
16.	Novi rok za uplatu razlike poreza po godišnjem obračunu za 2015.	157
16.1.	Utvrdjivanje predujma poreza na dohodak prema godišnjoj poreznoj prijavi za 2015.	158
16.2.	Ukidanje rješenja Porezne uprave o utvrdjivanju obveze doprinosa za osiguranike koji obavljaju samostalnu djelatnost	159
17.	Prijava poreza na dohodak - dio SD kojeg popunjavaju obrtnici	159
17.1.	Obračun doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti – novi dio Obrasca DOH	159
18.	Novi obrazac P-PPI – pregled poslovnih primitka i izdataka	160
18.1.	Prilozi uz godišnju poreznu prijavu – Obrazac DOH	162
19.	Prilog UPO i utvrdjivanje poreza i prireza za 2015.	162
20.	Primjer popunjavanja godišnje porezne prijave i izračun poreza za 2015.	163
21.	Dostava ostalih obrazaca uz prijavu poreza na dohodak	168

1. Uvod

Sve fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrednu i šumarsku djelatnost kao i druge djelatnosti koje se oporezuju kao obrtničke, a od kojih se dohodak utvrđuje temeljem podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija, dužne su utvrditi konačnog obračun poslovanja za 2015. i podnijeti godišnju poreznu prijavu do kraja veljače 2016. za 2015. na Obrascu DOH. U odnosu na prošlu godinu, **Obrazac DOH na kojem se utvrđuje konačan obračun poslovanja obrtnika i slobodnih zanimanja za 2015. je izmijenjen** na način da su na obrascu dodana nova polja, i to:

- polje u koje se upisuje utvrđena svota predujma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za sljedeće porezno razdoblje,
- polja u koja se upisuju podaci o obvezi utvrdjivanja doprinosa po osnovi obavljanja druge samostalne djelatnosti, te
- polje za opis podataka o ostvarenom dohotku od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka, a koji će se zbog odgođene primjene oporezivanja kapitalnih dobitaka stečenih od 1. siječnja 2016. popunjavati tek u 2017.

Zajedno sa godišnjom poreznom prijavom za 2015., obrtnici su dužni dostaviti i popis dugotrajne imovine na **izmijenjenom obrascu DI** koji obvezno mora sadržavati AOP oznaku dugotrajne imovine ovisno o vrsti dugotrajne imovine, te datum otuđenja dugotrajne imovine ako je otuđenje izvršeno nakon 1. siječnja 2016. Ako je porezni obveznik korisnik sustava elektroničkog servisa PU ePorezna, obvezan je popis dugotrajne imovine – Obrazac DI, po prvi puta dostaviti elektroničkim putem Poreznoj upravi.

Od 1. siječnja 2015. uvedena je i promjena u iskazivanju primitaka fizičkih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost, ako u tijeku poreznog razdoblja primljene iznose državnih potpora koriste za nabavu dugotrajne imovine.

U slučaju kada više fizičkih osoba obavlja zajednički obrt te ostvaruje dohodak u supoduzetništvu, nositelj zajedničke djelatnosti obvezan je podnijeti godišnju poreznu prijavu najkasnije do kraja siječnja 2016. za prethodnu godinu na **Obrascu DOH-Z**. Budući je kod zajedničkog stjecanja dohotka, porezni obveznik svaka fizička osoba zasebno za vastiti udio u zajedničkom dohotku, to je supoduzetni-

cima omogućeno da svaki od njih podnese i svoju poreznu prijavu na Obrascu DOH do kraja veljače 2016. Stoga se porezna prijava na Obrascu DOH-Z koju podnosi nositelj zajedničke djelatnosti prema svom prebivalištu, treba obraditi u nadležnoj ispostavi Porezne uprave do 20. veljače 2016. do kada je potrebno i dostaviti rješenje nositelju, kako bi svaki od supoduzetnika mogao prema rješenjem utvrđenom udjelu u zajedničkom dohotku, podnijeti i svoju poreznu prijavu na izmijenjenom Obrascu DOH.

U godišnjoj poreznoj prijavi za 2015., a uvažavajući načelo blagajne obrtnici iskazuju iznos ostvarenog dohotka ili gubitka od obavljanja samostalne djelatnosti, kao razliku između naplaćenih poslovnih primitaka i plaćenih porezno dopustivih poslovnih izdataka, a prema **pregledu poslovnih primitaka i izdataka**, koji se prilaže uz poreznu prijavu i podnosi na **novom obrascu P-PPI**, čiji je sadržaj propisan Pravilnikom o porezu na dohodak.

Osim prijave na Obrascu DOH-Z i Obrascu DOH, obrtnici i slobodna zanimanja dužni su nadležnoj ispostavi Porezne uprave za 2015. predati i druge obračune u propisanim rokovima, i to:

Propisani rokovi	
do 31. 1. 2016.	do 20.02.2016.
■ Obrazac DOH-Z (nositelj zajedničke djelatnosti)	■ OPZ-STAT-1 – samo obrtnici koji su u sustavu PDV-a
	do 29.2.2016.
	■ Obrazac DOH (samostalni obrtnici i svaki od supoduzetnika prema udjelu u zajedničkom dohotku)
	■ obračun članarine turističkoj zajednici - Obrazac TZ,
	■ obračun komorskog doprinosa - Obrazac KD,
	■ obračun spomeničke rente - Obrazac SR.

Ako obrtnici imaju zaposlene radnike u obrtu, tada za 2015. više nisu dužni Poreznoj upravi dostaviti IP obrazac za radnike, već su jedino obvezni IP obrazac za 2015. (kao i do sada) uručiti svakom radniku najkasnije do 31. siječnja 2016. a radi potrebe sastavljanja i podnošenja njegove godišnje porezne prijave.

Radi ukidanja PDV-K obrasca, oni obrtnici koji su istodobno upisani u registar obveznika PDV-a, za 2015. više nisu u obvezi predavati konačni obračun PDV-a, već u prijavi PDV-a koja se podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja, trebaju napraviti sva usklađenja i ispravke koje se odnose na 2015.

Međutim, obrtnici koji su obveznici PDV-a, dužni su do 20.2.2016. za 2015. sastaviti i podnijeti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivališu ili uobičajenom boravištu, **ново статистичко извјеће о чинјеницама битним за опорезивање на Обрасцу ОПЗ-СТАТ-1**, a koje je propisano Pravilnikom o obvezujućim mišljenjima, ispravku prijave, statističkim izvješćima i poreznoj nagodbi (Nar. nov. br. 78/15). Statističko izvješće na Obrascu OPZ-STAT-1 podnosi se nadležnoj ispostavi Porezne uprave tromjesečno korištenjem sustava ePorezna, a sastavlja se za dospjela na nenaplaćena potraživanja uz uvjet da na dan sastavljanja - 31.12.2015. neplaćena potraživanja nisu starija od 6 godina.

ističemo...

Visina osnovnog osobnog odbitka od 2.600,00 kn ostala je nepromijenjena za cijelu 2015. kao i porezne stope od 12%, 25% i 40% pomoću kojih će se ovisno od visine utvrđenog dohotka, utvrditi godišnji obračun poslovanja obrtnika.

Godišnji porez na dohodak za koji se podnosi porezna prijava za 2015. obračunava po stopi od 12% od godišnje porezne osnovice do visine 26.400,00 kn, po stopi od 25% na raziku godišnje porezne osnovice od 26.400,00 kn do 158.400,00 kn i po stopi od 40% na svotu porezne osnovice što prelazi svotu od 158.400,00 kn.

Ako fizičke osobe imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u potpomognuta područja prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara, mogu podnošenjem godišnje porezne prijave za 2015. iskoristiti olakšice uvećanog osobnog odbitka za područja koja su razvrstana u I i II skupinu te područje grada Vukovara.

2. Izuzeće od podnošenja porezne prijave za paušalno oporezivanje djelatnosti u 2015.

Od obveze podnošenja godišnje porezne prijave za 2015., izuzete su jedino fizičke osobe koje obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost a kojima je rješenjem nadležne ispostave Porezne uprave bilo utvrđeno paušalno plaćanje poreza na dohodak za 2015., ako su bili zadovoljeni slijedeći uvjeti:

- fizička osoba nije obveznik PDV-a prema Zakonu o PDV-u (Nar. nov. br., 73/13. – 143/14.), što znači da tijekom prethodne godine nije ostvarena godišnja vrijednost isporuke dobara i obavljenih usluga u vrijednosti većoj od 230.000,00 kn, a što je granična svota za ulazak u sustav PDV-a po "sili" Zakona, ili ako porezni obveznik nije u sustav PDV-a upisan temeljem vlastitog zahtjeva neovisno od visine ostvarenog prometa,
- ostvareni primici u prethodnoj godini nisu viši od 149.500,00 kn,
- za obavljanje djelatnosti nema izdvojenih poslovnih jedinica niti proizvodnih pogona,
- fizička osoba ne obavlja samostalnu djelatnost trgovine i ugostiteljstva, a koje djelatnosti su posebno navedene kao iznimka kojima se dohodak ne može utvrđivati u paušalnoj svoti.

Iznimno, obavljanjem djelatnosti trgovine ne smatra se djelatnost fizičkih osoba registriranih za obavljanje djelatnosti proizvodnje, koji

svoje vlastite proizvode prodaju na tržištu (građani koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom a upisani su u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava). Međutim, ako porezni obveznik uz proizvođačke proizvedene vlastitom proizvodnjom, obavlja i prodaju proizvoda nabavljenih od drugog proizvođača, isto se smatra obavljanjem djelatnosti trgovine, radi čega porezni obveznik ne može ostvareni dohodak od takvog obavljanja djelatnosti, utvrđivati u paušalnoj svoti. Obavljanjem djelatnosti ugostiteljstva ne smatra se djelatnost fizičkih osoba registriranih za obavljanje djelatnosti pružanja usluga u seljačkom domaćinstvu prema posebnim propisima.

Svi porezni obveznici koji žele od 1.1.2016. umjesto plaćanja poreza na dohodak utvrđenog prema poslovnim knjigama plaćati paušalni porez, jer kumulativno udovoljavaju ispunjenim uvjetima, dužni su podnijeti prijavu radi promjene načina oporezivanja nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 15. siječnja 2016.

Za paušalno plaćanje poreza ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga osim knjige prometa, osim dostavljanja godišnjeg izvješća o ostvarenim primicima na Obrascu PO-SD. Obrazac PO-SD paušalisti su obvezni podnijeti nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 15. siječnja 2016. za 2015.

Utvrđeni paušalni porez na dohodak i prirez je konačan, radi čega porezni obveznik za ostvareni dohodak u 2015. po toj osnovi, ne može podnijeti godišnju poreznu prijavu.

3. Zakonski propisi za izradu godišnjeg obračuna poslovanja obrtnika

Obrtnici i slobodna zanimanja obvezni su utvrditi konačni obračun poslovanja za 2015., prema odredbama **Zakona o porezu na dohodak** (Nar. nov. br. 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 125/13, 148/13, 83/14 i **143/14** – u nastavku teksta: Zakon) te njegovog provedbenog propisa **Pravilnika o porezu na dohodak** (Nar. nov.br.95/05, 96/06, 68/07, 146/08; 2/09, 9/09, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14 i **137/15** – u nastavku teksta: Pravilnik).

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 37/15) koji je stupio na snagu 24.12.2015., propisane su odredbe o izmjeni Obrasca DOH i Priloga UPO koji je sastavni dio godišnje porezne prijave te popisa dugotrajne imovine – Obrasca DI, a koje se odredbe u izmijenjenom obliku primjenjuju u postupku utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak obrtnika za 2015.

No, iako je u Nar. nov., br. 136/15. od 18.12.2015. objavljena i **Uredba o izmjenama Zakona o porezu na dohodak** čije se izmijenjene odredbe odnose na oporezivanje kapitalnih dobitaka u okviru dohotka od kapitala pri otuđenju financijskih instrumenata i priznavanje kapitalnih gubitka u godišnjem izvješću u kojem se iskazuju ukupno ostvareni kapitalni dobitci, na zadnji dan poreznog razdoblja za koje se izvješće sastavlja i podnosi, navedene odredbe stupaju na snagu 1. siječnja 2016. i nisu od utjecaja na utvrđivanje godišnjeg obračun poslovanja obrtnika za 2015.

Uz odredbe Zakona i Pravilika o porezu na dohodak, obrtnici i slobodna zanimanja trebaju uvažavati i druge zakonske propise koji imaju utjecaja na sastavljanje porezne prijave za 2015., i to:

- **Uputu Ministarstva financija o sastavljanju i podnošenju godišnje porezne prijave obveznika poreza na dohodak i obračunavanju godišnjeg poreza na dohodak za 2015. god.** koja se donosi svake godine radi jedinstvenog postupanja u primjeni odredbi Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak.

- Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (Nar. nov. br. 109/07, 134/07, 152/08 i 14/14),
- Pravilnik o sadržaju evidencije državne potpore za obrazovanje i izobrazbu (Nar. nov. br. 12/08 i 13/09),
- Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov. br. 133/12),
 - Opći porezni zakon (Nar. nov. br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15 – u nastavku teksta: OPZ),
 - Zakon o obrtu (Nar. nov. br. 146/13),
 - Zakon o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12 148/13, 143/14),
 - Pravilnik o porezu na dobit (Nar. nov. br. 95/05 do 137/15),
 - Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov. br. 73/13, 99/13 – rješenje USRH, 148/13, 153/13 i 143/14),
 - Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br., 79/13, 85/13., 160/13, 35/14, 157/14 i 130/15),
 - Zakon o platnom prometu u zemlji (Nar. nov., br. 133/09 i 136/12),
 - Zakon o državnim potporama (Nar. nov., br. 47/14),
 - Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Nar. nov. br. 153/09, 147/14),
 - Zakon o obnovi i razvoju grada Vukovara (Nar. nov. br. 44/01 do 148/13),
 - Pravilnik o načinu ostvarivanja porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomoćnim područjima (Nar. nov. br. 157/14)
- Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (Nar. nov. br.8/06),
- Odluka o dopuštenoj visini kala, rastepa, kvara i loma u trgovini (Nar. nov. br. 101/04),
- Odluka o dopuštenoj visini kala, rastepa, kvara i loma u ugostiteljstvu (Nar. nov. br. 101/04),
- Odluka o dopuštenoj visini kala, rastepa, kvara i loma na žitaricama i proizvodima od žitarica i brašna (Nar. nov. br.142/99 i 22/02),

4. Promjena načina oporezivanja i prelazak s plaćanja poreza na dohodak na porez na dobit

Fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obrta i slobodnih zanimanja te sve druge djelatnosti koje se oporezuju kao obrtničke, u pravilu za svoje poslovanje vode jednostavno knjigovodstvo i u poslovnim knjigama, nastale poslovne događaje bilježe prema načelu blagajne. Ostvareni dohodak od obrtničke djelatnosti utvrđuje se kao razlika između naplaćenih primitaka i plaćenih izdataka koji su nastali u kalendarskoj godini kao poreznom razdoblju.

Međutim, prema odredbama čl.26. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 177/04 do 143/14), obrtnici mogu postati obveznicima plaćanja poreza na dobit umjesto poreza na dohodak te voditi složeno, dvojno knjigovodstvo po načelu nastanka poslovnog događaja, prema Zakonu o računovodstvu (Nar. nov. br. 109/08 do 78/15) uz primjenu računovodstvenih politika te računskog kontnog plana, i to u dva slučaja:

- a) dobrovoljno - temeljem vlastitog pisanog zahtjeva kojim se traži promjena načina oporezivanja i plaćanje poreza na dobit umjesto poreza na dohodak, kada su novi poduzetnici obvezni pisani zahtjev za plaćanje poreza na dobit podnijeti nadležnoj ispostave Porezne uprave prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu, odmah na početku obavljanja djelatnosti, a poduzetnici koji već obavljaju djelatnost, do kraja tekuće godine za iduće porezno razdoblje, te

- b) obvezno po "sili" zakona ako su temeljem iskazanih podataka u poslovnim knjigama za 2015., ispunjeni propisani uvjeti za oporezivanje dobiti, prema čl. 2. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. do 143/14.) koji je stupio na snagu 12.12.2014., a to su:

- da je ostvaren ukupan primitak u 2015. veći od 3.000.000,00 kn (bez PDV-a) ili ako su ispunjena dva od tri uvjeta:
- da je ostvaren dohodak u 2015. veći od 400.000,00 kn,
- ako je vrijednost dugotrajne na dan 31.12.2015. veća od 2.000.000,00 kn ili
- ako je zaposleno prosječno više od 15 radnika.

Perna čl. 29. Zakona o porezu na dobit, obveza plaćanja poreza na dobit i vođenja poslovnih knjiga prema propisima o računovodstvu, obvezuje poreznog obveznika na primjenu slijedeće tri godine (umjesto ranijih zakonskih odredbi kada je bilo propisano pet godina).

Međutim, u opravdanim slučajevima i na temelju pismenog zahtjeva poreznog obveznika, Porezna uprava može odobriti i kraći rok prelaska s dobiti na dohodak, za što Porezna uprava donosi rješenje, pri čemu se opravdanim slučajevima osobito smatraju cjelovita promjena djelatnosti koju obavlja porezni obveznik te značajno izmijenjeni uvjeti za više od 50% zbog kojih je porezni obveznik promijenio način oporezivanja.

U slučaju zajedničkog ostvarivanja dohotka, pisani zahtjev za primjenu načina oporezivanja podnose i potpisuju svi supoduzetnici.

5. Porezni obveznici koji obvezno podnose godišnju poreznu prijavu

Ako fizičke osobe utvrđuju dohodak temeljem propisanih poslovnih knjiga i evidencija, istekom poreznog razdoblja odnosno kalendarske godine, propisana je obveza podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak od samostalne djelatnosti na Obrascu DOH. (čl. 42. st. 1. Zakona, čl. 87. Pravilnika te čl. 62. st.4. OPZ-a.)

Porezna prijava obvezno se podnosi i za porezno razdoblje koje je kraće od kalendarske godine, kada se na Obrascu DOH navodi porezno razdoblje od (dan i mjesec) do (dan i mjesec) u kojem se obavljala samostalna djelatnost.

Obveznicima poreza na dohodak koji su obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu, a istu ne podnesu, ili su podaci iz godišnje porezne prijave netočni ili nepotuni, porez na dohodak utvrdit će Porezna uprava procjenom.

ističemo...

Sukladno odredbama čl. 39. st.5. Zakona te čl. 85. st. 2. Pravilnika, u godišnjoj poreznoj prijavi na obrascu DOH za 2015., obrtnici su dužni iskazati samo dohodak od samostalne djelatnosti i dohodak od nesamostalnog rada ako je isti ostvaren u poreznom razdoblju, osim dohotka koji RH u skladu s ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja izuzima od oporezivanja.

Ako uz dohodak od samostalne djelatnosti i dohodak od nesamostalnog rada za koji je obvezan podnijeti godišnju poreznu prijavu, obrtnik iskaže i bilo koji drugi dohodak ostvaren iz ostalih izvora (npr. dohodak po osnovi autorskih nakanda, ugovora o djelu, članstva u upravnim i nadzornim odborima, dohodak od kapitala, i sl), tada je u godišnjoj poreznoj prijavi obvezan iskazati ukupno ostvareni dohodak.

dak u poreznom razdoblju po svim izvorima dohotka, osim paušalnog dohotka za koji je propisano da se godišnja porezna prijava ne može podnijeti i dohotka koji ne podliježe oporezivanju.

Međutim, iskazivanje ostvarenog dohotka po svim izvorima i utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak, zahtijeva prethodni izračun, kako se po konačnom obračunu ne bi utvrdila veća razlika poreza na dohodak za uplatu, a zbog oporezivanja ukupnog dohotka po višoj poreznoj stopi od one stope koja se primjenjivala pri plaćanju predujma poreza na dohodak tijekom poreznog razdoblja.

Obveza sastavljanja i podnošenja godišnje porezne prijave za 2015., propisana je za porezne obveznike koji ostvaruju:

- dohodak od samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja,
- dohodak od poljoprivrede i šumarstva,
- dohodak imovine i imovinskih prava te
- drugi dohodak za kojeg su porezni obveznici obvezni ili su na vlastiti zahtjev odlučili utvrđivati dohodak na način propisan za samostalne djelatnosti.

5.1. Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od obrtničke djelatnosti

Prema čl.18.st.1.Zakona, obrtom i s obrtom izjednačenim djelatnostima smatra se:

- samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti prema Zakonu o obrtu (Nar. nov. br. 146/13) sa svrhom ostvarivanja dohotka, kao i sve druge posebno navedene gospodarske djelatnosti, ako imaju obilježja samostalnosti, trajnosti i namjere ostvarivanja dohotka,
- ustup uz naknadu ili konačna prodaja imovinskih prava u okviru obrtničke djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja,

Prema čl. 20.st.2. Pravilnika, pojam obrtničke djelatnosti treba shvatiti u širem smislu, jer to nisu samo djelatnosti koje se obavljaju prema Zakonu o obrtu, već to mogu biti i druge posebno navedene gospodarske djelatnosti koje se obavljaju samostalno u svrhu stjecanja dohotka, neovisno o tome je li nadležno tijelo odobrilo obavljanje djelatnosti ili nije i osnovna su djelatnost poreznog obveznika.

5.2. Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od slobodnih zanimanja

Prema čl. 18. st. 2. Zakona, djelatnostima slobodnog zanimanja, smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje se po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi podnijele zahtjev za upis u registar obveznika poreza na dohodak, i to su:

- samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinar, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti.
- samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti,
- samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti,
- samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša.

5.3. Porezni obveznici koji obavljaju poljoprivrednu i šumarsku djelatnost

Prema čl.18.st.3.Zakona, obavljanje poljoprivredne i šumarske djelatnosti obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprera-

đenom stanju. Obavljajući djelatnost poljoprivrede i šumarstva, fizičke osobe postaju obveznicima poreza na dohodak kada se moraju prijaviti u RPO registar u Poreznoj upravi te izabrati plaćanje poreza na dohodak prema podacima iz poslovnih knjiga ako su:

- po osnovi te djelatnosti postale obveznicima PDV-a,
- u poreznom razdoblju osvarile ukupan godišnji primitak veći od 35% vrijednosti propisane za ulazak u sustav PDV-a, odnosno ako je na godišnjoj razini ostvaren primitak veći od 80.500,00 kn. ($230.000,00 \text{ kn} \times 35\% = 80.500,00 \text{ kn}$).
- ako ostvaruju pravo na poticaje na način i pod uvjetima propisanim posebnim zakonima.

No, fizičke osobe koje obavljaju poljoprivrednu i šumarsku djelatnost, a čiji je godišnji primitak do 80.500,00 kn, ne ostvaruju poticaje te nisu postali obveznicima PDV-a, za svoje poslovanje nisu obvezni voditi poslovne knjige te ne plaćaju porez na dohodak od poljoprivrede i šumarstva, a tada nemaju ni obveze podnošenja godišnje porezne prijave.

5.4. Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od imovine izdavanjem u najam ili zakup nekretnine a obveznici su PDV-a

Ako su porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od imovine izdavanjem u najam ili zakup nekretnina i pokretnina, iznajmljivanjem stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranjem kampova, postali obveznici PDV-a, tada su obvezni po "sili" Zakona utvrđivati dohodak prema podacima iz poslovnih knjiga propisanih za samostalne djelatnosti. Međutim, prema čl. 29. st. 2. Zakona, ako porezni obveznici nisu postali obveznicima PDV-a, mogu temeljem vlastitog zahtjeva utvrđivati dohodak od imovine na način propisan za samostalne djelatnosti, u kojem slučaju su i obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu.

5.5. Porezni obveznici koji ostvaruju drugi dohodak i na vlastiti zahtjev su upisani u RPO registar

Tijekom kalendarske godine kao poreznog razdoblja, a bez zasnivanja radnog odnosa, fizičke osobe mogu ostvarivati drugi dohodak i to primitke po osnovi autorskih naknada, djelatnosti agenata, akvizitera, trgovačkih putnika, članova skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, djelatnosti upravnih odbora, sportaša, tumača, ugovora o djelu i dr., i to kao razliku između svakog pojedinačnog primitka umanjenog za propisane izdatke, pri čemu se predujam poreza na dohodak po osnovi drugog dohotka plaća po stopi od 25%.

Međutim, sukladno čl. 32.st.6.Zakona, fizičke osobe koje ostvaruju drugi dohodak, mogu na vlastiti zahtjev upisom u RPO registar poreznih obveznika (neovisno o tome jesu li upisani u sustav PDV-a ili nisu), utvrđivati dohodak na osnovu poslovnih knjiga propisanih za obrtničku djelatnost te tijekom godine plaćati akontacije poreza na dohodak, u kojem slučaju su i obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu.

Zahtjev za promjenom načina oporezivanja drugog dohotka, porezni obveznik je dužan podnijeti na početku ostvarivanja dohotka, na početku obavljanja djelatnosti ili do kraja tekuće za iduću kalendarsku godinu.

6. Vrste samostalnih djelatnosti za koje se ne može podnijeti godišnja porezna prijava

Prema čl. 41. t.2. Zakona, godišnju poreznu prijavu ne mogu podnijeti porezni obveznici koji obavljajući samostalnu djelatnost nisu postali obveznici PDV-a, a kojima se porez na dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu prema poreznom rješenju nadležne ispostave Porezne uprave, i to:

- 1) za ostvareni dohodak od iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova prema odredbama Pravilnika o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranja kampova koji će se paušalno oporezivati, o visini paušalnog poreza i načinu plaćanja paušalnog poreza (Nar. nov. br. 48/05 i 148/09), te
- 2) za ostvareni dohodak od obavljaja samostalne djelatnosti za koje je dopušteno paušalno oporezivanje prema odredbama Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (Nar. nov. br. 143/06, 61/12, 160/13 i 137/15).

Plaćeni porez po osnovi paušalnog oporezivanja smatra se konačnim oporezivanjem, radi čega porezni obveznici ne mogu po toj osnovi ni podnijeti godišnju poreznu prijavu.

7. Poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak

Prema novim odredbama čl. 43.a Zakona o porezu na dohodak koji će se prvi puta primijeniti u 2016. za ostvareni dohodak u 2015., posebnim postupkom utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, smatra se postupak čijom primjenom porezni obveznici koji u poreznom razdoblju ostvare dohodak, za koji se obvezno ili dobrovoljno podnosi porezna prijava, nemaju više obvezu podnošenja godišnje porezne prijave, već tu obvezu umjesto njih preuzima Porezna uprava.

Naime, primjenjujući poseban postupak, Porena uprava je obvezna na temelju evidencija i podataka s kojima raspolaze po službenoj dužnosti, utvrditi poreznom obvezniku godišnji dohodak ostvaren u poreznom razdoblju te razliku poreza na dohodak i prireza za uplatu ili povrat, o čemu donosi **privremeno porezno rješenje**, najkasnije do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu, a koje se rješenje dostavlja poreznom obvezniku prema adresi njegova poreznog prebivališta. Upućivanjem privremenog poreznog rješenja na navedenu adresu, smatra se da je izvršena osobna dostava pismena poreznom obvezniku.

Protiv privremenog poreznog rješenja donesenog na temelju izračuna godišnjeg poreza na dohodak i prireza od strane Porene uprave, porezni obveznik može podnijeti prigovor najkasnije do 31. srpnja tekuće za prethodnu godinu, ako se ne slaže s podacima iz privremenog poreznog rješenja, radi toga što su isti nepotpuni ili netočni. O prigovoru odlučuje prvostupanijsko tijelo – nadležna ispostava Porene uprave, rješenjem u roku od 30 dana od dana njegova zaprimanja, pri čemu podneseni prigovor odgađa izvršenje privremenog poreznog rješenja, sve dok prvostupanijsko tijelo ne donese rješenje.

Nakon izvršene provjere podatka iskazanih u privremenom poreznom rješenju, a postupajući po podnesenom prigovoru, prvostupanijsko tijelo može:

- uvažiti navode iz prigovora – ako postoji osnova za izmjenu privremenog poreznog rješenja, kada se donosi novo porezno rješenje, protiv kojeg nije dopuštena žalba, a porezna obveza utvrđena poreznim rješenjem smatra se konačno utvrđenom

poreznom obvezom, s obvezom plaćanja u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, ili

- odbiti navode iz prigovora jer nisu osnovani – kada se donosi porezno rješenje kojim se odbija prigovor, a protiv takvog rješenja je dopuštena žalba u roku od 30 dana od dana njegove dostave.

Za sve porezne obveznike koji ne podnesu prigovor na izračun godišnjeg poreza na dohodak od strane PU, obveza utvrđena privremenim poreznim rješenjem, smatrat će se konačno utvrđenom poreznom obvezom. Porena uprava će temeljem dostavljenih privremenih poreznih rješenja, izvršiti zaduženje poreznih obveznika za utvrđenu razliku poreza na dohodak i prireza za uplatu ili će poreznim obveznicima izvršiti povrat ako porezni obveznik nema neizmirenih drugih obveza na knjigovodstvenim karticama koje se analitički prate u Poreznoj upravi.

Međutim, poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak ne primjenjuje se ako:

- porezni obveznik ostvaruje dohodak od samostalne obrtničke djelatnosti, za što je obavezan sam utvrditi svoju poreznu obvezu i podnijeti godišnju poreznu prijavu,
- PU ne raspolaze podacima o ostvarenom dohotku poreznog obveznika u poreznom razdoblju i to samo u slučaju kada Porezna uprava u okviru svojeg djelokruga rada prema posebnim propisima nije odgovorna za neraspoloživost podataka,
- ako porezni obveznik nema obvezu podnošenja godišnje porezne prijave, a ostvaruje razliku za uplatu godišnjeg poreza i prireza, te
- ako bi troškovi utvrđivanja i naplate poreza bili nesrazmjerni naplaćenom porezu na dohodak i prirezu, kada radi ekonomičnosti postupka, Porezna uprava neće takvim poreznim obveznicima dostavljati privremeno porezno rješenje.

Prema tome, iako je zakonskim odredbama propisan postupak čijom primjenom porezni obveznici koji u poreznom razdoblju ostvare dohodak, nemaju više obvezu podnošenja godišnje porezne prijave, već tu obvezu umjesto njih preuzima Porezna uprava, **od navedenog su izuzete fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od samostalne djelatnosti i za svoje poslovanje vode poslovne knjige te su obvezne podnijeti godišnju poreznu prijavu do kraja veljače 2016. za 2015.**

8. Rok za podnošenje porezne prijave za 2015. godinu

Ako fizičke osobe obavljajući samostalnu djelatnost utvrđuju dohodak temeljem poslovnih knjiga i evidencija, dužne su nakon isteku kalendarske godine kao poreznog razdoblja, nadležnoj ispostavi Porezne uprave podnijeti godišnju poreznu prijavu propisanog oblika i sadržaja i to:

- a) prema odredbi čl. 34. st. 8. Zakona → **Prijavu o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti na Obrascu DOH-Z**, ako se utvrđuje zajednički dohodak, koja se mora predati Poreznoj upravi prije godišnje porezne prijave a najkasnije do kraja siječnja 2016. za 2015. Budući se temeljem zajedničke prijave utvrđuju udjeli u zajedničkom dohotku koje je svaki supoduzetnik obavezan iskazati u svojoj godišnjoj poreznoj prijavi, to su Porezne uprave dužne nositeljima supoduzetništva prema zaprimljenom Obrascu DOH - Z, izdati rješenja do 20. veljače 2016., kako bi svaki supoduzetnik imao dovoljno vremena da do kraja veljače 2016. podnese i vlastitu poreznu prijavu, te
- b) prema odredbi čl. 42.st.2. Zakona → **Prijavu o utvrđenom porezu na dohodak na obrazac DOH** za pojedinačno ostva-

ren dohodak, a koju prijavu fizičke osobe mogu podnijeti odmah po isteku godine a najkasnije do kraja veljače 2016. za 2015.

ističemo...

Kako je krajnji rok za podnošenje obrasca DOH- Z neradni dan, to se obveza podnošenja pomiče na prvi radni dan, a to 1. veljače 2016., dok je za pojedinačnu prijavu na Obrascu DOH, radi prijestupne godine krajnji rok za podnošenje 29. veljače 2016.

Sukladno odredbi čl. 208. stavak 1. točka 6. OPZ-a za nepodnošenje porezne prijave u propisanom roku za što ne postoji opravdan razlog, protiv poreznog obveznika može se podnijeti prijavu za vođenje prekršajnog postupka te izreći visoka novčana kazna u svoti od 5.000,00 do 300.000,00 kn.

8.1. Zahtjev za povrat u prijašnje stanje

Prema čl. 84. OPZ-a, obrtnik može nadležnoj ispostavi Porezne uprave podnijeti **zahtjev za povrat u prijašnje stanje**, ako je radi opravdanih razloga koji su neovisni o njegovoj volji, kao što su boravak na liječenju, elementarne nepogode, viša sila, ili sl., propustio predati poreznu prijavu u zakonskom roku. Zahtjev se podnosi u roku od 8 dana od dana kada je prestao razlog koji je doveo do propuštanja zakonskog roka. Tako npr. ako je obrtnik bio na bolničkom liječenju od 20. veljače do 8. ožujka, radi čega nije predao poreznu prijavu do kraja veljače, može do 16. ožujka 2016. istodobno podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje te poreznu prijavu, koja kao prilog mora sadržavati i odgovarajuću medicinsku dokumentaciju.

Međutim, zahtjev za povrat u prijašnje stanje ne može se podnijeti po isteku roka od 3 mjeseca od dana propuštanja roka, što znači najkasnije do 31.5.2016. za porezne prijave iz 2015., osim ako je propuštanje i tog roka bilo uzrokovano višom silom. O zahtjevu za povrat u prijašnje stanje ispostava Porezne uprave odlučuje zaključkom.

Protiv poreznih obveznika od kojih su zaprimljene porezne prijave izvan roka, a nema opravdanja za kašnjenje, službenik nadležne ispostave Porezne uprave dužan je pokrenuti prijavu o počinjenom prekršaju.

8.2. Utvrđivanje nadležnosti za predaju porezne prijave radi promjene prebivališta tijekom kalendarske godine

Godišnju poreznu prijavu obrtnici i slobodna zanimanja podnose mjesno nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu, a neovisno od mjesta gdje se nalazi radnja ili poslovna jedinica u kojoj se obavlja samostalna djelatnost tijekom godine.

Ako je obrtnik tijekom poreznog razdoblja mijenjao prebivalište odnosno uobičajeno boravište između općina ili gradova u Republici Hrvatskoj, **mjerodavnim prebivalištem za utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak i prireza, smatra se ona općina ili grad u kojem je obrtnik imao prebivalište ili uobičajeno boravište veći odnosno pretežiti dio godine.**

Tako npr., ako je obrtnik do kraja lipnja 2015. imao prebivalište u Zaprešiću, a od 1.srpnja u Samoboru, pri obradi godišnje porezne prijave mjerodavnim prebivalištem smatra se Samobor, pa će se i razlika poreza po godišnjem obračunu za dodatnu uplatu usmjeriti Samoboru, odnosno s uplatnom računa Samobora će se vratiti

poreznom obvezniku više plaćeni porez i prirez, ako je isti utvrđen godišnjim obračunom.

U slučaju da porezni obveznik podese godišnju prijavu mjesno nadležnoj ispostavi Porezne uprave, nenadležna ispostava će utvrditi pravodobnost predaje porezne prijave te je „izvorno“ prosijediti u onu ispostavu u kojoj se i vodi dosije obrtnika.

Od 1. siječnja 2015. u primjeni je novi teritorijalni ustroj Porezne uprave prema kojem su ustojene 54 ispostave Porezne uprave, 6 teritorijalnih Područnih ureda te 1 Ured za velike porezne obveznike koji je izdvojen kao Nacionalni područni ured. Međutim, iako je novim ustrojem rad nekih ispostava i Područnih ureda objedinjen, novi teritorijalni ustroj Porezne uprave nema utjecaja na porezne obveznike, radi čega porezni obveznici svoje poslove s Poreznom upravom i nadalje obavljaju na istim mjestima gdje su ih i do sada obavljali, neovisno je li je to sjedište ili porezno mjesto područnog ureda odnosno ispostave.

Obrtnici sa prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Gradu Zagrebu, poreznu prijavu za 2015. mogu predati u ispostavama Područnog ureda Zagreb, dok se u ispostavi za poreze građana (10000 Zagreb, Aveniji Dubrovnik 32), predaju i obrađuju godišnje porezne prijave građana.

8.3. Podnošenje porezne prijave nasljednika

Porezni obveznik je i nasljednik za sve sve porezne obveze koje proistječu iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti, pa ima obvezu u ime i za račun ostavitelja podmiriti dospjele obveze do visine vrijednosti naslijeđene imovine, te može, ako želi podnijeti njegovu poreznu prijavu i za to kraće porezno razdoblje.

Naime, ako je porezni obveznik obavljanjući samostalnu djelatnost ostvario dohodak za kojeg je obvezan podnijeti poreznu prijavu, ali zbog smrti je prestao biti obveznikom poreza na dohodak, tada porezna obveza prelazi na njegovog nasljednika, a prema odredbi čl. 2 st.2. Pravilnika. U slučaju ako nasljednik ne podnese godišnju poreznu prijavu za ostavitelja, dohodak ostavitelja utvrdit će Porezna uprava procjenom.

Međutim, nasljednik postaje istodobno porezni obveznik i za dohodak koji mu priteče iz naslijeđenih izvora dohotka, pri čemu se predujam poreza na dohodak nasljedniku utvrđuje po istom izvoru dohotka koji se utvrđivao ostavitelju.

Naime, ako nakon smrti ostavitelja, nasljednik ili neka druga osoba (kupac), nije nastavila obavljati djelatnost u cijelosti, dohodak kojeg je ostavitelj ostvario obavljanjem obrtničke djelatnosti do svoje smrti, mora se pri podnošenju godišnje porezne prijave povećati i za dohodak od prestanka odnosno otuđenja djelatnosti, a u skladu s odredbama čl. 31. Pravilnika.

Po obavljenom obračunu, nadležna ispostava Porezne uprave donosi rješenje o utvrđenom porezu i dostavlja ga nasljedniku. Ako po poreznoj prijavi postoji obveza za dodatnu uplatu, nasljednik je utvrđeni iznos poreza obavezan uplatiti u propisanom roku od 15 dana od dana primitka rješenja, dok se više plaćeni porez i prirez vraća nasljedniku.

Prema tome, nasljednik postaje obveznik poreza na dohodak za sve porezne obveze koje proističu iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti. Nasljednik je istodobno i porezni obveznik za dohodak koji mu priteče iz naslijeđenih izvora dohotka, te ima obvezu u ime i za račun ostavitelja podmiriti dospjele obveze do vrijednosti naslijeđene imovine i može podnijeti njegovu godišnju poreznu prijavu. Ako nasljednik ne podnese poreznu prijavu ostavitelja, dohodak ostavitelja će Porezna uprava procijeniti.

8.4. Procjena godišnjeg poreza na dohodak

Ako obrtnici i slobodna zanimanja nisu podnijeli poreznu prijavu koju su bili obvezni podnijeti u zakonskom roku, pri čemu nisu postojali opravdani razlozi za propuštanje roka, te u slučaju kada su podaci iz podnijete porezne prijave nepotpuni ili netočni, nadležna ispostava Porezne uprave, utvrditi će godišnju obvezu poreza na dohodak i prireza procjenom, prema odredbama čl. 39. st. 6. Zakona te čl. 82. OPZ-a.

Procjena porezne osnovice može se obaviti na nekoliko načina i to:

- usporedbom iskazanih primitaka s primicima drugih poreznih obveznika koji obavljaju istu djelatnost na istoj ili sličnoj lokaciji,
- usporedbom s prosječnim primicima više poreznih obveznika iste djelatnosti na istoj ili sličnoj lokaciji,
- podataka o mogućnostima isporuka dobara ili obavljanja usluga (instaliranog kapaciteta) utvrđenih očevidom ili poreznim nadzorom, te
- na temelju podataka i činjenica o ostvarenim primicima (dnevnom, tjednim ili mjesečnim) utvrđenih očevidom ili poreznim nadzorom, a sa kojima raspolaže Porezno tijelo, tako da se na temelju podataka o tom dijelu psolovanja procijeni porezna osnovica za određeno razdoblje.

Nadležna ispostava Porezne uprave po slobodnoj diskrecionoj ocjeni odlučuje koje će načine ili više njih, koristiti za procjenu porezne osnovice.

9. Poslovne knjige i evidencije za porezne obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost

Za sve fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obrta, slobodnog zanimanja te druge djelatnosti koje se oporezuju kao obrtničke, osim ako se uz zadovoljenje propisanih uvjeta, dohodak od navedenih djelatnosti ne utvrđuje u paušalnoj svoti, propisana je obveza utvrđivanja oporezivog dohotka na temelju podataka iskazanih u poslovnim knjigama i evidencijama.

Prema čl.23.st.2. Zakona, temeljne poslovne knjige i evidencije koje trebaju voditi obrtnici a na osnovu kojih se utvrđuje oporezivi dohodak za 2015. su:

R.br.	Vrsta poslovnih knjiga	Naziv knjigovodstvene evidencije
1.	Knjiga primitaka i izdataka	Obrazac KPI - za evidenciju o dnevnom i ukupnim poslovnim primicima i izdacima ostvarenim u poreznom razdoblju u gotovini, na žiro-račun ili u naravi
2.	Knjiga prometa (blagajničkih primitaka)	Obrazac KPR - u koju se za svako prodajno mjesto ili radnju na kraju radnog dana a najkasnije prije početka idućeg radnog dana, upisuje samo primici ostvareni u gotovu novcu i čekovima građana. Obrazac KPR nije potrebno voditi ako se podaci o dnevnom gotovinskom prometu osiguravaju u obrascu KPI ili u evidencijama propisanim drugim zakonima, te ako se te evidencije vode na mjestu na kojem se gotovinski primici i ostvaruju
3.	Popis dugotrajne imovine	Obrazac DI - vodi u slobodnim listovima i koristi kao obavezna evidencija stvari i prava (investicijskih dobara), koja služe za stjecanje dohotka, čije su pojedinačne nabavne vrijednosti ili troškovi proizvodnje veći od 3.500,00 kuna a vijek trajanja im je duži od godine dana. Pri tome nije bitno je li dugotrajna imovina vlasništvo poreznog obveznika ili neke druge osobe te li račun za njenu nabavu plaćen ili ne.

R.br.	Vrsta poslovnih knjiga	Naziv knjigovodstvene evidencije
4.	Evidencija o tražbinama i obvezama	Obrazac TO - evidencija o svim ispostavljenim i primljenim računima koji su naplaćeni ili plaćeni negotovinskim putem. Obrazac TO obvezno vode porezni obveznici koji su u sustavu PDV-a a podatke u obrascu U-RA i I-RA upisuju prema naplaćenim odnosno plaćenim računima.
5.	Evidencija o nabavi i upotrebi reprodukcijskog i potrošnog materijala	■ za fizičke osobe koje obavljaju proizvodne i uslužne djelatnosti za koje nabavljaju reprodukcijski i potrošni materijal te ugostitelji koji prodaju hranu, alkoholna i bezalkoholna pića i količine pića i napitaka koje su sami proizveli ili potrošili, a koja evidencija služi za utvrđivanje povezanosti primitaka s izdacima, budući se učinjeni izdatak treba odraziti na ostvarivanje (povećanje) tekućih ili budućih primitaka.

Pored navedenih poslovnih knjiga, obrtnici i slobodna zanimanja koji su upisani u registar obveznika PDV-a, moraju voditi posebne evidencije:

- Knjigu izdanih (izlaznih) računa – Obrazac I-RA i
- Knjigu primljenih (ulaznih) računa – Obrazac U-RA.

Tijekom godine, za svako obračunsko razdoblje, iznosi upisani u Obrasce U-RA i I-RA se zbrajaju i koriste za popunjavanje i izradu prijave PDV-a. U knjigu U-RA i I-RA upisuje se i kumulativni iznos PDV-a za obračunsko razdoblje, a iste se zaključuju za svaku kalendarsku godinu kao i pri prestanku poslovanja.

Zbog pristupanja RH u EU a radi osiguranja podataka o stjecanjima dobara iz drugih država članica, primljenim i obavljenim uslugama u druge države članice kao i u treće zemlje, o primljenim isporukama na koje se primjenjuje prijenos porezne obveze u tuzemstvu te o PDV-u plaćenom pri uvozu, uskladno čl. 163.st.4. Pravilnika o PDV-u, porezni obveznik mora voditi **posebnu evidenciju**. Za te svrhe, podaci se mogu unositi i u odvojene knjige U-RA i I-RA.

Sve navedene poslovne knjige vode se posebno za svaku kalendarsku godinu kao porezno razdoblje. Kada porezni obveznici obavljaju djelatnost na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave i području Grada Vukovara, a i izvan tih područja, pri čemu koriste propisane olakšice prema čl. 55. Zakona, obvezni su radi pravilnog utvrđivanja dohotka, u poslovnim knjigama i evidencijama osigurati podatke o ostvarivanju dohotka na tim područjima.

Ako porezni obveznik obavlja više različitih djelatnosti i dohodak po tim osnovama utvrđuje kao dohodak od samostalne djelatnosti, u tim slučajevima vodi jedne poslovne knjige (čl. 23.st.5.Zakona).

9.1. Primjena načela blagajne

Godišnji dohodak za 2015., fizičke osobe koje obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost i djelatnost slobodnih zanimanja, utvrdit će pomoću Knjige primitaka i izdataka – Obrasca KPI. Obrazac KPI je temeljna knjigovodstvena evidencija koju za svaku kalendarsku godinu obvezno vode svi obveznici poreza na dohodak, neovisno o vrsti samostalne djelatnosti kojom se bave i neovisno jesu li postali poduzetnicima u sustavu PDV-a ili nisu. Iznimka od vođenja Obrasca KPI odnosi se samo na porezne obveznike koji plaćaju paušalni porez na dohodak.

Neovisno od broja registriranih samostalnih djelatnosti te poslovnih jedinica, za svoje poslovanje obrtnici vode samo **jednu Knjigu primitaka i izdataka**. Jedna knjiga Primitaka i izdataka, vodi se i za zajedničku djelatnost, bez obzira na broj supoduzetnika ili broj poslovnih jedinica putem kojih se obavlja zajednička djelatnost.

U Knjizi primitaka i izdataka svi poslovni događaji moraju se evidencirati na temelju urednih, točnih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava te pisanih dokaza o nastalim poslovnim promjenama, a to

su: - Obrasci naloga za plaćanje, primljeni i izdani računi, gotovinski računi, kontrolne vrpce iz registar-blagajne, preslika potvrđnica iz naplatnih uređaja, obračuni, zapisnici i sl., te ne temelju tih isprava sastavljeni iskazi ili temeljnice.

U Obrascu KPI poslovni primici i poslovni izdaci, iskazuju se isključivo primjenom načela naplate, koja može biti u gotovini, preko žiro-računa ili u naravi, odnosno primjenom stvarnog plaćanja i to gotovinskog, preko žiro-računa ili davanja u naravi, što znači da se Knjiga primitaka i izdataka vodi uvažavajući načelo blagajne.

ističemo...

Prema čl.12.Zakona te čl.8. Pravilnika, primjena načela blagajne znači da se primici i izdaci od poslovnih događaja utvrđuju tek nakon primljenih uplata odnosno obavljenih isplata. Primitak je ostvaren u trenutku kada je izlazni račun naplaćen, dok je izdatak ostvaren tek kada je ulazni račun plaćen.

Obrtnici najčešće ostvaruju primitke u novcu i to naplatom na žiro-račun, naplatom u gotovini ili na neki drugi način koji ima karakter gotovinske naplate, a izdatke plaćanjem sa žiro-računa, gotovim novcem ili na neki drugi način koji ima karakter gotovinskog plaćanja. Ako primici odnosno izdaci nisu obavljani u novcu već u drugim dobrima (stvarima odnosno uslugama), potrebno ih je također iskazati kao primitke odnosno izdatke ostvarene u naravi. Nenovčani primici utvrđuju se prema tržišnoj vrijednosti, a to znači prema cijeni koja bi se ostvarila pri prodaji u uobičajnom poslovnom prometu, ovisno o svojstvu gospodarskog dobra (količini, kakvoći, istrošenosti i sl.), pri čemu je potrebno uvažiti sve okolnosti koje utječu na cijenu. Nenovčani izdaci utvrđuju se prema cijenama nabave ili cijenama koštanja.

Za svaku izvršenu prodaju ili obavljenu uslugu, porezni su obveznici dužni izdati račun. Ako su fizičke osobe obveznici PDV-a, tada je oblik i sadržaj računa uređen propisima o PDV-u i fiskalizaciji.

9.2. Iznimke za obrtnike kada pri obračunu PDV-a ne primjenjuju načelo blagajne

U registar obveznika PDV-a obrtnici se upisuju po „sili“ Zakona, zbog vrijednost isporuka i obavljenih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini koja je veća od 230.000,00 kn, ili dobrovoljno temeljem vlastitog zahjeteva, a neovisno od visine ostvarenih isporuka dobara ili usluga, kada su pri utvrđivanju obveze PDV-a, dužni uvažavati izmjenjene odredbe Zakon i Pravilnika o PDV-u koji se primjenjuju od 1. srpnja 2013.

Naime, iako obrtnici kao obveznici poreza na dohodak koji su u sustavu PDV-a, obračunavaju PDV u obračunskim razdobljima prema primljenim odnosno naplaćenim naknadama za isporučena dobra i obavljene usluge, člankom 139.st.1. Zakona o PDV-u, propisani su **iznimni slučajevi kada se načelo blagajne ne primjenjuje**, i to:

- na isporuke i stjecanje dobara unutar EU,
- na isporuke i premještanje dobara u drugu državu članicu u kojoj nije započela otprema, ili prijevoz tih dobara, ili kada porezni obveznik ta dobra premješta u drugu državu članicu radi obavljanja gospodarske djelatnosti,
- na usluge na koje se PDV plaća prema sjedištu poreznog obveznika,
- na isporuke dobara za koje je primatelj obvezan platiti PDV,

- na građevinske usluge kojim se smatraju usluge u vezi s izgradnjom, održavanjem, rekonstrukcijom ili uklanjanjem građevina, uključujući usluge popravka i čišćenja,
- isporuke rabljenog materijala i otpada koji se u istom stanju ne može ponovo upotrijebiti,
- isporuke nekretnina ako se isporučitelj odlučio za oporezivajuće, te
- na isporuke nekretnina koje je prodao ovršebik u postupku ovrhe.

Prema tome, obrtnici koji su u sustavu PDV-a, dohodak od samostalno djelatnosti utvrđuju prema naplaćenim primicima i plaćenim izdacima, uvažavajući pri tome načelo blagajne, dok se prema navedenim iznimkama obračun PDV-a obavlja neovisno od obavljanog plaćanja računa, u kojim slučajevim se načelo blagajne ne primjenjuje.

9.3. Iskazivanje primitka i izdataka u Obrascu KPI

U knjizi primitka i izdataka evidentiraju se dnevni i ukupni poslovni primici i izdaci vezani uz obavljanje samostalne djelatnosti, pri čemu se unos podataka u Obrazac KPI obavlja najkasnije do 15. u mjesecu za protekli mjesec, a za porezne obveznike koji su i obveznici PDV-a unutar roka propisanog za uplatu PDV-a, i to do zadnjeg dana u mjesecu po isteku mjesečnog ili tromjesečnog obračunskog razdoblja, a kako je to propisano odredbama čl. 34. st. 7. Pravilnika.

9.3.1. Naplaćeni primici

U stupcima 5,6 i 7 iskazuju se podaci o ukupnim primicima ostvarenim u gotovini, na žiro-račun ili u naravi zajedno s naplaćenim porezom na dodanu vrijednost, dok stupac 8 – porez na dodanu vrijednost sadržan u primicima - naplaćenim naknadama te primljenim dobrima i uslugama, popunjavaju samo oni obveznici poreza na dohodak koji su istodobno i obveznici PDV-a.

Iznimno, sukladno odredbi čl. 34.st.5. Pravilnika, obrtnici koji vode Knjigu prometa ili evidenciju o dnevnom gotovinskom prometu prema Zakonu o PDV-u, mogu gotovinski promet upisivati u stupac 5 Obrasca KPI u jednom iznosu za cijelo obračunsko razdoblje utvrđeno Zakonom o PDV-u. Obračunska razdoblja su od prvog do posljednjeg dana u mjesecu, a za poduzetnike čija je vrijednost isporučenih dobara i usluga u prethodnoj kalendarskoj godini manja od 800.000,00 kn, od prvog do posljednjeg dana u tromjesečju. **Međutim, ako su obrtnici od nadležne ispostave Porezne uprave zatražili dodjelu PDV ID broja radi stjecanja dobara te primanja ili obavljanja usluga na zajedničkom tržištu EU, tada se smatraju mjesečnim poreznim obveznicima, što znači da su im obračunska razdoblja od prvog do posljednjeg dana u mjesecu, u kojem slučaju su i prijavu PDV-a obvezni podnositi mjesečno.**

Ako obrtnici nisu obveznici PDV-a, gotovinski promet mogu upisivati u jednom iznosu za prethodni mjesec, ali uz uvjet da u drugim evidencijama osiguraju dnevne podatke o gotovinskom prometu. No, ostvareni promet preko žiro-računa i u naravi, porezni obveznici su dužni u knjizi primitaka i izdataka evidentirati dnevno.

9.3.2. Plaćeni izdaci

U stupcima 10,11 i 12 iskazuju se ukupno ostvareni izdaci zajedno s plaćenim porezom na dodanu vrijednost, dok se u stupcu 13 iskazuje porez na dodanu vrijednost, sadržan u plaćenim porezno priznatim naknadama. Stupac 13 popunjavaju porezni obveznici koji su obveznici PDV-a te koji plaćeni pretporez (ako ispunjavaju propisane uvjete) mogu odbiti od svoje porezne obveze. Obrtnici i slobodna

zanimanja koji nisu obveznici PDV-a ili su oslobođeni plaćanja PDV-a, ne popunjavaju stupac 13, što znači da izdaci sa plaćenim PDV-om povećavaju njihove ukupne poslovne izdatke.

U stupac 14 unose se podaci o poslovnim izdacima propisanim čl. 22. Zakona na koje se plaća PDV, a to su: 70% izdataka za reprezentaciju, te 30% izdataka u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima koja služe za osobni prijevoz poduzetnika, poslovnih i drugih zaposlenih osoba, ako se po osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak. Ali, kako sa primjenom od 1.3.2012. više nije dopušteno priznavanje pretporeza za izdatke reprezentacije i nabavu osobnih automobila za prijevoz poduzetnika, to PDV sadržan u ulaznom računu postaje sastavni dio nabavne cijene, te se u stupcu 14 Obrasca KPI kao nepriznati izdatak, iskazuje 70% izdataka za reprezentaciju zajedno sa PDV-om, odnosno 30% izdataka za osobne automobile zajedno sa PDV-om.

Svi ostali izdaci iz čl. 22. Zakona o porezu na dohodak koji nisu porezno priznati, ne iskazuju se u Knjizi primitaka i izdataka.

9.4. Zaključivanje Knjige primitaka i izdataka

Na kraju svake kalendarske godine kao poreznog razdoblja, a zbog utvrđivanja ostvarenog dohotka od samostalne djelatnosti te sastavljanja godišnje porezne prijave, potrebno je obaviti zaključivanje Knjige primitaka i izdataka. Postupak zaključivanja provodi se podvlačenjem svih stupaca u knjizi te zbrajanjem naplaćenih primitaka koji su iskazani u stupcu 9, te zbrajanjem plaćenih izdataka koji su iskazani u stupcu 15 Obrasca KPI.

Utvrđenim iznosima ukupnih primitaka i porezno dopustivih izdataka, dodaju se izdaci otpisa dugotrajne imovine koji su utvrđeni u stupcu 8 Obrasca DI, a u slučaju otuđenja ili likvidacije obrta odnosno prelaska s oporezivanja dobiti na porez na dohodak, dodaju se i primici i izdaci sukladno čl. 31. i 32. Pravilnika.

Ostvareni dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuje se kao razlika između ukupno naplaćenih primitaka i ukupno plaćenih porezno dopustivih izdataka, a iskazuje se u Pregledu poslovnih primitka i izdataka i unosi u godišnju poreznu prijavu – u Obrazac DOH.

Obrazac KPI zaključuje se i za dio poreznog razdoblja, u slučaju početka ili prestanka poslovanja poreznog obveznika tijekom poslovne godine.

Primjer zaključivanja Obrasca KPI za 2015.:

- **NAPOMENA:** prema čl. 22. Zakona, u Obrascu KPI u stupcu 15 - ukupno dopušteni izdaci, iskazani su troškovi reprezentacije zajedno sa PDV-om koji su porezno priznati u 30% iznosu, te troškovi goriva za osobni automobil, koji su porezno priznati u 70% iznosu. Nepriznati dio troška reprezentacije i goriva zajedno sa PDV-om, iskazani su u stupcu 14. Obrasca KPI.
- Obračunani iznos amortizacije iz stupca 8 Obrasca DI za 2015. umanjuje se za 30% porezno nepriznate amortizacije koja se odnosi na osobni automobil Opel Zafira koji je nabavljen 10.03.2015. a koji je izračun napravljen u primjeru obračuna amortizacije pod točkom 12.8.

Obrazac KPI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA za 2015. godinu

II. PODACI O PRIMICIMA I IZDACIMA														
R. br.	Nadnevak primitka/izdatka	Broj temeljnice	Opis isprava	Primici			PDV u primicima	Ukupni primici	Izdaci			PDV u izdacima	Izdaci iz čl. 22. st.1.t.1. i 5.	Ukupno dopušteni izdaci
				U gotovini	Na žiro-račun	U naravi			U gotovini	Putem žiro-računa	U naravi			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	DONOS SA STR. 111.			100.000,00	850.000,00	15.000,00	193.000,00	772.000,00	15.000,00	250.000,00	30.000,00	60.000,00	22.500,00	212.500,00
603	24.12.2015.	gotovinski utržak		8.750,00			1.750,00	7.000,00						
604	24.12.2015.	T-401	ispalita Božićnice						5.000,00					5.000,00
605	29.12.2015.	T-402	izvod žiro račun 121		25.000,00		5.000,00	20.000,00		187.500,00		37.500,00		150.000,00
606	30.12.2015.	T-403	Stipendija učenicima							4.800,00				4.800,00
607	30.12.2015.		Rn 235-1- 1 INA gorivo							32.500,00			9.750,00	22.750,00
608	31.12.2015.		Rn 555-1-1 reprezentacija							20.000,00			14.000,00	6.000,00
	UKUPNO			108.750,00	875.000,00	15.000,00	199.750,00	799.000,00	20.000,00	494.800,00	30.000,00	97.500,00	46.250,00	401.050,00
609	31.12.2015.	T-604	obračun amortizacije								128.047,60		5.625,00	122.422,60
	SVEUKUPNO			108.750,00	875.000,00	15.000,00	199.750,00	799.000,00	20.000,00	494.800,00	158.047,60	97.500,00	51.875,00	523.472,60

3) Ukupni primitici = stupac 9 = (stupci 5+6+7-8)	799.000,00 kn
4) Ukupni izdaci = stupac 15 = = (stupci 10+11+12-13-14)	523.472,60 kn
= Dohodak (1-2)	275.527,40 kn

Zaključivanjem knjige primitaka i izdataka za 2015. utvrđen je dohodak u iznosu od **275.527,00 kn**, koji se upisuje se u obrazac DOH pod red. br.4.2.1. na dijelu prijave pod oznakom SD – dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti koja se oporezuje kao samostalna djelatnost (prema pregledu primitaka i izdataka), i to u stupac 2 – kao dohodak ili gubitak pojedinca.

Budući se i za zajedničku djelatnost vodi jedna knjiga primitaka i izdataka, i iznos dohotka za zajedničku djelatnost utvrđuje se na isti način, pri čemu nositelj zajedničke djelatnosti, najprije utvrđeni iznos dohotka iskazuje u stupcu 4. Obrasca DOH-Z, dok ostvareni udio u zajedničkom dohotku, a koji je iskazan u stupcu 6 Obrasca DOH-Z i potvrđen rješenjem Porezne uprave, svaki od supoduzetnika iskazuje i u svom Obrascu DOH na dijelu prijave pod oznakom SD pod br. 4.2.1. u stupcu 5, uz podatak o OIB-u nositelja zajedničke djelatnosti.

Ako je obrtnik tijekom 2015. ostvario i druge dohotke a koje želi iskazati u godišnjoj poreznoj prijavi npr. po osnovi ugovora o djelu, autorskog honorara ili članstva u skupštinskim i nadzornim odborima, na koje je isplatiatelj pri isplati dohotka obračunao i uplatio porez po stopi od 25%, tada se ostvareni dohoci prema potvrdama isplatiatelja iskazuju posebno u Obrascu DOH pod oznakom D na red. br. 4.6.

ističemo...

Posebno se ističe da je obveza plaćanja poreza po godišnjoj poreznoj prijavi za porezne obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost promijenjena, te se **porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi plaća s danom podnošenja godišnje porezne prijave**, a ne više u roku od 15 dana od dana dostave poreznog rješenja poreznom obvezniku.

10. Iskazivanje poslovnih primitka u Obrascu KPI

Ovisno jesu li ostvareni u gotovini, na žiro račun ili u naravi, u Obrascu KPI u stupcima 5,6 i 7. iskazuju se samo **naplaćeni primitici** koji su vezani uz obavljanje samostalne djelatnosti. Prema čl. 20. Zakona te čl. 8. i 24. Pravilnika, poslovni primitici mogu biti:

- PRIMICI OD PRODANIH DOBARA, SIROVINA, STVARI, MATERIJALA, POLUPROIZVODA, ROBE, USLUGA, MATERIJALNIH PRAVA, A KOJA POREZNI OBVEZNIK PRIMI OBAVLJANJEM OBRTNIČKE DJELATNOSTI (čl. 20. st. 1. Zakona)

Navedeni primitici su svi novčani priljevi koji su realizirani odnosno naplaćeni od 1.1. do 31.12. 2015. (ili za kraće razdoblje ako se djelatnost obavljala samo u dijelu godine), a prodana se roba ili obavljena usluga smatra naplaćenom sukladno čl. 8.st. 9. i 12. Pravilnika, u slijedećem trenutku:

VRSTE PLAĆANJA	ISKAZIVANJE PRIMITKA U OBRASCU KPI
Gotovinska naplata potraživanja	■ u trenutku primitka gotovine. Kasniji izvadak sa žiro računa na kojem je evidentiran "polog utrška ili gotovine" na računu obrta u poslovnoj banci, više nije od značaja za priznavanje primitka obrtnika.
Negotovinska naplata potraživanja	■ primitkom sredstava na žiro račun a prema izvratku sa žiro računa
Ček	■ kada je za naplatu primljen pokriveni ček, neovisno što će se isti tek kasnije unovčiti. Ako se naknadno utvrdi da je ček nenaplativ, obavlja se ispravak - storno primitka u Obrascu KPI
Mjenica	■ naplatom primljene mjenice ili prijenosom mjenice na novog vjerovnika putem indosamenta
Kreditna kartica	■ doznaka (uplata) sredstava kartične kuće na žiro račun
Prodaja na kredit	■ naplaćeni obroci kredita u poreznom razdoblju. Nenaplaćeni obroci kredita proknjižit će se kao primitak u onom poreznom razdoblju u kojem će biti naplaćeni
Prijeboj odnosno kompenzacija	■ kada se steknu propisani uvjeti i to trenutkom potpisa izjave o prijeboju
Cesija te asignacija	■ kada je zaključen odgovarajući ugovor

Plaćanja između sudionika u platnom prometu mogu se obaviti bezgotovinskim, gotovinskim ili obračunskim putem, a sukladno odredbama Zakona o platnom prometu u zemlji (Nar. nov. br. 133/09 i 136/12). Poslovni subjekti dužni su svoja novčana sredstva voditi na računima kod banaka te sve transakcije obavljati preko tih računa. Međutim, poslovni subjekt ne smije svoje obveze plaćati gotovim novcem ako u jedinstvenom registru računa ima oznaku blokade računa, već je obavezan gotov novac koji je primio obavljajući registriranu djelatnost položiti na račun u banci.

Obračunska plaćanja koja se obavljaju kompenzacijom, cesijom, asigancijom, preuzimanjem duga, predstavljaju namirivanje međusobnih novčanih obveza i potraživanja između sudionika u platnom prometu bez upotrebe novčanih sredstava a koja obrtnik ne mora evidentirati preko računa u poslovnoj banci, već je takav promet dužan na temelju odgovarajuće isprave iskazati u svojim poslovnim knjigama – Obrascu KPI.

Međutim, kod obračunskih plaćanja, treba uvažavati i odredbe čl. 14. st.2. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Nar. nov. br. 91/10 i 112/12), prema kojem ovršenik - **poslovni subjekt ne smije obavljati obračunsko plaćanje ako u Jedinstvenom registru računa ima oznaku blokade računa odnosno zabrane raspolaganja oročenim novčanim sredstvima**. Navedenom zakonskom odredbom nastoji se spriječiti izigravanje dužnikovih vjerovnika u redoslijedu plaćanja, jer se obveze trebaju podmirivati plaćanjem na žiro račun. Ali, ako je poduzetnik koji je znao za postojeću blokadu žiro računa svog dužnika, ipak sklopio ugovor o obračunskom plaćanju sa ciljem da naplati svoja potraživanja prije drugih vjerovnika koji bi se prema redoslijedu naplate s blokiranog računa trebali namiriti prije, poduzetnik se može smatrati odgovornim za kazneno djelo prijevare u gospodarskom poslovanju te pomaganje u pogodovanju vjerovnika.

Prema čl. 30. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, ako se obavi obračunsko plaćanje bez obzira što je žiro račun u blokadi, poslovnom subjektu se za učinjeni prekršaj može izreći visoka novčana kazna u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kn, dok je kazna za odgovornu osobu poslovnog subjekta propisana u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kn.

■ **PRIMICI OD DRŽAVNIH POMOĆI, POTICAJA I POTPORA KOJI SU VEZANI ZA SAMOSTALNU DJELATNOST (čl. 24. st. 1. toč. 2. Pravilnika)**

Poslovnim primicima smatraju se i primljene potpore za poljoprivrednu proizvodnju, primljena novčana sredstva od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao pomoć pri zapošljavanju novozaposlenih radnika i sl., a koje fizičke osobe dobivaju za obavljanje samostalne djelatnosti. Navedene državne pomoći i poticaji iskazuju se u Obrascu KPI kao primitak u trenutku kada su sredstva primljena na žiro- račun;

Navedeno je i potvrđeno u mišljenju MF KI:410-01/07-01/1199 od 29. kolovoza 2007. od kojeg se navodi dio:

„... potpore i poticaji u novcu ili u drugim djelatnostima koje namjenski ili nenamjenski dobivaju porezni obveznici za obavljanje samostalne djelatnosti obrta iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih izvora, smatraju se poslovnim primicima ostvarenim u okviru samostalne djelatnosti i kao takvi evidentiraju u propisanim poslovnim knjigama (Knjizi primitaka i izdataka – obrazac KPI) u trenutku kada su ostvareni odnosno primljeni.“

■ **PRIMICI OD DRŽAVNIH POMOĆI, POTICAJA I POTPORA KOJI SU NAMIJENJENI ZA NABAVU DUGOTRAJNE IMOVINE (čl. 20. st. 7. Zakona)**

Prema izmijenjenim odredbama čl. 20.st.7. Zakona, a sa primjenom od 1. siječnja 2015., ako su državne pomoći i poticaji namijenjeni za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji, tada je u poslovne primitke poreznog razdoblja potrebno uključiti iznose evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije nabavljene dugotrajne imovine u istom poreznom razdoblju.

Radi navedne promjene u evideniranju primitka u Obrascu KPI u visini izdataka amortizacije, (kada primici postaju neutralni na poslovni rezultat), fizička je osoba dužna voditi posebnu evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji kao i o iznosima obračunane amortizacije.

■ **PRIMICI OD PRODAJE I/ILI IZUZIMANJA STVARI ILI PRAVA DUGOTRAJNE IMOVINE KOJA SE KAO INVESTICIJSKA DOBRA VODE ILI SU SE TREBALA VODITI U POPISU DUGOTRAJNE IMOVINE (čl. 24. st.1.t. 6. Pravilnika)**

U Obrascu KPI, ostvareni primici od prodaje stvari ili prava, iskazuju se temeljem izdanog računa, a vrijednost izuzimanja stvari ili prava (osim izuzimanja u novcu) iskazuje se prema procijenjenoj usporedivoj tržišnoj vrijednosti, na koju obrtnik koji je u sustavu PDV-a treba obračunati PDV.

■ **PRIMICI OD OTUĐENJA (PRODAJE, DAROVANJA, NASLJEĐIVANJA I SL.) ILI LIKVIDACIJE (ZATVARANJA) DJELATNOSTI (RADNJE, OBRTA ILI DRUGOG OBLIKA SAMOSTALNE DJELATNOSTI), AKO KASNIJE OPOREZIVANJE NIJE OSIGURANO (čl. 20. st. 3. Zakona)**

Kod prestanka obavljanja samostalne djelatnosti i zatvaranja obrta, u Obrascu KPI kao poslovni primitak obrtnici iskazuju - nenaplaćene tražbine od kupaca, zalihi robe, gotovih proizvoda, reprodukcijskog materijala i ostalih zaliha te dugotrajnu imovinu (bez obzira na njenu iskazanu knjigovodstvenu vrijednost u Obrascu DI) prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti.

■ **PRIMICI OSTVARENI OD IZUZIMANJA (čl. 26. st. 5. Pravilnika)**

Primicima se smatraju i sva izuzimanja iz obrta ili radnje - robe, proizvoda, korištenja drugih dobara i usluga (osim izuzimanja u nov-

cu), a koja obavi obrtnik za svoje potrebe, potrebe svog kućanstva ili druge potrebe koje nisu u vezi s obavljanjem djelatnosti. Visina primitaka ostvarena izuzimanjem, procjenjuje se prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti (a to je cijena koja bi se mogla u trenutku izuzimanja postići na istom tržištu. Na izuzeta dobra, ako je u sustavu PDV-a, obrtnik je obavezan obračunati i platiti PDV. Primici ostvareni izuzimanjem utvrđuju se u poreznom razdoblju u kojem su izuzimanja nastala.

■ **MANJKOVI DOBARA TE KALO, RASTEĆ, KVAR I LOM IZNAD VISINE UTVRĐENE ODLUKOM HRVATSKE OBRITNIČKE KOMORE (čl. 26. st. 6. Pravilnika)**

Hrvatska obrtnička komora propisala je Odlukom dopuštenu visinu manjka za trgovinu i ugostiteljstvo koji nastaje kao posljedica prirodnih utjecaja radnji vezanih za poslovanje. Dopuštena visinu manjka na dobrima, ne podliježe oporezivanju PDV-om, ne knjiži se u primitak i ne uvećava osnovicu poreza na dohodak. Međutim, **prekomjerni manjak iznad iznosa kojeg je propisala HOK, smatra se izuzimanjem dobara u neposlovne svrhe i podliježe oporezivanju**, te se zajedno sa PDV-om (ako je obrtnik u sustavu PDV-a), iskazuje u Obrascu KPI kao primitak ostvaren u naravi i uvećava ostvareni dohodak.

Manjak se može utvrđivati neposredno nakon nastajanja te izvanrednim ili redovitim popisom robe, odnosno na drugi način određen internim aktom obrtnika.

Iskazivanje dopuštenog manjka - obavlja se samo u Posebnoj evidenciji o nabavi i upotrebi reprodukcijskog i potrošnog materijala), koju obvezno vode fizičke osobe proizvodnih i uslužnih djelatnosti ako nabavljaju reprodukcijски materijal (čl. 25. st. 3. Pravilnika), a ne i u Obrascu KPI jer je zbog načela blagajne svota računa pri nabavi dobara već bila evidentirana kao izdatak u stupcima 10, 11 ili 12 u trenutku plaćanja.

Iskazivanje prekomjernog manjka - kala, rasipa, kvara i loma iznad visine utvrđene aktom komore, smatra se izuzimanjem i povećava poslovne primitke, a evidentira se u stupcu 7 Obrasca KPI kao primitak u naravi, koji podliježe oporezivanju PDV-a što se upisuje u stupac 8 Obrasca KPI, dok se vrijednost primitka bez PDV-a evidentira u stupcu 9. Budući je prema čl. 22. st. 1. t. 2. Zakona o porezu na dohodak, PDV na vlastitu potrošnju porezno nepriznati izdatak, to je svotu PDV-a iz stupca 8 Obrasca KPI, potrebno još dodatno evidentirati i u stupcu 14 Obrasca KPI, kako bi se postigla neutralnost PDV-a, odnosno povećali primici za prekomjernu svotu manjka i PDV-a. No, prekomjerna svota manjka i PDV-a može se evidentirati i na drugi način i to knjiženjem cijelog porezno nepriznatog iznosa u stupac 14 Obrasca KPI, čime se smanjuju izdaci poslovanja te povećava oporezivi dohodak.

ističemo...

Ako se prekomjerni kalo, rasip, kvar i lom iznad visine utvrđene aktom komore ne knjiži kao primitak u naravi (stupac 7 Obrasca KPI) već kao porezno nepriznati izdatak (stupac 14 Obrasca KPI), postignuta je namjera zakonodavca da se za prekomjerni manjak i PDV povećava poslovni primitak odnosno dohodak od obrtničke djelatnosti.

■ **PRIMLJENI PREDUJMOVI ZA BUDUĆU ISPORUKU ROBE I USLUGA (čl. 8 st. 10. Pravilnika)**

Primicima se smatraju iznosi primljenih predumova za koja se porezni obveznik obvezao da će isporučiti dobra ili usluge, a koje do kraja poreznog razdoblja (kalendarske godine) nije obavio.

- PRIMICI PO OSNOVI DOBROVOLJNIH ODRICANJA OD POTRAŽIVANJA ZA PRODANU ROBU ILI OBAVLJENE USLUGE (čl. 8. st. 8. Pravilnika)

Ako se porezni obveznik iz osobnih razloga odrekne nekih svojih potraživanja po navedenoj osnovi, a koja bi u poreznom razdoblju u kojem se odrekao potraživanja ili idućim poreznim razdobljima dovela do ostvarivanja poslovnih primitaka, tada se iznos potraživanja utvrđuje kao primitak, i to u godini u kojoj je donesena odluka o odricanju od potraživanja. Međutim, svaki **otpis potraživanja koja su se pokazala nenaplativim nakon provedenog sudskog postupka, zbog stečaja ili likvidacije dužnika, ne smatraju se primicima**. U takvom slučaju obrtnik ima mogućnost pokretanja obnove postupka (prema čl. 252. ZUP-a) i to za onu godinu u kojoj je potraživanje dužnika iskazao kao primitak, a koja su se kasnije nakon provedenog sudskog postupka pokazala nenaplativim. Navedeno je i potvrđeno u mišljenju MF KI:410-01/07-01/721 od 28.5.2007.

- OTPIS DUGOVANJA PO OSNOVI KREDITA ZA NABAVU STVARI I PRAVA KOJA SE UNOSE U POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE (čl. 24. st. 1. toč. 5. Pravilnika)

Kada vjerovnik (kreditor) svom kupcu (obrtniku) otpiše dugove po osnovi kredita za nabavu stvari i prava koja se unose u popis dugotrajne imovine, iznos otpisanog duga za obrtnika koji je kupio stvari i prava čini poslovni primitak.

- NAPLAĆENE KAMATE PO SREDSTVIMA I PLASMANIMA SREDSTAVA KOJA SLUŽE ZA OBAVLJANJE SAMOSTALNE DJELATNOSTI, OSIM AKO NISU OPOREZIVE PO ODBITKU (ČL. 21. ST. 5. ZAKONA), TE NAPLAĆENE ZATEZNE KAMATE NA POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA (čl. 24. st. 1. toč. 7. Pravilnika)

Poslovnim primicima smatraju se naplaćene kamate po sredstvima i plasmanima sredstava koja služe za obavljanje djelatnosti, ako nisu oporeziva po odbitku u skladu s čl. 30. i čl. 51. st. 2. Zakona.

Sa izmjenom od 1. siječnja 2015. obrtnici kao poslovni primitak iskazuju i kamate na pologe novčanih sredstva (po viđenju i oročene) na žiro računu i deviznom računu, koje banka prema sklopljenom ugovoru o deponiranju sredstava isplaćuje obrtu u određenim vremenskim razdobljima (mjesečno, polugodišnje i sl.), radi brisane odredbe iz čl. 9. st. 1. Zakona, prema kojoj se kamata nije smatrala dohotkom.

- PRIMICI OD REFUNDACIJE NAKNADE PLAĆE ZA ZAPOSLENE RADNIKE U OBRITU ZA BOLOVANJA PREKO 42 DANA KOJE OBRITNIKU ISPLAĆUJE HZZO
- PRIMICI KOJE JE ISPLATIO OSIGURAVAJUĆE DRUŠTVO NA IME OSIGURANJA STVARI, IMOVINE, ŽIVOTA, OZLJEDA NA RADU I SL. AKO JE UGOVARATELJ I KORISNIK OSIGURANJA OBRIT (čl. 9. st. 4. Zakona).

10.1. Poslovni primici koji se ne iskazuju u Obrascu KPI

Iako su neki primici evidentirani na žiro računu obrtnika kao uplata, isti se ne smatraju poslovnim primicima od samostalne djelatnosti, radi čega se ne trebaju iskazivati u Obrascu KPI. To su slijedeći primici:

- vlastiti novac kojeg porezni obveznik unosi u obrt u obliku pozajmice, zajma ili kredita a za potrebe likvidnosti ili financiranja djelatnosti (čl. 21. st. 4. Zakona);
- Primljeni krediti i zajmovi od banke i drugih pravnih i fizičkih osoba. Isto tako, vraćanje odnosno otplata kredita i zajmova nije poslovni izatak i ne iskazuju se u obrascu KPI;

- izuzimanja financijske imovine odnosno isplata novca iz obrta tijekom godine za vlastite potrebe obrtnika kao predujam dohotka (čl. 24. st. 1. toč. 3. Pravilnika);
- novčani priljevi koji se naplaćuju u ime i za račun neke druge osobe - prolazne stavke (čl. 12. st. 7. Zakona) kao što su biljezi, takse, novčani iznosi na žiro-računu odvjetnika naplaćeni u ime i za račun zastupane stranke, koji se ne smatraju ni primitkom ni izdatkom;
- primljena nadoknada od HZZO za vrijeme bolovanja vlasnika obrta.
- nastala ili dospjela potraživanja za prodanu robu ili obavljene usluge koja nisu naplaćena, a koja će postati primitkom tek u trenutku naplate (čl. 8. st. 7. Pravilnika).

10.2. Dostavljanje bilješki o ostvarenim primicima od samostalne djelatnosti uz Obrazac DOH

Pri postupku verifikacije godišnje porezne prijave obrtnika, referent nadležne ispostave Porezne uprave uspoređuje ostvareni promet na žiro računu sa ukupnim primicima iskazanim u pregledu primitaka i izdataka, te ostvaren promet u gotovini koji je evidentiran kroz postupak fiskalizaciju, sa iskazanim prometom poreznih obveznika u prijavama PDV-a za kalendarsku godinu.

Zbog provjere ispravnosti iskazanih primitaka od samostalne djelatnosti po konačnom obračunu, sa podacima o kojima Porezna uprava vodi službenu evidenciju, preporuča se obrtnicima da odmah uz Obrazac DOH, dostave i **bilješku o ostvarenom prometu po žiro računu** u kojoj će posebno iskazati sve one svote koje se ne smatraju primicima od obavljanja djelatnosti, a to su:

- povrati PDV-a po mjesečnim ili tromjesečnim PDV Obrascima,
- povrati preplaćenog poreza po godišnjoj poreznoj prijavi prethodnog poreznog razdoblja, te povrati pogrešnih i više plaćenih dr. javnih davanja,
- primljeni krediti od banaka ili dugih pravnih i fizičkih osoba,
- vlastite pozajmice obrtu radi održavanje tekuće likvidnosti,
- prolazne stavke za primljen novac na žiro račun u ime ili za račun drugih osoba,
- isplaćene naknade od HZZO za bolovanje vlasnika obrta.

Za sve navedene uplate koje nemaju utjecaja na poslovanje i na utvrđivanje godišnjeg obračuna, porezni obveznik mora posjedovati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju, koju je na zahtjev dužan dostaviti Poreznoj upravi.

Samo one prijave obrtnika kod kojih su iskazani primici u Pregledu primitka i izdataka usklađeni sa ostvarenim prometom na žiro-računu kao i sa podacima o ostvarenom prometu u gotovini zaprimljenim putem fiskalizacije, mogu se verificirati, te poreznim rješenjem utvrditi razlika za uplatu ili povrat poreza po godišnjem obračunu.

Međutim, svota više ostvarenog prometa na žiro računu u odnosu na iskazane primitke u pregledu primitka i izdataka, za koje obrtnik ne posjeduje knjigovodstvene isprave, smatra se prihodom od djelatnosti koji podliježe oporezivanju.

10.3. Primici fizičkih osoba koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost

Prema čl. 24. st. 2. Pravilnika, ako fizičke osobe ostvaruju dohodak od samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja, baveći se umjetničkim i kulturnim stvaralaštvom na području: književnog, književno-prijevodnog, kazališnog, filmskog, glazbenog, glazbeno-scenskog, baletnog, plesnog uključujući umjetničko izvođenje autorskih djela u tim područjima, likovnog i primijenjeno likovnog (slikarsko, kipar-

sko, arhitektonsko), umjetničkog oblikovanja, umjetničke fotografije, multimedijskog stvaralaštvo i slično,

a utvrđuju dohodak prema čl. 19. do 24. Zakona, temeljem poslovnih knjiga propisanih za samostalnu djelatnost, **poslovnim se primicima ne smatraju iznosi primljenih darovanja** od pravnih i fizičkih osoba, (koja mogu biti u novcu, stvarima ili uslugama) **do 20.000,00 kn godišnje** za obavljanje te djelatnosti, sukladno čl. 20. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (Nar. nov. br. 43/96 i 44/96). Pri tome moraju biti zadovoljeni uvjeti:

- da za primljene darove nisu dali nikakvu protučinidbu,
- da su darove u novcu primili doznakom darovatelja na žiro-račun, a darove u stvarima i uslugama na temelju ugovora o darovanju ili neke druge pisane isprave s istaknutom tržišnom vrijednosti darovane stvari ili usluge, te
- da o primljenim darovanjima posjeduju uredne i vjerodostojne isprave kao što su: nalog za prijenos, ugovor o darovanju, potvrdu o primitku stvari, prava ili usluga i slično, a koje treba priložiti uz godišnju poreznu prijavu.

U pregledu poslovnih primitaka i izdataka koji se dostavlja uz obrazac DOH za 2015., samostalni umjetnici ne iskazuju ostvarene primitke do 20.000,00 kn, ako su ih primili po osnovi darovanja a uz zadovoljenje propisanih uvjeta.

Nadalje, a prema odredbi čl. 24.st.3. Pravilnika, od ukupno ostvarenih primitaka po osnovi samostalne djelatnosti umjetnika, **ne opozreuje se ni iznos u visini 25% od ostvarenog umjetničkog autorskog honorara**, uz uvjet da se radi o umjetničkom djelu ili osobi koja obavlja umjetničku ili kulturnu djelatnost (prema čl. 22. Zakona o pravima samostalnih umjetnika i poticanju umjetničkog i kulturnog stvaralaštva), što se dokazuje potvrdom ovlaštene strukovne umjetničke udruge ili ovlaštene agencije, a koja se obvezno prilaže uz godišnju poreznu prijavu. U tu svrhu Ministarstvo kulture do kraja svake godine za tekuću godinu dostavlja Središnjem uredu Porezne uprave popis ovlaštenih strukovnih umjetničkih udruga ili ovlaštenih agencija, a isti je sastavni dio Upute o sastavljanju i podnošenju godišnje porezne prijave za 2015.

Ako osobe koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost ne vode poslovne knjige, već im se utvrđuje drugi dohodak po osnovi autorske naknade za isporučeno umjetničko djelo, tada im se u godišnjem obračunu poreza mogu priznati (isključivo prema potvrdi isplatitelja), izdaci za autorko djelo u visini od 30%, te iznos neoporezivog dijela autorske naknade za isporučeno umjetničko djelo u visini od 25%, a za koje je u tijeku por eznog razdolja pri obračunu i uplati predujma poreza na dohodak od drugog dohotka i prireza, isplatitelj već umanjio ostvareni primitak.

Prema čl. 86.st.3. Pravilnika, poreznim obveznicima koji ostvaruju drugi dohodak po osnovi autorskih naknada za umjetnička djela, ne mogu se u godišnjem obračunu poreza podnošenjem godišnje porezne prijave, priznati izdaci u visini 30% od ostvarenih primitaka te neoporezivi dio autorske naknade za umjetničko djelo u visini 25% ostvarenih primitaka, ako nisu iskorišteni u vrijeme poreznog razdoblja pri plaćanju predujma poreza na dohodak.

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

10.4. Utvrđivanje blagajničkog maksimuma za fizičke osobe prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom

Od 1. siječnja 2013. u primjeni je Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov. br. 133/12), prema kojem se obveznicima fiskalizacije smatraju

- fizičke osobe obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema čl. 18. Zakona o porezu na dohodak, te
- pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobit, prema čl.2. Zakona o porezu na dobit,

za sve djelatnosti koje obavljaju i za koje su prema odredbama posenih propisa obvezni izdati račun za isporučena dobra ili obavljene usluge (osim za djelatnosti izuzete od obveze fiskalizacije te za djelatnosti koje su izuzete od obveze izdavanja računa).

Prema čl. 29. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, obveznici fiskalizacije dužni su samostalno **internim aktom utvrditi visinu blagajničkog maksimuma** prema potrebama za gotovim novcem u svom poslovanju te uvjetima sigurnosti, ali najviše do propisanih svota. Plaćanja između obveznika fiskalizacije može se obavljati gotovinom – izravnom predajom novca (novačnica kuna i kovanica kuna i lipa), odnosno uplatom gotovog novca na račun i isplatu s računa, ali sukladno čl. 28. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, **do svote od 5.000,00 kn po jednom računu**, osim u slučaju kada je takvo plaćanje propisano drukčije poreznim propisima.

Međutim, obveznicima fiskalizacije nije dopušteno plaćanje gotovim novcem i zadržavanje gotova novca u blagajni, ako na računu u banci postoje evidentirane neizvršene obveze za plaćanje. Obveznik fiskalizacije je tada obavezan primljeni gotov novac uplatiti na svoj račun za redovno poslovanje odmah, a najkasnije slijedeći radni dan, a radi namirenja svojih dugovanja.

Navedeno je i potvrđeno u mišljenju MF: Kl: 410-01/12-01/3419 iz kojeg se navodi dio: "Obveznik fiskalizacije, koji na računima u banci ima evidentirane neizvršene obveze za plaćanja, čiji je redoslijed plaćanja propisan posebnim propisima, ne može plaćati gotovim novcem i/ili zadržavati gotov novac u blagajni. Ovo je bitno za istaknuti iz razloga jer obveznik fiskalizacije nad čijim se računima u banci provodi ovrha, ne može zadržavati gotov novac u blagajni niti do visine blagajničkog maksimuma, sve u cilju brže naplate nastalih dugovanja."

Visinu blagajničkog maksimuma obveznik fiskalizacije određuje internim aktom samostalno, ali najviše do propisanih svota, kao najveću svotu gotova novca koja može ostati u blagajni na kraju radnog dana. Ovisno od veličine obveznika fiskalizacije, a prema Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva (Nar. nov. br. 29/02 do 53/12), određena je najviša svota blagajničkog maksimuma i to:

Velicina obveznika fiskalizacije	najviša svota blagajničkog maksimuma u kn
mikro subjekti i fizičke osobe	10.000,00
mali subjekti	30.000,00
srednji subjekti	50.000,00
poduzetnici koji prema čl. 2. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva, prelaze mjerila koja određuju malo gospodarstvo	100.000,00

Iz navedenog proizlazi da su i fizičke osobe koje obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost, kao obveznici fiskalizacije dužni:

- internim aktom odrediti visinu blagakničkog maksimuma, te kada utvrde da se na kraju radnog dana u blagajni nalazi veća svota gotova novca u odnosu na svotu utvrđenu blagajničkim maksimumom, isti dan, a najkasnije slijedećeg radnog rada, svotu iznad blagajničkog maksimuma uplatiti na žiro račun kod banke,
- obavljati plaćanje gotovim novcem drugom obvezniku fiskalizacije do svote od 5.000,00 kn po jednom računu uvažavajući pri tome odredbe čl. 90. Pravilnika o porezu na dohodak.

Međutim, ako se nad računom fizičke osobe u banci povodi ovršni postupak, odnosno ako je žiro račun blokiran, tada se **ne može** zadržati gotov novac u blagajni niti do visine blagajničkog maksimuma, a sve radi brže naplate nastalih dugovanja.

11. Evidentiranje poslovnih izdataka u obrascu KPI

Prema čl. 12. i 21. Zakona te čl. 8. i 25. Pravilnika, poslovnim izdacima obrtnika smatraju se svi odljevi dobara tijekom poreznog razdoblja, koji nastaju u cilju stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitka, a izravno su vezani za obavljanje djelatnosti. Do odljeva dobara a time i do nastanka izdataka dolazi u trenutku kada je obavljena isplata, te kada fizička osoba više njima ne može raspolagati.

Uvažavajući načelo blagajne, poslovni izdaci iskazuju se u Knjizi primitaka i izdataka stupcima 10,11,12 i 14 te ukupni izdaci u stupcu 15, za što moraju postojati uredne i vjerodostojne knjigovodstvene isprave i evidencije.

Ovisno jesu li porezno priznati u cijelosti ili djelomično, poslovni izdaci obrtnika mogu biti:

- porezno priznati izdaci,
- izdaci koji dodatno umanjuju dohodak podnošenje godišnje porezne prijave,
- izdaci koji se djelomično porezno priznaju, te
- porezno nepriznati izdaci.

11.1. Porezno priznati izdaci obrtnika

- IZDACI ZA MATERIJAL, SIROVINE, POLUPROIZVODE, ROBU, ENERGIJU, USLUGE, AMBALAŽU, AUTOGUME, IZDACI NAJMA, KAO I SVI DRUGI ODLJEVI KOJI SU U SVEZI S OBAVLJANJEM SAMOSTALNE DJELATNOSTI (čl. 21.st 7. Zakona)**

Poslovni izdaci vezai uz obavljanje samostalne djelatnosti, iskazuju se u Obrascu KPI u visini cijene nabave ili troška proizvodnje, odjednom kad su nastali i u trenutku njihova plaćanja. Iznimka su jedino izdaci za nabavljenu dugotrajnu imovinu čija je nabavna vrijednost veća od 3.500,00 kn a vijek trajanja je duži od godine dana, koji nisu izdatak u trenutku plaćanja, već se raspoređuju kroz vijek trajanja potrošive dugotrajne imovine kao otpis odnosno amortizacija.

Između primitka i izdataka mora postojati međuzavisnost, što znači da se učinjeni izdatak treba odraziti na ostvarivanje (povećanje) tekućih ili budućih primitaka. Pri utvrđivanju povezanosti primitaka s izdacima polazi se od normativa odnosno utroška materijala i emnergije i sl. vodeći računa o načinu rada i posebnosti u obavljanju djelatnosti.

Prema čl. 25. st. 6. Pravilnika, ako se obrtnička djelatnost obavlja u stambenom prostoru, u poslovne izdatke mogu se uračunati samo izdaci koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti.

Iskazivanje poslovnih izdataka u Obrascu KPI ovisno o načinu plaćanja, koji može biti:

NAČIN PLAĆANJA	ISKAZIVANJE IZDATKA U OBRASCU KPI
Žiro račun banke	nadnevak izvoda banke kada je obavljen primljeni nalog za plaćanje
Ček	u trenutku predaje čeka
Mjenica	prijenosom mjenice na vjerovnika
Kreditna kartica	plaćanjem sa žiro računa izdavatelju kartice
Kompenzacija, asignacija ili cesija	potpisom izjave o kompenzaciji odnosno kad je zaključen ugovor o cesiji ili asignaciji.

Ako na žiro računu obrtnika postoje evidentirane nepodmirene obveze, ne mogu se izmiriti obveze prema dobavljačima putem obračunskog plaćanja.

- IZDACI ZA PLAĆE I OBVEZNI DOPRINOSI NA PLAĆU RADNIKA (čl. 21. st.8. Zakona).**

Prema sklopljenom ugovoru o radu, isplaćene plaće radnicima zajedno s uplaćenim porezima i doprinosima, priznaju se kao poslovni izdaci u visini stvarnih isplata. Ako nije bilo isplate plaća radnicima a doprinosi su plaćeni, kao poslovni izdatak u obrascu KPI iskazuje se svota uplaćenih doprinosa za MO i ZO na najnižu osnovicu.

Za isplatu plaće radnicima od 1.1.2014., obrtnici dostavljaju Poreznoj upravi izvješće - Obrazac JOPPD, koji se podnosi dnevno na dan isplate primitka ili obračuna doprinosa ako nema isplate primitka, a najkasnije slijedeći dan, i to elektronički ako obrtnik zapošljava više od tri radnika ili je korisnik sustava elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna.

- IZDACI ZA PLAĆENE DOPRINOSE OBRTRNIKA (čl. 21. st. 6. Zakona)**

Uplaćeni doprinosi za vlastito mirovinsko te zdravstveno osiguranje, priznaju se do visine koja je propisana posebnim propisima za obavezna osiguranja, jer obrtnici obavljaju samostanu djelatnost i ne ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada odnosno plaću.

Posebno se naglašava da se za 2016. uvodi novi način utvrđivanja obveze doprinosa osiguranicima po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta, koji od tih djelatnosti utvrđuju dohodak prema podacima iz propisanih poslovnih knjiga, tako što se ukida rješenje o vrsti i iznosu obveze doprinosa i osnovici prema kojoj su se doprinosi obračunavali, te propisuje samostalna obveza obračunavanja doprinosa za osobno igranje i podnošenje izvješća o utvrđenoj obvezi na Obrascu JOPPD.

Navedeno znači da od 1. siječnja 2016. PU ovim kategorijama osiguranika, više neće izdavati rješenja o mjesečnoj osnovici i iznosima doprinosa, već će osiguranici kao samostalni obveznici doprinosa sami obračunavati obvezu za doprinose, i o tome podnositi Obrazac JOPPD, za što su Pravilnikom propisane nove oznake za iskazivanje obveze doprinosa a prema kategorijama osiguranika ovisno od samostalne djelatnosti koju porezni obveznik obavlja.

Prema čl. 76.st.4. Pravilnika, fizičke osobe koje su sami obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa, podnose PU obrazac JOPPD na dan uplate doprinosa, odnosno na dan kada se doprinosi obvezno moraju obračunati i uplati sukladno posebnim propisima ili najkasnije slijedeći dan.

- ISPLATA STIPENDIJA UČENICIMA I STUDENTIMA ZA REDOVNO ŠKOLOVANJE TE ISPLATA SPORTSKE STIPENDIJE PREMA POSEBNIM PROPISIMA (čl. 45. st. 1. toč. 3. i 4. Pravilnika)**

Obavljajući samostalnu djelatnost, fizičke osobe mogu neoporezivo isplatiti stipendiju učenicima i studentima za redovno školovanje u tuzemstvu i inozemstvu na srednjim, višim i visokim školama, te fakultetima, kao i sportske stipendije koje se prema posebnim propi-

sima isplaćuju sportašima za njihova sportska usavršavanja ukupno do visine 1.600,00 kn mjesečno.

Iznimno, fizičke osobe mogu neoporezivo isplatiti stipendiju studentima na sveučilištima u tuzemstvu i inozemstvu do visine 4.000,00 kn mjesečno, koje se studentima dodjeljuju za izvrsna postignuća u znaju te ocjenama na sveučilištima, ako su za dodjelu stipendija izabrani na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima. Isplatiatelj je obavezan svotu stipendije učenicima i studentima doznačiti na žiro račun (čl. 90. st. 2. t. 2.1. Pravilnika).

Ali, pri isplati stipendija treba uvažavati odredbe čl. 36. st. 4. Zakona i čl. 53. st. 1. Pravilnika, prema kojima se uzdržanim članovima uže obitelji i uzdržavanom djecom smatraju fizičke osobe čiji oporezivi primici, primici na koje se ne plaća porez na dohodak i drugi primici koji se u smislu Zakona ne smatraju dohotkom, za 2015. ne prelaze iznos od 13.000,00 kn na godišnjoj razini. (odnosno peterostruki iznos osnovnog osobnog odbitka).

ističemo...

Ako je učenik ili student tijekom 2015. primio veći iznos stipendije od 13.000,00 kn, više se ne može smatrati uzdržanim članom.

Roditelj koji je koristio olakšicu za uzdržavanje učenika ili studenta koji se ne može smatrati uzdržanim članom, obavezan je podnijeti svoju godišnju poreznu prijavu i platiti porez radi ukidanja osobnog odbitka za uzdržavano dijete. Ali, u tom slučaju i uzdržavani član – učenik odnosno student, može podnijeti svoju godišnju poreznu prijavu i koristiti vlastiti osnovni odbitak, ako je tijekom godine ostvario dohodak od kojeg je pri isplati plaćen predujma poreza i prireza.

■ ULAGAJNA PRIVATNIH DOBARA IZ OSOBNE IMOVINE PODUZETNIKA (čl. 25. st. 1. toč. 4. Pravilnika)

Fizička osoba može za potrebe obavljanja djelatnosti, u vlastiti obrt unositi privatna dobra, kada se temeljem zapisnika o ulaganju utvrđuju poslovni izdaci za razdoblje u kojem je ulaganje obavljeno. Ulagati se može obrtna imovina (kratkotrajna potrošna dobra), kao i dugotrajna imovina. Za procjenu ulaganja privatne imovine može se koristiti i usluga sudskog vještaka.

Pri ulaganju predmeta kratkotrajne imovine - kao poslovni izdaci mjerodavni su troškovi proizvodnje ili cijena nove nabave u trenutku ulaganja, i to s onog tržišta na kojem bi poduzetnik nabavljao, kada takve predmete ne bi ulagao, a sukladno čl. 28. st.2 i 3. Pravilnika. Ako se ti troškovi ne mogu pouzdano utvrditi, treba procijeniti usporedivu tržišnu nabavnu vrijednost, pri čemu se mogu koristiti ranije procijenjene vrijednosti ili prodajne cijene za izuzeta ili uložena dobra. Ako obrtnik ulaže rabljenu kratkotrajnu imovinu, pri procjeni vrijednosti polazi se od tržišne cijene za nova dobra, pri čemu se mora uzeti u obzir potrošenost uložene dobara do trenutka ulaganja..

Ulagajna dugotrajne imovine - strojevi, poslovni prostor, skladišta i sl., ne smatraju se izdacima u trenutku ulaganja (pri čemu se odstupa od načela blagajne), već se dugotrajna imovina iskazuje u popisu dugotrajne imovine prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti nove nabave takve iste ili slične imovine, i otpisuje putem amortizacije po redovnim ili ubrzanim stopama propisanim Zakonom o porezu na dobit.

Kao knjigovodstvena isprava za evidentiranje ulaganja privatnih dobara u obrt koristi se zapisnik o ulaganju.

Ako obrtnik unosi u djelatnost privatnu dugotrajnu imovinu koja nije u njegovom formalnom vlasništvu, tada je osim zapisnika o

ulaganju potrebno priložiti i izjavu osobe koja dozvoljava korištenje imovine u svrhu obavljanja djelatnosti.

■ IZDACI OTPISA DUGOTRAJNE IMOVINE ILI AMORTIZACIJA

Obrtnik ostvaruje pravo na izdatke otpisa ili amortizacije, na dugotrajnu imovinu koja je evidentirana u popisu dugotrajne imovine na Obrascu DI, a čija je pojedinačna nabavna vrijednost veća od 3.500,00 kn a vijeka trajanja duži od godine dana. Stvari i prava čija je pojedinačna nabavna vrijednosti manja od 3.500,00 kn, neovisno o vijeku trajanja, ne iskazuje se u Obrascu DI, već se u trenutku plaćanja evidentira kao izdatak u Knjizi primitka i izdataka.

Obračun amortizacije koja se priznaje kao porezni rashod, obavlja se prema stopama amortizacije propisanim čl.12. Zakona o porezu na dobit, uz mogućnost ubrzanog otpisa korištenjem udvostručene stope, ali i korištenjem nižih stopa od propisanih. Nabavna vrijednost stvari i prava ravnomjerno se otpisuje u razdoblju njihova korištenja, radi čega se iznimno, izdaci za dugotrajnu imovinu ne utvrđuju primjenom načela blagajne, već se raspoređuju kroz vijek trajanja imovine.

Dugotrajnu imovinu obrtnik može nabaviti ako s dobavljačem zaključiti ugovor o:

■ **financijskom lizingu ili kupnjom na kredit**, kada se dugotrajna imovina evidentira u Popis dugotrajne imovine i amortizira. Kao porezno poslovni izdaci, osim amortizacije, iskazuju se i plaćene kamate koje predstavljaju naknadu za uslugu financiranja te plaćeni pretporez sadržan u svakoj lizinškoj rati. Međutim, plaćanje lizinških rata predstavlja otplatu dugoročnog kredita koja se ne iskazuje u Obrascu KPI i nije porezno priznati izdatak.

■ **poslovnom - operativnom lizingu ili najmu opreme**, u kojem slučaju se dugotrajna imovina ne evidentira u Obrascu DI, te obrtnik ne ostvaruje pravo na amortizaciju. Međutim, u Obrascu KPI iskazuje se kao poslovni izdatak koji nastaje "malo po malo" - svaka pojedinačno plaćena naknada (rata) za operativni lizing, a koja predstavlja izdatke za najam opreme.

■ **PREOSTALA KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST DUGOTRAJNE IMOVINE U SLUČAJU PRODAJE ILI IZUZIMANJA** (čl. 21. st.2. Zakona)

Kod prodaje ili izuzimanja dugotrajnu imovinu koja se vodila ili trebala voditi u Obrascu DI, potrebno je uz istovremeno evidentiranje poslovnih primitaka ostvarenih prodajom prema izdanom računu po usporedivoj tržišnoj vrijednosti, preostalu knjigovodstvenu vrijednost iz stupca 9 Obrasca DI na kraju mjeseca otuđenja, evidentirati kao poslovni izdatak.

U slučaju smanjenja vrijednosti dugotrajne imovine uslijed izvanrednih događaja, kao što su prirodne nepogode – poplava, požar, potres, krađa i sl., poslovni izdatak se iskazuje u visini tog smanjenja vrijednosti, ako o tome postoje zapisnici mjerodavnih tijela. Izdaci za popravak pri oštećenju odbijaju se u trenutku plaćanja. Ako se investicijsko dobro zbog uništenja više ne može koristiti, tada se njegova knjigovodstvena vrijednost u cijelosti otpisuje. Prema čl. 25.st.1.toč.7. Pravilnika, za stvari ili prava koja nisu unesena u Obrascu DI, knjigovodstvena vrijednost se izračunava na temelju isprava o nabavi, a ako nema isprava o nabavi koristi se procjena.

■ **NAKNADA ZA KORIŠTENJE PRIVATNOG AUTOMOBILA U SLUŽBENE SVRHE** (čl. 13. st. 2. toč. 5. Pravilnika)

Ako obrtnik ili njegov radnik koriste privatni automobil u službene svrhe za obavljanje samostalne djelatnosti, a koji nije evidentiran u Obrascu DI, tada se Obrascu KPI kao porezno priznati izdatak iskazuje naknada za korištenje privatnog automobila u službene svrhe, u fiksnom iznosu do 2,00 kn po prijašnjem kilometru,

Pri korištenju automobila za službeno putovanje, obračun se obavlja na temelju **putnog naloga**, a ako se automobil koristi za loko vožnju, potrebno je voditi **dnevnu evidenciju** o prijeđenim kilometrima. O načinu vođenja evidencije pri korištenju prijevoznih sredstava, MF je izdalo uputu pod brojem KI: 410-18/05-01/86 od 24. listopada 2005., koja je još uvijek na snazi, a kojom su propisani osnovni podaci koje evidencija treba sadržavati.

■ DANI PREDUJMOVI ZA NEPRIMLJENU ROBU I NEOBAVLJENE USLUGE (čl. 8. st. 13. Pravilnika)

Uvažavajući načelo blagajne, porezno priznatim izdacima smatraju se dani predujmovi za robu ili usluge koja će obrtniku biti isporučena ili obavljena tek u sljedećoj godini, osim predujmova danih za nabavu dugotrajne imovine.

■ PLAĆENE KAMATE PO KREDITIMA I ZAJMOVIMA ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI PRIMLJENIM OD BANKE ILI DRUGE PRAVNE ILI FIZIČKE OSOBE (čl.21.st.5. Zakona, čl. 25. st. 1. toč. 10. Pravilnika)

Ako se za održavanje likidnosti obrta koristi kredit, plaćene kamate priznaju se kao poslovni izdaci kao i jednokratne naknade te drugi izdaci u svezi s odobravanjem kredita.

Međutim, sukladno čl. 25. st. 1. t. 11. Pravilnika, **izdacima se ne smatraju plaćene zatezne kamate zbog nepravodobno uplaćenih javnih davanja** (poreza na dohodak, PDV-a, doprinosa za obvezno osiguranje).

■ PREMIJE DOBROVOLJNOG MIROVINSKOG OSIGURANJA III STUPA (čl. 10. točka 17. Zakona, čl. 7. st. 12. Pravilnika)

Uplata premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja III stupa, koju obavlja obrtnik na teret svojih sredstava a u korist radnika uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju mirovinsko osiguranje, do visine 500,00 kn za svaki mjesec poreznog razdoblja odnosno ukupno do 6.000,00 kn godišnje, smatra se porezno priznatim izdatkom poslovanja.

Uplaćena premija dobrovoljnog mirovinskog osiguranja III stupa a koju je obrtnik uplatio za svog radnika do visine 6.000,00 kn za 2015., ne smatra se plaćom radnika i ne podliježe oporezivanju. Međutim, ako obrtnik uplati premiju dobrovoljnog mirovinskog osiguranja za svoje radnike u svoti većoj od 500,00 kn mjesečno, tada se uplaćena svota iznad propisanog iznosa smatra primicima od nesamostalnog rada – plaćom radnika i oporezuju sa propisanim stopama doprinosa iz i na plaću te porezom na dohodak i prizemom.

Obrtnici imaju mogućnost neoporezivo uplatiti premiju dobrovoljnog mirovinskog osiguranja u tijeku jednog mjeseca i za više mjeseci tog poreznog razdoblja, ali neoporezivo samo do visine 500,00 kn za svaki mjesec, kao i mogućnost uplate jednom godišnje, pri čemu je jednokratna uplata za 2015. neoporeziva do svote od 6.000,00 kn.

Međutim, iako je uplaćena svota premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja III stupa oslobođena oporezivanja do 500,00 kn mjesečno odnosno do 6.000,00 kn za 2015., ista se smatra dohotkom od osiguranja na kojeg su isplatalitelji obvezni u trenutku isplate mirovine iz III stupa, obračunati, obustaviti i uplatiti predujam poreza na dohodak od osiguranja po stopi od 12%.

ističemo...

Poreznu olakšicu za uplaćene premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja III stupa, koja se smatra izdatkom poslovanja, može koristiti i obrtnik kada premiju uplaćuje za sebe osobno tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, također kao i za radnike neoporezivo u visini do 6.000,00 kn za 2015.

Poslodavci koji uplaćuju premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na svoj teret a u korist radnika, odnosno za sebe osobno, obvezni su voditi propisanu evidenciju o uplaćenim premijama, a istu dostavljaju Poreznoj upravi na propisanom Obrascu najkasnije do kraja veljače 2016. za 2015. Propisani obrazac sadrži podatke o podnositelju izvješća, imenu i prezimenu, adresi i OIB-u radnika-člana fonda, nazivu i OIB-u društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima, broju i nadnevku ugovora, svoti ugovorene premije, svoti uplaćene premije u poreznom razdoblju te svoti uplaćene premije koja je u tom poreznom razdoblju bila oslobođena od plaćanja poreza na dohodak, a kako je to propisano čl. 42. st.10. Pravilnika.

■ DOPRINOSI HOK, ČLANARINA TURISTIČKOJ ZAJEDNICI, SPOMENIČKA RENTA, POREZ NA TVRTKU TE SVI DRUGI ODLJEVI KOJI SU U SVEZI S OBAVLJANJEM DJELATNOSTI

Obveznici plaćanja komorskog doprinosa - su obrtnici obveznici plaćanja poreza na dohodak i dobit koji su članovi HOK, a kojima je nadležan županijski ured za gospodarstvo izdao obrtnicu. Doprinos Hrvatskoj obrtničkoj komori u 2015. plaćao se samo paušalno, u svoti od 52,00 kn mjesečno. Plaćeni komrski doprinos se prema načelu blagajne, iskazuju u Obrascu KPI kao izdatak poslovanja, a uz godišnju poreznu prijavu obvezno se prilaže konačni obračun komorskog doprinosa za 2015. na Obrascu KD.

Obveza plaćanja članarine turističkim zajednicama te razvrstavanje turističkih mjesta u razrede propisana je Zakonom o članarini u turističkoj zajednici (Nar. nov. br. 152/08 i 88/10) prema kojem su ovisno o šifri djelatnosti određenoj prema Odluci o Nacionalnoj kalsifikaciji 2007-NKD 2007 (Nar. nov. br. 58/07 i 72/07), te sjedištu radnje u turističkom mjestu, obrtnici obvezni plaćati predujmove članarine turističkim zajednicama, a isti se priznaju kao trošak poslovanja u trenutku plaćanja. Uz obrazac DOH podnosi se i konačan obračun članarine turističke zajednice na Obrascu TZ. Osnovica na koju fizičke osobe obračunavaju članarinu je ukupno naplaćeni primitak iskazan u KPI smanjen za naplaćeni PDV.

Obveza plaćanja spomeničke rente propisana je Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Nar. nov. br. 69/99 do 152/14) ako se obrtnička djelatnost obavlja u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturnopovijesne cjeline, te ako fizičke osobe stječu prihode po osnovi djelatnosti koje su utvrđene čl. 114. Zakona, kada se spomenička renta plaća na ukupan prihod koji je ostvaren od tih djelatnosti po stopi od 0,05%. Plaćeni predujmovi za spomeničku rentu tijekom 2015. po načelu blagajne iskazuju se u Obrascu KPI kao porezno priznati izdatak. Uz obrazac DOH za plaćanje spomeničke rente, podnosi se godišnji obračun na Obrascu SR.

Porez na tvrtku također je porezno priznati izdatak, i iskazuje se u Obrascu KPI u trenutku plaćanja, i to u iznosu kojeg svojom odlukom određuje Grad ili općina prema sjedištu radnje, a koji ovisi o vrsti djelatnosti koju obrtnik obavlja, pri čemu visina poreza na tvrtku ne može biti utvrđena u većem iznosu od 2.000,00 kn.

11.2. Izdaci koji dodatno umanjuju dohodak podnošenjem godišnje porezne prijave

11.2.1. Poticaji zapošljavanja za novozaposlene osobe (čl. 56. Zakona)

Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost, utvrđeni dohodak po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi za 2015., može se dodatno umanjiti za svotu isplaćenih plaća i uplaće-

ne doprinose na plaće **novim radnicima**, ako su zadovoljeni propisani uvjeti, a to su:

- da je sa novim radnicima sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme,
- da je zaposlenje kod obrtnika uslijedilo nakon najmanje jednomjesečne prijave kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i trajanja probnog rada ako je ugovoren,
- da se radi o prvom zaposlenju ili odustanku od korištenja prava na mirovinu.

Novim radnicima smatraju se i osobe zaposlene na određeno vrijeme kao što su pripravnici, vježbenici, stažisti i sl. Razdoblje korištenja olakšice je 12 mjeseci od dana novog zaposlenja, a izuzetno za invalidne nove radnike 3 godine, što znači da se neiskorišteni dio do kraja 2015. može prenositi i iskoristiti u slijedećim poreznim razdobljima.

Međutim, sukladno čl. 56. st. 3. Zakona, ako obrtnik tijekom poreznog razdoblja sklopi ugovor o radu s novim radnicima, a u istom poreznom razdoblju raskine ugovor o radu s određenim brojem radnika, dodatak se može umanjiti samo za razliku između obračunanih i isplaćenih plaća novim radnicima i obračunanih plaća koje bi u istom poreznom razdoblju primili radnici s kojima je raskinut ugovor o radu. Pri tome nisu važni razlozi raskida ugovora o radu, pa to mogu biti izvanredni ili redovni otkazi, sporazumni raskid ugovora o radu, odlazak u mirovinu kao i drugi slični razlozi.

Prema navedenom, obrtnici imaju mogućnost dva puta iskazivati izdatak s osnova plaća i doprinosa na plaću novih radnika tijekom 2015.

- prvi puta – kao redovan izdatak poslovanja koji se po načelu blagajne evidentira u Obrascu KPI u stupcu 10, 11 ili 12, u trenutku isplate plaće te uplate doprinosa na plaću, te
- drugi puta – iskazivanjem svote za koju se dodatno umanjuje dohodak ili uvećava gubitak od samostalne djelatnosti, a što se evidentira pod brojem 4.2.5. red.br.1 – *Umanjenje dohotka pojedinca za plaće novozaposlenih osoba na dijelu SD Obrasca DOH.*

Istiće se da spomenuta porezna olakšica nije uvjetovana visinom ostvarenog dohotka obrtnika, što znači da se temeljem iste može iskazati porezni gubitak, koji se može prenositi u 5 idućih poreznih razdoblja.

Primjer:

Obrtnik je 15. svibnja 2015. sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme s radnicom Lucijom Ban, koja je prethodno bila prijavljena na Zavoda za zapošljavanje više od mjesec dana. Bruto plaća i doprinosi na plaću za 7,5 mjeseci od svibnja do prosinca 2015. iznose 40.000,00 kn, a koja svota se po načelu blagajne već evidentirala u obrascu KPI kao izdatak u trenutku isplate. Isti obrtnik je 31. listopada 2015. raskinuo ugovor o radu s radnikom Petrom Babić, radi odlaska u mirovinu, kojem bi bila isplaćena bruto plaća i doprinosi na plaću za studeni i prosinac 2015. odnosno za 2 mjeseca u svoti od 9.000,00 kn.

Smanjenje dohotka za plaće novozaposlenih osoba iznosi = 31.000,00 kn (40.000,00 kn – 9.000,00 kn), a za koju svotu obrtnik može dodatno umanjiti dohodak podnošenjem godišnje porezne prijave, što se iskazuje u *stupcu 3 Obrasca DOH pod 4.2.5. red. br. 1 – plaće novozaposlenih osoba*, ili ako je dohodak utvrđen zajedničkim obavljanjem djelatnosti – u Obrascu DOH-Z – t.5.

Uz Obrazac DOH ili DOH-Z obrtnici nisu dužni nadležnoj ispostavi Porezne uprave prilagati izračun poticaja za novozaposlene osobe, ali se ipak obrtnicima preporuča da radi vlastite evidencije takav izra-

čun izrade za svoje vlastite potrebe, osobito ako je tijekom godine istodobno došlo do raskida ugovora i zapošljavanja novih radnika.

11.2.2. Državna potpora male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta (čl. 56.st.6. Zakona)

Obrtnicima se dohodak od samostalne djelatnosti za 2015. može dodatno umanjiti i za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te iznos potpore male vrijednosti za izvođenje nastave i vježbe naukovanja prema **Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (Nar. nov. br. 109/07, 152/08, 14/14)**, samo učenicima koji su na naukovanja za zanimanja u sustavu vezanih obrta. Također, u Zakonu je utvrđena obveza dodjeljivanja državne potpore za izvođenje praktične nastave i vježbi naukovanja u skladu s odgovarajućim pravilima o potporama male vrijednosti.

Obrtnik kao korisnik državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja u sustavu vezanih obrta može koristiti državnu potporu u obliku stope umanjenja u postotku ovisno o broju učenika odnosno naučnika koji rade u njegovoj radionici ili pogonu, pod uvjetom da je ostvaren dohodak od samostalne djelatnosti prije dodatnih umanjenja. Međutim, ako je obrtnik ostvario gubitak u poslovanju, dodatno umanjeње za iznos državne potpore, ne može se koristiti.

11.2.2.1. Izračun državne potpore za izvođenje naukovanja za obrtnička zanimanja

Prema čl. 6. Zakona o državnoj potpori, poduzetnik u čijim se pogonima i radionicama izvodi praktična nastava i vježbe naukovanja za zanimanja u sustavu vezanih obrta, može osnovicu za obračun poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, umanjiti za svotu isplaćenih nagrada učenicima za vrijeme pohađanja praktične nastave i vježbi naukovanja, i to:

- za **5%** ako su na naukovanju jedan do tri naučnika, te
- ako su na naukovanju više od tri naučnika, postotak smanjenja dohotka može se povećati za jedan postotni bod po svakom naučniku, a **najviše do 15%** porezne osnovice ili dohotka od samostalne djelatnosti. (Tako će primjerice obrtnik kod kojeg su tijekom 2015. bila na naukovanju 4 naučnika, moći dohodak od samostalne djelatnosti umanjiti za 6%, ako su bila 5 naučnika, dohodak se može umanjiti za 7%, ako su bila 6 naučnika - dohodak se može umanjiti za 8%, itd.).

Međutim, prema čl. 6. st. 5. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, **umanjenje dohotka od samostalne djelatnosti za izvođenje naukovanja u visini od 5% do najviše 15%, ne može biti veće od godišnjeg neoporezivog iznosa nagrada naučnika za vrijeme naukovanja po svakom naučniku** na naukovanju, a koji neoporezivi iznos se utvrđuje sukladno propisima o dohotku, i za 2015. iznosi 1.600,00 kn mjesečno. (čl. 45.st.1.t.1.Pravilnika), odnosno na godišnjoj razini to je iznos od 19.200,00 kn po jednom učeniku.

Pri tome korisnik državne potpore može koristiti državnu potporu u obliku stope umanjenja u postotku, samo ako je ostvaren dohodak od samostalne djelatnosti prije dodatnih umanjenja. Ako je ostvaren gubitak u poslovanju, korisnik državne potpore ne može koristiti dodatno umanjeње.

Primjer:

Obrtnik koji obavlja samostalnu djelatnost (za čije se obavljanje, osim općih uvjeta, traži ispit o stručnoj osposobljenosti, odgovarajuća srednja stručna sprema ili majstorski ispit), i posjeduje licencu

Hrvatske obrtničke komore za izvođenje praktičnog dijela naukovanja,

u svojoj obrtničkoj radionici ima 3 naučnika na naukovanju za obrtnička zanimanja u sustavu vezanih obrta, kojima je u tijeku 2015. isplatio nagrade u visini 36.000,00 kn, a koje su u trenutku isplate naučnicima knjižene kao izdatak u Obrascu KPI. Po konačnom obračunu za 2015. obrtnik je ostvario dohodak od djelatnosti u iznosu od 60.000,00 kn a koji je utvrđen u pregledu primitaka i izdataka, te se kao dohodak pojedinca upisuje pod 4.2.1. stupac 2 Obrasca DOH (prije dodatnih umanjjenja i uvećanja).

Sukladno čl. 6. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, državna potpora u obliku dodatnog umanjjenja dohotka od samostalne djelatnosti, utvrdit će se na sljedeći način:

Red br.	OPIS	Svota u kn
1.	ostvareni dohodak od obrta – stupac 4.2.1 Obrasca DOH	60.000,00
2.	iznos isplaćenih nagrada za 3 naučnika u 2015. (knjižen u KPI)	36.000,00
3.	dodatno umanjnje dohotka od samostalne djelatnosti za 3 naučnika - 5% (60.000,00 x 5%)	3.000,00
	Ukupno umanjnje za državnu potporu za izvođenje naukovanja (red.br. 2 + red.br.3)	39.000,00

Iz navedenog izračuna proizlazi da obrtnik može za 2015. iskorištiti sveukupno umanjjenje dohotka za naukovanja za obrtnička zanimanja u visini od 39.000,00 kn (36.000,00 kn isplaćena nagrada tijekom godine + 3.000,00 kn dodatno umanjjenje u Obrascu DOH).

Kako ukupno umanjnje dohotka obrtnika kod kojeg su tijekom godine bila na naukovanju 3 naučnika, može iznositi najviše 57.600,00 kn, a sukladno čl.6. Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (3 naučnika x 12 mjeseci x 1.600,00 kn), izračunano umanjjenje u našem primjeru je u dozvoljenim granicama.

Da je obrtnik u 2015. umjesto dohotka ostvario gubitak u poslovanju, ne bi se mogla koristiti državna potpora za izvođenje naukovanja za obrtnička zanimanja u visini propisanog postotnog umanjjenja.

11.2.3. Državne potpore za obrazovanje i izobrazbu poduzetnika i njihovih radnika prema posebnim propisima (čl. 56. st. 6. Zakona)

Ostvareni dohodak od samostalne djelatnosti može se dodatno umanjiti i za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, koja se također utvrđuje prema **Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu**.

Korisnici državne potpore za obrazovanje i izobrazbu su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost te sudjeluju u prometu roba i usluga, a veličina poduzetnika u vezi s državnim potporom utvrđuje se prema Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva (Nar. nov., br. 29/02. do 56/13.). Prema čl. 3. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva, korisnici državne potpore prema veličini su poduzetnici koji se dijele na mikro, male, srednje i velike poduzetnike.

Državnom potporom za obrazovanje i izobrazbu smatra se državna potpora za opće i posebno obrazovanje i izobrazbu, pri čemu se opravdani troškovi općeg te posebnog obrazovanja i izobrazbe priznaju, samo za radnike korisnike državne potpore koji moraju biti u svezi s djelatnošću korisnika državne potpore. Pod radnikom se podrazumijeva i obrtnik koji osobno radi u obrtu.

Za dodatno umanjjenje ostvarenog dohotka, obrtnici trebaju posjedovati urednu i vjerodostojnu dokumentaciju odnosno u svojim poslovnim knjigama osigurati posebno knjigovodstveno praćenje po

vrstama troškova obrazovanja i izobrazbe, za koje se dodatno umanjuje osnovica poreza na dohodak.

Opravdani troškovi općeg obrazovanja i izobrazbe uključuju:

- školarine na osnovnim i srednjim školama, visokim učilištima te drugim obrazovnim institucijama na kojima se stječe osnovno, srednje i visoko obrazovanje, uključujući poslijediplomske studije i doktorske studije,
- naknade za prisustovanja seminarima, tečajevima i kongresima, troškovi specijalizacija i drugih oblika obrazovanja i izobrazbe u tuzemstvu i inozemstvu,
- naknade predavača i instruktora te troškovi savjetovanja u svezi s projektima obrazovanja i izobrazbe,
- izdatke za stručnu literaturu (knjige, časopisi) u papiratom ili elektroničkom obliku. Stručnom literaturom ne smatraju se javna glasila tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i institucija u njihovom vlasništvu,
- otpis (amortizacija) uređaja, pomagala i opreme koji su korišteni u obrazovanju i izobrazbi, u skladu s opsegom njihova korištenja u tu svrhu.

Opravdani troškovi za posebno obrazovanje i izobrazbu uključuju:

- naknade za prisustvovanje seminarima, tečajevima i kongresima,
- troškove specijalizacije i drugih oblika posebnog obrazovanja i izobrazbe u tuzemstvu i inozemstvu,
- naknade predavača i instruktora, savjetovanja u svezi s projektima posebnog obrazovanja i izobrazbe,
- izdatke za stručnu literaturu (knjige, časopisi) u papiratom ili elektroničkom obliku. Stručnom literaturom ne smatraju se javna glasila tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i institucija u njihovom vlasništvu,
- otpis (amortizacija) uređaja, pomagala i opreme koji su korišteni u obrazovanju i izobrazbi, u skladu s opsegom njihova korištenja u tu svrhu.

Ako se opće i posebno obrazovanje i izobrazba obavljaju izvan mjesta prebivališta ili boravišta radnika, u troškove se uključuju i troškovi prijevoza i smještaja do visine stvarno nastalih troškova kao i dnevnice u skladu s propisima o oporezivanju dohotka.

11.2.3.1. Način izračuna državne potpore za obrazovanje i izobrazbu

Korisnik državne potpore - obrtnik može dodatno umanjiti dohodak od samostalne djelatnosti, i to:

- **do 60% opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika, te**
- **do 25% opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika, pri čemu se pod pojmom radnika podrazumijavaju i obrtnici koji osobno rade u obrtu.**

Prema čl. 3.st.2. Zakona o državnoj potpori, mikro i mali poduzetnici mogu ovaj postotak uvećati za **20 postotnih bodova** (opće obrazovanje 80% i posebno obrazovanje 45% opravdanih troškova) a srednji poduzetnici za 10 postotnih bodova (opće obrazovanje 70% i posebno obrazovanje 35% opravdanih troškova). Poduzetnici koji se smatraju velikim poduzetnicima, poreznu osnovicu mogu umanjiti samo do 60% opravdanih troškova u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te do 25% opravdanih troškova u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika. a kako je to prikazano u tablici:

Vrsta obrazovanja	Mirko i mali poduzetnici	Srednji poduzetnici	Veliki poduzetnici
opće obrazovanje i izobrazba	60% + 20 = 80%	60% + 10 = 70%	60%
posebno obrazovanje i izobrazba	25% + 20 = 45%	25% + 10 = 35%	25%

Prema čl. 3. st.4. Zakona o državnim potporama, ukupna svota smanjenja osnovice za obračun poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za korisnike državne potpore, niti s jedne osnovne ne može iznositi više od 80% opravdanih troškova.

Ako korisnik državne potpore obavlja djelatnost pomorskog prijevoza, dohodak od samostalne djelatnosti može umanjiti i do 100% opravdanih troškova za opće i posebno obrazovanje i izobrazbu, ako se obrazovanje provodi na brodovima koji su upisani u Hrvatski registar brodova, pri čemu osoba koja se usavršava ne može biti djelatni već pričuvni član posade.

Korisnik državne potpore može smanjenje dohotka od samostalne djelatnosti uvećati za 10 postotnih bodova u slučaju općeg te posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika u nepovoljnom položaju, pod kojim se pojmom podrazumijeva:

- svaki radnik mlađi od 25 god. koji prethodno nije pronašao nikakav posao s redovnom plaćom,
- svaki radnik s invaliditetom koji je posljedica tjelesnih, duševnih ili psiholoških oštećenja, a koji je sposoban sudjelovati na tržištu rada,
- svaki radnik koji se ponovo zaposlio nakon prekida od najmanje 3 god., kao i u slučaju ako se ponovo zaposlio nakon što je prestao raditi zbog teškoća u usklađivanju svojih radnih obveza i obiteljskog života, pri čemu se na radnika ovaj pojam primjenjuje u razdoblju od 6 mjeseci od njegova ponovnog zapošljavanja, tj radnik koji se zaposlio nakon korištenja roditeljskih i obiteljskih prava utvrđenih posebnim propisima,
- svaki radnik stariji od 45 god. koji nije stekao srednju školsku ili srednju stručnu spremu,
- svaki dugotrajno nezaposleni radnik, odnosno radnik koji je bio nezaposlen tijekom 12 mj nakon njegovog ponovnog zapošljavanja.

Primjer:

Obrtnik koji obavlja samostalnu obrtničku djelatnost i smatra se malim poduzetnikom, iskazao je u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. za jednog radnika ukupne troškove općeg obrazovanja i izobrazbe u svoti od 9.000,00 kn, dok su troškovi posebnog obrazovanja i izobrazbe utvrđeni u svoti od 900,00 kn, za što obrtnik posjeduje urednu i vjerodostojnu knjigovodstvenu evidenciju.

Izračun državne potpore:

Kod izračuna državne potpore koristimo postotke smanjenja koji su propisani za male i mikro poduzetnike: 80% opravdanih troškova za opće obrazovanje i 45% opravdanih troškova za posebno obrazovanje, na koji način je utvrđena ukupna državna potpora u svoti od 7.605,00 kn.

Opis	svota troška	postotak	ukupna svota troška u kn
troškovi općeg obrazovanja	9.000,00 kn	x 80%	7.200,00
troškovi posebnog obrazovanja	900,00 kn	x 45%	405,00
Ukupan iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu			7.605,00

Iskazivanje dodatnog umanjenja dohotka od samostalne djelatnosti u Obrascu DOH:

Pretpostavimo da je obrtnik ostvario dohodak od samostalne djelatnosti u iznosu od 100.000,00 kn, koji se iskazuje na temelju pregleda primitaka i izdataka u Obrascu DOH pod 4.2.1. stupcu 2 kao dohodak pojedinca, a prije dodatnih umanjenja i uvećanja.

Ukupno dodatno umanjenje dohotka od samostalne djelatnosti za državnu potporu za obrazovanje i izobrazbu (pod 4.2.1. stupca 3 Obrasca DOH, što je jednako iskazanom iznosu i pod 4.2.5. stupac 3 – ukupno umanjenje dohotka pojedinca) utvrđeno izračunom iznosi 7.605,00 kn, pri čemu je dohodak od samostalne djelatnosti nakon dodatnog umanjenja utvrđen u svoti od 92.395,00 kn, a što se iskazuje pod 4.2.3. Obrasca DOH i dalje oprezuje po propisanim stopama. (100.000,00 kn – 7.605,00 kn = 92.395,00 kn).

11.2.4. Izdaci za istraživanje i razvoj (čl. 57. Zakona)

Fizičke osobe koje obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost mogu osnovicu poreza na dohodak u poreznom razdoblju dodatno umanjiti po osnovi izdataka za istraživanje i razvoj, i to u visini 100% nastalih i u poslovnim knjigama iskazanih izdataka, ako se isti mogu pripisati konkretnom projektu istraživanja i razvoja.

Uvjet da bi troškovi bili porezno priznati su da poduzetnik posjeduje potrebnu dokumentaciju za određeni istraživačko razvojni projekt, kao što su projektna dokumentacija, analize i istraživanja, operativni planovi razvoja projekta, ugovori, računi, dokazi o plaćanju i sl.

Pod pojmom istraživanja smatra se izvorno i planirano ispitivanje koje se provodi u cilju stjecanja novih znanstvenih i tehničkih spoznaja, dok se pod pojmom razvoja smatra sustavni rad koji se temelji na rezultatima znanstvenog istraživanja i praktičnog iskustva a usmjeren je stvaranju novih materijala, proizvoda kao i uvođenju novih procesa, sustava kao i znatnom poboljšanju postojećih.

Izdaci za istraživanje i razvoj uključuju plaće i odnosne troškove osoba koje sudjeluju u istraživanju i razvoju, izdatke za materijal i usluge korištene u djelatnosti istraživanja, izdatke otpisa nekretnina, postrojenja, opreme, patenata i licencija u razmjernom dijelu u kojem se ova sredstva koriste za istraživanje i razvoj, opće izdatke koji se odnose na istraživanje i razvoj (osim općih administrativnih izdataka), te izdatke za istraživanje i razvoj koje je za poreznog obveznika obavila osoba registrirana za obavljanje istraživanja i razvoja. Izdacima za istraživanje i razvoj ne smatraju se: kontrola kvalitete, rutinsko testiranje proizvoda, prikupljanje podataka koje nije dijelom istraživačko razvojnog procesa, istraživanje učinkovitosti, upravljačke studije, istraživanje tržišta kao i promotivna prodaja.

No, kako se kod obrtnika obično radi o obavljanju djelatnosti u manjem obimu, navedena se olakšica vrlo rijetko koristi.

11.2.5. Evidentiranje umanjenja dohotka na Obrascu DOH

Ako obrtnik koristiti olakšice po osnovi dodatnog umanjenja dohotka od samostalne djelatnosti za iznose državnih potpora za obrazovanje i izobrazbu te naukovanje za obrtnička zanimanja, mora zadovoljiti propisane uvjete te u svojim poslovnim knjigama osigurati dokaze o nastalim troškovima za opće i posebno obrazovanje i izobrazbu te naukovanje, nastalih u razdoblju od 1.1. do 31.12.2015., a koji podaci se u obliku pregleda opravdanih troškova prilažu uz godišnju poreznu prijavu.

Izdaci obrtnika koji su nastali i plaćeni u poreznom razdoblju, a koji mogu podnošenjem godišnje porezne prijave, još dodatno umanjiti ostvareni dohodak ili povećati gubitak od obavljanja samostalne dje-

latnosti nastao u tekućem poreznom razdoblju, iskazuju se na posebnom dijelu prijave pod oznakom *SD Obrasca DOH na rednom broju 4.2.5., UMANJENJE DOHOTKA POJEDINCA*, kako je prikazano u tablici u nastavku, u koju su upisani iznosi iz ranije prikazanih primjera.

11.2.6. Umanjenje dohotka pojedinca

R. br.	UMANJENJE DOHOTKA ZA	IZNOS
1	2	3
1.	Plaće novozaposlenih osoba	31.000,00
2.	Državna potpora male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta	39.000,00
3.	Državne potpore za obrazovanje i izobrazbu	7.605,00
4.	Izdaci istraživanja i razvoja	§
	UKUPNO 4.2.5.	77.605,00

Po osnovi dodatnog umanjenja dohotka od samostalne djelatnosti za iznos plaće novozaposlenih osoba, iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te naukovanja u sustavu vezanih obrta, kao i za iznos izdataka za istraživanje i razvoj, može se utvrditi gubitak, odnosno po toj osnovi može se povećati gubitak nastao u tekućem poreznom razdoblju, a kako je to propisano čl. 50.st.6. Pravilnika.

11.3. Izdaci koji se djelomično porezno priznaju

Člankom 22. Zakona izričito su propisani izdaci koji se porezno ne priznaju, a u Knjizi primitka i izdataka, u stupcima 10,11,12 i 14, obrtnici iskazuju samo one izdatke koji se djelomično porezno priznaju, i to:

- 70% izdataka za reprezentaciju, te
- 30% izdataka u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika, poslovnih i drugih zaposlenih osoba, ako se po osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak.

Sve ostale izdatke iz čl. 22. Zakona koji se ne priznaju pri utvrđivanju dohotka, obrtnici ne mogu iskazivati u Obrascu KPI.

Posebno se ističe da prema odredbama čl. 61. Zakona o PDV-u, nije dopušteno priznavanje pretporeza za nabavu dobara i usluga za potrebe reprezentacije te nabavu osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz uključujući nabavu svih dobara i usluga u vezi s tim dobrima Radi navedenog, PDV sadržan u ulaznom računu postaje sastavni dio nabavne cijene, te obrtnici u stupcu 14 Obrasca KPI kao nepriznati izdatak, iskazuju 70% izdataka za reprezentaciju zajedno sa PDV-om, odnosno 30% izdataka za osobne automobile zajedno sa PDV-om.

Izdaci koji se ne priznaju prema čl. 22. Zakona su:

- 70% IZDATAKA ZA REPREZENTACIJU
 - koji se odnose na ugošćenja, darove, izdatke za odmor, šport, rekreaciju i razonodu, izdatke za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor te druge slične izdatke, a nastaju iz osobite pažnje prema poslovnim partnerima s kojima postoji poslovni odnos ili se očekuje da će takav odnos postojati, prigodni pokloni sa ili bez otisnutog znaka tvrtke ili proizvoda koji se daruju za blagdane ili pri sklapanju poslova, kao što su rokovnici, aktovke, kalendari, pribor za pisanje i sl.

Prema odredbi čl. 22. st.1. t.1. Zakona, od ukupnih izdataka s osnova reprezentacije, samo 30% izdataka uključujući i pripadajući pretporez, priznaje se kao porezni izdatak, dok je 70% izdataka repre-

zentacije porezno nepriznati izdatak, u kojeg je potrebno uključiti i 70% nepriznatog PDV-a, ako je fizička osoba u sustavu PDV-a.

Primjer iskazivanja izdataka za reprezentaciju po plaćenim računima u obrascu KPI

Obrtnik je primio račun za ugošćavanje br. 555/1/1 na iznosu od 20.000,00 kn od čega je osnovica = 16.000,00 kn i PDV = 4.000,00 kn. Račun je plaćen 31.12.2015. sa žiro računa, a poslovna je promjena u Obrascu KPI evidentirana na slijedeći način:

Swota računa u kn	postotak	stupac KPI
20.000,00	100% iznos računa	10,11 ili 12 - ovisno o načinu plaćanja
14.000,00	70% neto izdataka i 70% pretporeza koji se porezno ne priznaje	14
6.000,00	30% neto izdataka i 30% PDV-a koji se porezno ne priznaje	15

Kako se pretporez iskazan na računu za reprezentaciju ne može odbiti, to se isti ni ne iskazuje u stupcu 13 obrasca KPI.

- PDV NA VLASTITU POTROŠNJU TE BESPLATNE ISPORUKE I DRUGI IZDACI
 - u cijelosti su porezno nepriznati izdaci poslovanja jer se smatraju izuzimanjem zbog čega se ne evidentiraju se u Knjizi primitaka i izdataka.
- ISPLATE PRIMITKA PO OSNOVI NAKNADA, POTPORA I NAGRADA IZNAD PROPISANIH IZNOSA

Člankom 13. Pravilnika, propisane su svote naknada, potpora i nagrada za 2015. koje obrtnik može isplaćivati sebi i svojim radnicima, a koje predstavljaju porezno priznati izdatak koji se iskazuje u Obrascu KPI, a na koje se ne plaća porez na dohodak.

To su npr.: naknade troškova prijevoza na posao i s posla te troškovi noćenja na službenom putu u visini stvarnih izdataka, korištenja privatnog automobila u službene svrhe do visine 2,00 kn po prijeđenom kilometru, dnevnice, terenski dodatak, otpremnine kao i druge nagrade (do 2.500,00 kn godišnje kao božićnica, regres), potpore zaposlenicima i dr.

Ako obrtnik svojim radnicima isplaćuje veće iznose primitaka od iznosa propisanih čl. 13. Pravilnika, tada se razlika između porezno priznatog iznosa i stvarno isplaćenog u poreznom smislu smatra dohotkom od nesamostalnog rada odnosno plaćom radnika, na koju je obrtnik obavezan obračunati zakonom propisane doprinose, te porez na dohodak i prirez, ako je uveden općinskom odnosno gradskom odlukom. Iako su takve isplate isplaćene iznad iznosa propisanog čl. 13. Pravilnika, također se smatraju porezno priznatim izdatkom.

Međutim, porezno nepriznatim izdacima smatraju se naknade, potpore i nagrade koje obrtnik isplaćuje sebi osobno, ali iznad iznosa propisanih čl. 13. Pravilnika.

Naime, kako obrtnici koji su obveznici poreza na dohodak ne ostvaruju dohodak od nesamostalnog rada, već dohodak od samostalne djelatnosti, tako se vlastita isplata iznad iznosa propisanih čl. 13. Pravilnika ne može smatrati plaćom obrtnika, na koju bi se obračunali porezi i doprinosi (već ima obilježje predujma budućeg dohotka), pa se ne priznaje u izdatke poslovanja, i ne evidentira u Obrascu KPI.

- 30% IZDATAKA U SVEZI S VLASTITIM ILI UNAJMLJENIM OSOBNIM MOTORNIM VOZILIMA I DRUGIM SREDSTVIMA ZA OSOBNI PRIJEVOZ PODUZETNIKA, POSLOVODNIH I DRUGIH ZAPOSLENIH OSOBA, AKO SE PO OSNOVI KORIŠTENJA

TIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ NE UTVRĐUJE PLAĆA ILI DRUGI DOHODAK

Navedeni izdaci nastali u vezi s korištenjem osobnih motornih vozila, djelomično se porezno priznaju, a zbog nemogućnosti odbitka preporeza po ulaznim računima u porezno neprizati izdatak uključuje se i PDV koji se ne može odbiti.

Prema navedenoj odredbi Zakona, u poslovne izdatke priznaje se 70% svih izdataka zajedno s PDV-om koji su nastali u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika, poslovnih i drugih zaposlenih osoba, koja obrtnik vodi u popisu dugotrajne imovine na Obrascu DI, ali pod uvjetom da se po osnovi korištenja navedenih prijevoznih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak.

Sredstvima za osobni prijevoz ne smatraju se osobni automobili i druga sredstva za osobni prijevoz koja se izravno koriste u obavljanju određenih djelatnosti, kao što su: auto škole, taxi službe, djelatnost iznajmljivanja sredstava prijevoza, pomoć na cesti i na vodi, djelatnost izvođenja ili održavanja plinskih, vodovodnih i drugih instalacija, hitnih intervencija i druge slične djelatnosti, pod uvjetom da sredstva za osobni prijevoz služe isključivo za takvu djelatnost, a tada se nastali troškovi u svezi korištenja tih sredstava priznaju u cijelosti.

Izdaci koji nastaju u svezi s korištenjem osobnog motornog vozila za osobni prijevoz poduzetnika, a koji je evidentiran u Obrascu DI su:

- izdaci za utrošeno gorivo i mazivo, registraciju i sve naknade koje se plaćaju pri godišnjoj registraciji, amortizaciju, najam, rezervne dijelove, tekuće i investicijsko održavanje vozila, nabavu auto guma, kao i svi drugi izdaci vezani za korištenje vozila. Uvjet za priznavanje 70% navedenih izdataka je uredna i vjerodostojna knjigovodstvena dokumentacija, te da su izdaci stvarno i plaćeni (po načelu blagajne).

Iznimno, prema čl. 22.st.2. Zakona, nastali izdaci za osiguranje osobnih motornih vozila i drugih prijevoznih sredstava, porezno su priznati izdaci u ukupnom iznosu.

Primjer iskazivanja izdataka u svezi s korištenjem osobnog motornog vozila za osobni prijevoz u Obrascu KPI

Obrtnik je primio račun za gorivo br. 235/1/1 na iznosu od 32.500,00 kn od čega je osnovica = 26.000,00 kn i PDV = 6.500,00 kn. Račun je plaćen 30.12.2015. sa žiro računa, a poslovna promjena je u Obrascu KPI evidentirana na slijedeći način

Svota računa u kn	postotak	stupac KPI
32.500,00	100% iznos računa	10,11 ili 12 - ovisno o načinu plaćanja
9.750,00	30% neto izdataka i 30% PDV-a koji se porezno ne priznaje	14
22.750,00	70% neto izdatka i 70% PDV-a koji se porezno priznaje	15

Izdaci za unajmljene osobne automobile i rent-a car odnose se na ukupne izdatke za gorivo, održavanje vozila i najam, dok izdaci za rent-a car obuhvaćaju ukupnu svotu isplaćene naknade za korištenje vozila, uključujući i izdatke za gorivo, koji su također porezno priznati u visini od 70% nastalih i plaćenih izdataka, što uključuje i plaćeni pretporez po ulaznom računu.

Izdaci za korištenje privatnog automobila u poslovne svrhe, koji nije evidentiran u Obrascu DI - u poslovne izdatke priznaje se naknada za korištenje osobnog automobila u službene svrhe do visine 2,00 kn po prijednom kilometru temeljem putnog naloga ili obračuna loko vožnje.

Evidentiranje izdataka u svezi s korištenjem osobnog automobila

NAČIN KORIŠTENJA	POREZNO PRIZNATI IZDACI
1) Osobni automobil evidentiran u Obrascu DI, kao i kupljen putem financijskog lizinga	70% amortizacije te 70% svih izdataka prema plaćenim ulaznim računima u svezi s upotrebom osobnog automobila, a izdaci za osiguranje u ukupnom iznosu
2) Osobni automobil u najmu ili operativnom leasingu	70% izdataka od iznosa naknade (rate) za operativni lizing odnosno najam automobila, uključujući i 70% troškova goriva, održavanja i drugih troškova koje po ugovoru snosi korisnik najma, a izdaci za osiguranje u ukupnom iznosu. Troškovi amortizacije se ne priznaju.
3) Korištenje rent a car vozila	70% izdataka od iznosa rent a car naknade za korištenje osobnog automobila uključujući i 70% troškova goriva te druge troškove ako ih snosi korisnik vozila, a izdaci za osiguranje u ukupnom iznosu. Troškovi amortizacije se ne priznaju.
4) Korištenje privatnog automobila u poslovne svrhe	2,00 kn po prijednom km temeljem putnog naloga ili obračuna loko vožnje.

11.4. Porezno nepriznati izdaci

Oni izdaci koji su uzrokovani osobnim potrebama obrtnika i nisu nastali s namjerom ostvarivanja oporezivih primitaka od obrtničke djelatnosti, smatraju se porezno nepriznatim izdacima.

Prema čl. 12. st. 8. Zakona, izdaci koji se ne mogu jasno odvojiti od osobnih izdataka, ne iskazuju se Obrascu KPI, a to su:

- porez na dohodak, porez na nasljedstva i darove i drugi osobni porezi.
- izdaci za novčane kazne i prekršaje, izdaci za troškove sudskog ili upravnog postupka u osobnim predmetima i kamate na zakašnjela plaćanja osobnih izdataka.

Plaćene novčane kazne koje se izriču obrtnicima za učinjene porezne prekršaje, zbog nepravilnosti ili povrede određenih zakonskih propisa utvrđenih prilikom obavljanja kontrole ili nadzora nad poslovanjem, ne priznaju se u izdatke poslovanja, jer imaju za cilj stvaranje i jačanje porezne discipline. Kao porezno dopustivi izdaci priznaju se jedino kazne koje su potvrđene ugovorom između poslovnih partnera.

- novčani iznosi za otplaćivanje kredita i zajmova - ne smatraju se porezno priznatim izdatkom, iako se radi o novčanom tijeku, kao što ni primljeni krediti i zajmovi nisu poslovni primitak obrtnika, pa se isti nisu ni evidentirali u Knjizi primitaka i izdataka tijekom 2015., a prema odredbi čl. 21. st. 4. Zakona.
- nastale i dospjele obveze za kupljenu robu i obavljene usluge koje nisu plaćene (čl. 8. st. 11. Pravilnika). Te obveze postaju izdaci u trenutku plaćanja;
- novčani odljevi koji se isplaćuju u ime i za račun neke druge osobe - tzv. prolazne stavke (čl. 12. st. 7. Zakona);
- ulaganja financijske imovine (npr. novca), te ulaganja u dugotrajnu imovinu za potrebe obavljanja djelatnosti obrta. No, sva ulaganja obrtne imovine jesu izdaci.

12. Popis dugotrajne imovine

Jedna od propisanih poslovnih knjiga za obveznike poreza na dohodak koji utvrđuju porez na dohodak prema poslovnim knjigama, je Popis dugotrajne imovine koji se vodi u slobodnim listovima na Obrascu DI, a čiji je način sastavljanja, oblik te zaključivanje propisan čl. 24. Zakona te čl. 35. Pravilnika.

Dugotrajna imovinu obuhvaća stvari i prava (investicijska dobra), ako su pojedinačne nabavne vrijednost ili troškovi proizvodnje veći od **3.500,00 kn i vijek trajanja duži od godine dana**. Pri tome nije važno jesu li računi za nabavu dugotrajne imovine plaćeni ili ne, radi čega se ovdje odstupa od načela blagajne po kojem su obrtnici dužni iskazivati poslovne primitke i izdatke. Iznimka od navedenog su jedino prava - dugotrajna nematerijalna imovina, koja se unose u Obrazac DI samo ako je za njihovu nabavu plaćena naknada vlasniku prava.

Dugotrajna imovina koja se može samostalno koristiti, bez obzira na vijek trajanja (kraći ili duži od 1 godine), a čija je pojedinačna nabavna vrijednost manja od 3.500,00 kn, otpisuje se jednokratno kroz izdatke poslovanja, te se ne evidentira u Popisu dugotrajne imovine, već u Obrascu KPI pod uvjetom da je plaćena. Navedena imovina najčešće se koristi kroz više poreznih razdoblja i naziva se **sitnim inventarom**, a to mogu biti alati, rezervni dijelovi, auto gume, i sl.

Popis dugotrajne imovine služi za utvrđivanje izdataka otpisa odnosno amortizacije kapitala uloženog u dugotrajnu imovinu, a obvezno ga sastavljaju svi porezni obveznici koji su dužni voditi poslovne knjige i koji trajno obavljaju gospodarsku djelatnost, pri čemu se koriste stvarima i pravima koja se smatraju dugotrajnom imovinom. Osim obrtnika, to mogu biti i druge osobe koje obavljaju djelatnost – npr., poljoprivrednici ako su postali obveznici PDV-a, osobe koje ostvaruju drugi dohodak kao što su autori, trgovački putnici, akviziteri i dr., ako su podnijeli prijavu u registar obveznika poreza na dohodak u nadležnoj ispostavi Porezne uprave na Obrascu RPO, te zatražili utvrđivanje dohotka na temelju podatka iz poslovnih knjiga i evidencija propisanih za obrtničku djelatnost.

Za svrhe oporezivanja nije važno formalno vlasništvo nad predmetima koji čine dugotrajnu imovinu, već to da se samostalna djelatnost obavlja tim sredstvima, te da su ista evidentirana u Obrascu DI, čime postaju poslovna sredstva za koje porezni obveznik ostvaruje pravo na amortizaciju. Ako se obrtnik u svom poslovanju koristi stvarima i pravom koja se smatraju dugotrajnom imovinom, a ista nije evidentirao u Popisu, ne može ostvariti pravo na izdatke otpisa, a to pravo neće ostvariti ni ako su obavljena dodatna ulaganja na imovini koja nije iskazana u Popisu.

Kod obveznika poreza na dohodak, popis dugotrajne imovine je jedina evidencija o dugotrajnoj imovini kojom fizičke osobe obavljaju samostalnu djelatnost a koja sadrži podatke o nabavnoj, otpisanoj i knjigovodstvenoj vrijednosti. Obrazac DI sastavlja se na početku obavljanja samostalne djelatnosti odnosno stjecanja radnje ili obrta, a vodi se neprekidno tijekom obavljanja djelatnosti, sve do potpunog otpisa ili otuđenja imovine ili otuđenja odnosno likvidacije djelatnosti.

Obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti obvezni su Obrasc DI dostaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave istodobno s podnošenjem godišnje porezne prijave na Obrascu DOH, što znači najkasnije do kraja veljače 2016. za 2015. U slučaju zajedničkog obavljanja djelatnosti, nositelj zajedničkog obrta dostavlja Obrazac DI nadležnoj Poreznoj upravi zajedno s obrascem DOH-Z.

ističemo...

Ako je obrtnik korisnik sustava elektroničkog servisa Porezne uprave, obvezan je za 2015. Obrazac DI dostaviti elektroničkim putem korištenjem ePorezne na način propisan posebnim propisima te tehničkim i ostalim uputama.

Prema čl.6. Pravilnika, Obrazac DI koji se podnosi za 2015., obvezno mora sadržavati i dva nova stupca i to;

- Stupac 10 – u koji se upisuje AOP oznaka dugotrajne imovine ovisno o vrsti dugotrajne imovine, te
- Stupac 11 – u koji se upisuje datum otuđenja dugotrajne imovine ako je otuđenje izvršeno nakon 1. siječnja 2016.

12.1. Način stjecanja dugotrajne imovine

Fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost mogu dugotrajnu imovinu steći na različite načine i to:

- kupnjom iz novčanih sredstava obrta ili kreditom banke na domaćem tržištu, stjecanjem iz drugih država članica EU ili uvozom iz trećih zemalja,
- zaključivanjem ugovora o operativnom ili financijskom lizingu,
- ulaganjem privatne imovine u obrt temeljem zapisnika o ulaganju, te
- vlastitom izradom predmeta dugotrajne imovine (izgradnja skladišnog i poslovnog prostora, pogonskog namještaja, izrada alata i sl.), a na temelju elemenata kalkulacije troškova proizvodnje.

Radi obavljanja samostalne djelatnosti, obrtnici mogu u obrt unesti i svoju privatnu imovinu, koju iskazuju u popisu dugotrajne imovine ako ista ima obilježja dugotrajne imovine.

Naime, prema čl.27. Pravilnika, ulaganjima se smatraju sva osobna dobra koja porezni obveznik unese u djelatnost, a koja ne potječu od obavljanja djelatnosti, i smatraju se poslovnim izdacima u trenutku ulaganja, radi čega je potrebno sastaviti **zapisnik o ulaganju**, kada se ulaganje izvrši. Porezni obveznik može u obrt, odnosno samostalnu djelatnost unijeti sva privatna dobra - stvari ili prava, pri čemu se ulaganja investicijskih dobara procijenjuju prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti, a ako se ista ne može pouzdano utvrditi, treba je procijeniti. Navedeno proizlazi iz čl. 28.st.4. Pravilnika, kojim je propisano da ako se tržišna cijena dobra koja nisu nova, već rabljena, ne može pouzdano utvrditi, jer se njima ne trguje ili se trguje rijetko, u procjeni vrijednosti polazi se od tržišne cijene za nova dobra, pri čemu se uzima u obzir potrošenost uloženog dobra. Ako dobro ima ograničeni vijek trajanja, njegova vrijednost može se umanjiti s obzirom na okolnosti da mu istječe ili je već istekao vijek trajanja.

Prema tome, porezni obveznici mogu u Popis dugotrajne imovine i naknadno unesti stvari i prava dugotrajne imovine, prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti, i na taj način ostvariti pravo na izdatke otpisa, kada se sastavlja zapisnik o ulaganju sa elemenima na temelju kojih je obavljena procjena.

12.2. Stjecanje dobara dugotrajne imovine iz EU

Od 1. srpnja 2013. obrtnici koji su obveznici poreza na dohodak, mogu na jedinstvenom tržištu EU stjecati dugotrajnu imovinu – strojeve, opremu, uređaje, transportna sredstva i sl. Dobavljač iz druge države članice izdaje račun za isporučeno dobro te „prenosi“ poreznu obvezu na stjecatelja. Za našeg obrtnika, stjecanje dobara dugotrajne imovine iz druge države članice EU oporezivo je PDV-om u RH, pa je obrtnik koji je obveznik PDV-a i zatražio je PDV identifikacijski broj od Porezne uprave (koji je evidentiran u VIES bazi), a stječe dobra dugotrajne imovine, obvezan na takvo stjecanje obračunati PDV u skladu sa čl. 75.st1.t.3. Zakona o PDV-u, kojim je propisano da PDV mora platiti svaka osoba koja obavi oporezivo stjecanje dobara unutar EU.

Obveza za obračun PDV-a nastaje u trenutku izdavanja računa inozemnog dobavljača (ili najkasnije petnaestog dana u mjesecu nakon

mjeseca u kojem je nastao oporezivi događaj za isporuke dobara (čl. 78.st.4. Zakona o PDV-u), a izdani račun u stranoj valuti potrebnog je sukladno čl. 31.st.2. Zakona o PDV-u preračunati u kune po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan nastanka obveze. Stjecanje dobara unutar EU i obračunani PDV na stjecanje, porezni obveznik treba iskazati u prijavi PDV-a u obračunskom razdoblju u kojem je obavljeno stjecanje. Međutim, u istoj prijavi uz iskazanu obvezu PDV-a, iskazuje se i pravo na odbitak tako obračunanog poreza, ako su ispunjeni uvjeti za odbitak pretporeza (primljen ulazni račun koji sadrži sve propisane elemente, primljeno dobro u poduzetničke svrhe od drugog obveznika PDV-a, ispravan PDV identifikacijski broj, nije isključeno pravo na odbitak pretporeza – npr. osobni automobili), što znači da ne dolazi do odljeva novčanih sredstava. Takav način istodobnog iskazivanja obveze i pretporeza na stjecanje dobara, povećava likvidnost poreznih obveznika, jer ne dolazi do „fizičkog“ plaćanja PDV-a koji postaje obračunska kategorija.

Posebno se ističe da prema čl. 139.st.1 Zakona o PDV-u, obrtnici koji su u sustavu PDV-a pri stjecanju dobara iz EU, ne primjenjuju načelo blagajne, već obveza obračuna PDV-a i priznavanje pretporeza nastaje u razdoblju u kojem je obavljeno stjecanje, neovisno od toga je li račun dobavljaču iz EU plaćen ili nije.

Stjecanje dobara iskazuje se u PDV Obrascu i na Obrascu PDV-S- Prijavi za dobra i primljene usluge iz drugih država članica EU. Navedeni Obrasci PDV i PDV-S podnose se elektronički Poreznoj upravi do 20. u mjesecu za prethodni mjesec, pri čemu se PDV-S podnosi samo za ono obračunsko razdoblje u kojem je bilo stjecanja dobara unutar EU.

Ako je obrtnik stekao dugotrajnu imovinu iz EU, ista će se po nabavnoj vrijednosti (koja uključuje kupovnu cijenu i sve druge izdatke nastale u postupku dovođenja u upotrebu dugotrajne imovine ali bez obračunanog PDV-a), evidentirati u Obrascu DI i otpisivati po propisanim stopama amortizacije.

Prema čl. 163.st.4. Pravilnika o PDV-u (Nar. nov., br.79/13. do 157/14.), za stjecanje dobara iz EU koja su oporeziva PDV-om u RH, obrtnik je obavezan voditi posebnu evidenciju i podatke o stjecanju dobara iskazivati u odvojenim knjigama U-RA i I-RA.

Međutim, ako obrtnik nije u sustavu PDV-a i nema PDV identifikacijski broj (smatra se malim poreznim obveznikom koji je oslobođen plaćanja PDV-a na isporuke dobara ili usluga, ali nema pravo ni na odbitak pretporeza po ulaznim računima), a stječe dobara dugotrajne imovine, isporučitelj dobara iz duge države članice EU će na obavljenu isporuku dobara obračunati PDV u skladu s propisima svoje države. Tada će nabavna vrijednost dugotrajne imovine sadržavati i PDV zaračunan na računu inozemnog dobavljača, od koje će se obračunavati amortizacija.

12.3. Obračun amortizacije dugotrajne imovine

Obračun amortizacije dugotrajne imovine (strojeva, opreme, građevinskih objekata, mehanizacije, osnovnog stada, osobnih automobila, računalne opreme, patenata te slične nematerijalne imovine i dr.), koja se priznaje kao porezni rashod obavlja se prema čl. 12. Zakona o porezu na dobit, kojim je propisan vijek trajanja te godišnje amortizacijske stope uz mogućnost primjene udvostručenih stopa.

Za amortizaciju predmeta dugotrajne imovine koristi se linearna (pravocrtna) metoda otpisa, pri čemu se investicijsko dobro ravnomjerno otpisuje kroz cijelo razdoblje korištenja.

ističemo...

Obračun amortizacije obavlja se pojedinačno za svaki predmet dugotrajne imovine (što znači da nije dopušten skupni otpis), a počinje od prvog dana mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojem je dugotrajna imovina stavljena u upotrebu. Za prodanu, darovanu, rashodovanu i na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu imovinu, obračun amortizacije može se obaviti samo do kraja mjeseca u kojem je dugotrajna imovina bila u upotrebi.

Iako se i dalje koristi, kao poslovni izdatak ne priznaje se obračunana amortizacija dugotrajne imovine koja je u cijelosti otpisana odnosno amortizirana. Međutim, prema čl. 12.st.14. Zakona o porezu na dobit, dugotrajna imovina poduzetnika i nakon što je u cijelosti otpisana, mora se zadržati u evidenciji sve do trenutka prodaje, darovanja, rashodovanja ili nekog drugog načina otuđenja. Stoga su obrtnici obavezni evidentno iskazivati u Obrascu DI otpisanu dugotrajnu imovinu sve do njena rashodovanja ili prodaje (a nasuprot nekim stavovima da se takva imovina više ne mora evidentirati u poslovnim knjigama kao ni nalaziti u poslovnom prostoru poduzetnika).

Obveza daljnje iskazivanja otpisane dugotrajne imovine u evidenciji, na koju obrtnici više ne mogu obračunavati amortizaciju, proizlazi i iz odredbi čl. 56.st.16.OPZ-a, prema kojem se svaka knjigovodstvena isprava koja je imala utjecaj na poreznu osnovicu, mora čuvati i dokazivati sve do nastupa apsolutne zastare prava na utvrđivanje porezne obveze. Apsolutni rok zastare prava poreznog rijela na utvrđivanje porezne obveze nastupa za 6 godina računajući od dana kada je zastara počela prvi puta teći.

12.4. Godišnje stope amortizacije

Člankom 12. st. 5. Zakona o porezu na dobit propisane su godišnje stope amortizacije te procijenjeni vijek trajanja za dugotrajnu imovinu, pri čemu obrtnici imaju mogućnost i ubranog otpisa, te mogu dugotrajnu imovinu otpisivati i u kraćem vijeku trajanja na način da procijenjeni vijek skrate najviše na jednu polovicu, čime se udvostručuju stope amortizacije propisane za redovni otpis. Ubrzana amortizacija može se primijeniti na svu dugotrajnu imovinu koja je evidentirana u popisu dugotrajne imovine.

ističemo...

Fizička osoba može obračunavati amortizaciju i u nižoj svoti od porezno dopustive, i tako obračunana amortizacija smatra se porezno priznatim izdatkom, pri čemu se koristan vijek trajanja za to osnovno sredstvo produljuje.

Ovisno od vlastite poslovne odluke (npr. zbog smanjenja poslovnih aktivnosti), obrtnik može odlučiti da u pojedinom poreznom razdoblju u popisu dugotrajne imovine i u Knjizi primitaka i izdataka uopće ne iskaže izdatke otpisa dugotrajne imovine kojom obavlja djelatnost, ili da obračun amortizacije obavi po nižim stopama od propisanih.

Navedeno je i potvrđeno u mišljenju MF od 14.lipnja 2006. Kl. 410-01/06-01/589; Ur. br. 513-07-21-01/06-2, iz kojeg se navodi dio:

„...obveznik poreza na dohodak, ovisno o svojoj poslovnoj politici, može odlučiti da u pojedinom poreznom razdoblju u popisu dugotrajne imovine i u knjizi Primitka i izdataka koje vodi, ne iskaže izdatke otpisa (amortizacije) dugotrajne imovine koja služi za obavljanje djelatnosti i upisana je u taj popis.“

Obračun amortizacije po nižim stopama od propisanih čime se iskazuju manji poslovni izdaci u poreznom razdoblju obrtnika, treba bi biti rezultat poslovne odluke, a nikako ne instrument za „namještanje“ ostvarenog dohotka. Najčešći razlog zbog kojeg obrtnici u svom poslovanju koriste niže stope amortizacije od propisanih, čime se koristan vijek trajanja dugotrajne imovine produljuje, ili se odluče da uopće ne iskažu amortizaciju, je iskazivanje manjih izdataka poslovanja u Knjizi primitaka i izdataka, a radi sprječavanja nastanka poreznog gubitka ili premalog iznosa ostvarenog dohotka.

Tablica godišnjih stopa amortizacije dugotrajne imovine prema amortizacijskom vijeku utvrđenom za svrhe oporezivanja

R. br.	Grupa dugotrajne imovine	Redovni otpis		Ubrzani otpis	
		Vijek trajanja (god)	Godišnja amortizacijska stopa (%)	Vijek trajanja (god)	Godišnja amortizacijska stopa (%)
1.	Građevinski objekti i brodovi veći od 1000 BRT	20	5%	10	10%
2.	Osobni automobili, osnovno stado	5	20%	2,5	40%
3.	Oprema, mehanizacija, vozila (osim osobnih automobila), nematerijalna imovina	4	25%	2	50%
4.	Računala, računalna oprema i programi, mobilni telefoni, oprema za računalne mreže	2	50%	1	100%
5.	Ostala nespomenuta imovina	10	10%	5	20%

Obračunu amortizacije ne podliježu zemljišta, šume i slična obnovljiva prirodna bogatstva, spomenici kulture te umjetnička djela, iako se ista evidentiraju u Obrascu DI. Izdaci za navedenu nepotrošivu imovinu nastat će tek kad se imovina proda, kada će se nastali izdatak sučeliti s ostvarenim primitkom u trenutku kad je račun naplaćen.

Predmeti dugotrajne imovine koji se ne mogu nedvojbeno razvrstati prema opisu dugotrajne imovine u jednu od 4 amortizacijskih skupina, upisuju se u 5 skupinu – ostala nespomenuta dugotrajna imovina.

Primjerice, a ovisno o potrebama svog poslovanja, obrtnik ne treba za građevinske objekte primijeniti najvišu stopu amortizacije od 10%, već stopa amortizacije može biti veća od 5% a manja od 10% godišnje.

12. 5. Osnovica za obračun amortizacije

Osnovica za obračun amortizacije svakog pojedinog predmeta dugotrajne imovine je njegova nabavna vrijednost (trošak nabave), koja se evidentira u stupcu 4 Obrasca DI, a ista uključuje:

- kupovnu cijenu umanjenu za popuste iskazane u računu dobavljača, trošak proizvodnje za izradu u vlastitoj režiji ili procijenjenu tržišnu vrijednost ako se dugotrajna imovina unosi temeljem zapisnika o ulaganju,
- carinu i druge uvozne pristojbe,
- nepovratne poreze (npr. PDV kod obrtnika koji dugotrajnu imovinu kupuje od obveznika PDV-a, a nemaju pravo na odbitak pretporeza),
- izdatke projektiranja i nadzora,

- pripremu prostora za građenje, instaliranje opreme i prijevoz kao i druge izdatke koji su potrebni za dovođenje sredstva u radno stanje i mogućnost upotrebe.

Kako bi se utvrdila nabavna vrijednost dugotrajne imovine koja se upisuje u stupac 4 Obrasca DI, svi navedeni izdaci se zbrajaju, u koju svrhu se preporuča sastaviti kalkulaciju kao prilog izvornoj ispravi o stjecanju.

12.6. Amortizacije osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz

Izmjene Zakona o PDV-u imale su različit utjecaj na priznavanje pretporeza po ulaznim računima vezanim za osobne automobile i druga sredstva za osobni prijevoz, tako da ovisno o vremenu nabave osobnih automobila i njihovom iskazivanju u obrascu DI, razlikujemo tri načina obračuna, i to:

- obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen do 31.12.2009. (osnovica = nabavnu vrijednost bez PDV-a),
- obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen od 1.1.2010. do 29.2.2012. (osnovica = nabavna vrijednost i posebno iskazivanje 30% nepriznatog pretporeza kao dio nabavne vrijednosti koji se također amortizira),
- obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen poslije 1.3.2012. (osnovica = nabavna vrijednost i nepriznati PDV).

12.6.1. Obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen do 31.12.2009.

Ako je u Obrascu DI iskazan osobni automobil ili drugo sredstva za osobni prijevoz poduzetnika, poslovnih i drugih zaposlenih osoba, koji je nabavljen do 31.12.2009., a na osnovi korištenja tog sredstva se ne utvrđuje plaća u naravi ili drugi dohodak, tada se obračun amortizacije obavljao na njegovu nabavnu vrijednost (bez PDV-a). Prema čl. 22.st.1.t5. Zakona o porezu na dohodak, 30% amortizacije kao i svih drugih troškova u svezi s vlastitim motornim vozilom uključujući i PDV, ne priznaje se u izdatke poslovanja. Izuzetak od navedenog odnosi se jedino na troškove osiguranja osobnih motornih vozila i drugih prijevoznih sredstava, koji se priznaju u izdatke poslovanja u ukupnom iznosu.

Prema tome, od ukupne svote obračunane amortizacije sredstava za osobni prijevoz, porezno je nepriznato 30% amortizacije.

Ako je pri nabavi osobnog automobila u cijelosti bio priznat pretporez, tada je obrtnik bio u obvezi istekom mjesečnog ili tromjesečnog obračunskog razdoblja, ispostaviti R-2 račun za vlastitu potrošnju radi obračuna PDV-a na 30% svote izdataka s osnove amortizacije. Obrtnici su i tijekom 2015. u obvezi obračunavati i plaćati PDV na temelju ispostavljenog računa za vlastitu potrošnju na 30% svote izdataka s osnove amortizacije, sve do isteka amortizacijskog vijeka ili 100% otpisa, odnosno trenutka otuđenja, prodaje, darovanja, raschodovanja ili na drugi način uništenja osobnih automobila i ostalih sredstava za osobni prijevoz koja su nabavljena do 31.12.2009.

12.6.2. Obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen od 1.1.2010. do 29.2.2012.

Za nabavu osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz od 1. siječnja 2010. do 29.2.2012., propisana je zabrana odbitka dijela pretporeza s ulaznih računa, i to:

- 30% pretporeza obračunanog na primljene isporuke, uvoz ili najam osobnih automobila i drugih sredstava za osobni pri-

jevoz te primljene isporuke dobara i usluga u vezi s njihovom nabavom, najmom ili korištenjem,

- 100% pretporeza kod nabave osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz koji se odnosi na iznos iznad 400.000,00 kn nabavne vrijednosti po jednom sredstvu.

Iznimno, dopušten je odbitak ukupnog pretporeza pri nabavi osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz, koja se koriste za obuku vozača, testiranje vozila, servisnu i taksi službu, prijevoz umrlih, iznajmljivanje te za daljnju prodaju.

O načinu obračuna porezno priznatog i nepriznatog pretporeza po ulaznim računima pri nabavi osobnih automobila i sredstava za osobni prijevoz, očitovao se MF svojim mišljenjem od 8. ožujka 2010. pod brojem: Kl. 410-01/10-01/224; Ur. br. 513-07-21-01/10-2., iz kojeg se navodi dio:

"...trošak nabave pojedine nekretnine, postrojenja i opreme obuhvaća kupovnu cijenu, uključujući uvozne pristojbe i nepovratne poreze nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata, potrebno je imati u vidu da je dio pretporeza kojeg porezni obveznik ne može odbiti sukladno čl. 20.st.12. Zakona o PDV-u prilikom nabave sredstava za osobni prijevoz, u svojoj biti trošak koji nije učinjen u cijelosti za poslovne potrebe poreznog obveznika i predstavlja trošak koji uvećava osnovicu poreza na dobit prema odredbama čl. 7. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov. br. 177/04, 90/5 i 67/08) i dohodak od samostalne djelatnosti prema čl. 22. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 177/04 i 73/08). Stoga je istog za porezne svrhe potrebno posebno evidentirati kao dio nabavne vrijednosti sredstava za osobni prijevoz kojim će se uvećati osnovica poreza na dobit i dohodak od samostalne djelatnosti tijekom razdoblja korištenja takvog sredstava."

Iz navedenog proizlazi, da se pri nabavi vozila za osobni prijevoz obrtnika i njegovih radnika od 1. 1. 2010. do 29.2.2012. ne može odbiti 30% pretporeza, te da se svota od 30% nepriznatog pretporeza treba posebno evidentirati u popisu dugotrajne imovine kao dio nabavne vrijednosti vozila, koja se amortizira po istoj stopi kao i sredstvo prijevoza.

Prema tome, obrtnik koji je u navedenom razdoblju nabavio osobni automobil i evidentirao ga u Obrascu DI, a nije obračunavao plaću u naravi, ima pravo odbiti 70% pretporeza (uvažavajući pri tome načelo blagajne, što znači tek po obavljenim uplatama), dok je 30% nepriznatog pretporeza trebao posebno evidentirati u Obrascu DI kao dio nabavne vrijednosti, koji je nepriznat trošak i kojim se uvećava osnovica poreza na dohodak od samostalne djelatnosti tijekom razdoblja korištenja takvog sredstava.

12.6.3. Obračun amortizacije za osobni automobil koji je nabavljen poslije 1.3.2012.

Obrtnicima koji su obveznici PDV-a, od 1.3.2012. ograničava se u potpunosti pravo na odbitak pretporeza iskazanog na ulaznim računima za nabavu i najam osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz, uključujući i nabavu svih dobara i usluga u svezi s tim dobrima.

Prema navedenom ograničenju koje je propisano:

- čl. 20. st. 11.a Zakona o PDV-u koji se primjenjivao do 30. lipnja 2013., te
- čl. 61.st.1. Zakona o PDV-u koji se primjenjuje od 1. srpnja 2013,

porezni obveznik ne može odbiti pretporez za nabavu i najam plovila namijenjenih za razonodu, zrakoplova, osobnih automobila i drugih

sredstava za osobni prijevoz, uključujući nabavu svih dobara i usluga u vezi s tim dobrima kao što su gorivo, ulje, investicijsko i tekuće održavanje i slično.

Osobnim automobilima za čiju nabavu i najam nije dopušten odbitak pretporeza, smatraju se motorna vozila iz Carinske tarife s tarifnom oznakom 8703 konstruirana prvenstveno za prijevoz osoba (osim vozila iz Carinske tarife, tarifne oznake 8702), uključujući motorna vozila tipa „karavan“, „kombi“, „trkači automobili“ te „pick up“ vozila koja nisu razvrstana u tarifnu oznaku 8704 Carinske tarife.

Iznimno, prema čl. 136.st.6. Pravilnika o PDV-u, pretporez se može odbiti za motorna vozila kategorije N1 koja su razvrstana u tarifnu oznaku 8703 Carinske tarife i nisu predmet oporezivanja posebnim porezom na motorna vozila prema Zakonu o posebnom porezu na motorna vozila. Ako se motorno vozilo kategorije N1 prenamijeni u motorno vozilo koje je predmet oporezivanja posebnim porezom na motorna vozila, porezni obveznik više nema pravo na odbitak pretporeza na sve isporuke (nabave) dobara i usluga koje su usko vezane za korištenje tih motornih vozila.

ističemo...

Prema tome, 100% ograničenje priznavanja pretporeza pri nabavi i korištenju osobnih automobila odnosi se na motorna vozila iz Carinske tarife koja su namijenjena prijevozu osoba, a tu se ubrajaju i sva duga kombinirana vozila tipa kombi, karavan, pick up te trkači automobili, te na motorna vozila kategorije N1 koja su razvrstana u tarifnu oznaku 8703 Carinske tarife, a na koja se plaća poseban porez.

Pretporez koji se u 100% iznosu od 1.3.2012. ne može odbiti pri nabavi osobnih automobila, je nepovratni porez i postaje sastavni dio nabavne vrijednosti odnosno ukupnog iznosa ispostavljenog računa od strane dobavljača.

Stoga se amortizacija za osobne automobile koji su nabavljeni poslije 1.3.2012. obračunava od nabavne vrijednosti u koju je uključen i nepriznati PDV, a koja se prema odredbama čl. 22. Zakona o porezu na dohodak dijeli na 70% porezno priznatog izdatka i 30% porezno nepriznatog izdatka.

Iznimno, pretporez se može u cijelosti priznati ako se radi o plovilima i zrakoplovima kojima se obavlja djelatnost prijevoza putnika i dobara te iznajmljivanja ili se nabavljaju za daljnju prodaju te ako se radi o osobnim automobilima i drugim prijevoznim sredstvima za osobni prijevoz koja se koriste za obuku vozača, testiranje vozila, servisnu službu, djelatnost prijevoza putnika i dobara, prijevoza umrlih, iznajmljivanje ili se nabavljaju za daljnju prodaju. Kod ovih vozila, trošak amortizacije i svi drugi troškovi u cijelosti se porezno priznaju.

12.6.4. Ograničenje u priznavanju izdataka amortizacije za osobne automobile u vrijednosti većoj od 400.000,00 kn

Odredbama čl. 12.st.13. Zakona o porezu na dobit, propisano je ograničenje prema kojem se amortizacija za osobne automobile i druga sredstva za osobni prijevoz, priznaje do 400.000,00 kn troška nabave po jednom sredstvu. Ako je nabavna vrijednost prijevoznog sredstva veća od 400.000,00 kn tada se obračunana amortizacija iznad navedenog iznosa smatra porezno nepriznatim izdatkom. Navedena odredba primjenjuje se od 1.1.2005. što znači da se odnosi na sva prijevozna sredstva za osobni prijevoz koja su nabavljena u 2005. godini i kasnije, ako im je nabavna vrijednosti veća od 400.000,00 kn.

Iznimno, ako trošak nabave prijevoznih sredstava prelazi 400.000,00 kn, obračunana amortizacija iznad navedene svote priznaje se kao porezno priznati izdatak, samo ako sredstvo služi isključivo za obavljanje registrirane djelatnosti najma (ren-a-car) ili prijevoza.

Prema navedenom, obrtniku se priznaje amortizacija za osobne automobile i druga sredstva za osobni prijevoz, do 400.000,00 kn troška nabave po jednom sredstvu, i to u visini 70% nastalih troškova (što uključuje gorivo, održavanje, rezervne dijelove i dr). Ako je nabavna vrijednost automobila veća od 400.000,00 kn, iznos amortizacije obračunan na vrijednost koja prelazi 400.000,00 kn uvećan za pripadajući PDV, u cijelosti je porezno nepriznati izdatak.

12.7. Nabava dugotrajne imovine iz državnih pomoći, potpora i poticaja od 1. siječnja 2015.

Novom odredbom čl. 20. st.7. Zakona, propisano je da se u poslovne primitke poreznog razdoblja po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora, koje se dodjeljuju fizičkim osobama u skladu s posebnim propisima, od strane središnjeg tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili drugih pravnih osoba koje dodjeljuju potpore, a koja su namijenjena za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji, uključuje iznos evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije nabavljene dugotrajne imovine u istom poreznom razdoblju.

Prema tome, od 1. siječnja 2015. fizičke osobe koje utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti, a primile su državnu pomoć, poticaje i potpore namijenjene za nabavu dugotrajne imovine, a koja se amortizira na način propisan Zakonom o porezu na dobit, u poslovne primitke uključit će iznos evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije nabavljene dugotrajne imovine koja je upisana u Popis dugotrajne imovine.

Na taj način a radi sučeljavanja iznosa amortizacije kao troška sa istim iznosom prihoda, dodijeljene državne pomoći, potpore i poticaji za fizičku osobu koja utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti kao razliku između primitaka i izdataka, postaje porezno neutralna stavka.

12.7.1. Primjer iskazivanja primitaka u visini obračunane amortizacije

Fizička osoba koja nije u sustavu PDV-a, iskoristila je primljeni iznos državne pomoći (u skladu sa posebnim propisima koje je utvrdio davatelj potpore), za kupnju dugotrajne imovine – stroja za prešanje, a prema dostavljenom računu br. 12/1/1 od 18.03.2015. na ukupan iznos od 50.000,00 kn od čega PDV iznosi 10.000,00 kn. Nabavljena dugotrajna imovina iskazuje se u Obrascu DI po nabavnoj vrijednosti koja uključuju i PDV koji se ne može odbiti kao pretporez, radi čega postaje prihvatljiv izdatak kod fizičke osobe koja nije upisana u registar obveznika PDV-a. Obračun amortizacije počinje od travnja 2015. kada je stroj stavljen u upotrebu, po stopama i vijeku trajanja koji je propisan Zakonom o porezu na dobit.

Izračunana amortizacija za 2015. za 10 mjeseci korištenja iznosi 10.417,00 kn, a iskazuje se kao izdatak u naravi u stupcu 12 Obrasca KPI, a za isti iznos povećavaju se i primici u naravi koji se iskazuju u stupcu 7 Obrasca KPI.

Stanje na dan 31.12.2015.

R. br.	Naziv stvari ili prava	Isprava broj / nadnevak	Nabavna vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Vijek trajanja	Stopa otpisa	Svota otpisa	Knjigovodstvena vrijednost stvari ili prava na kraju godine	AOP oznaka DI	Datum otuđenja DI
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9. (5.-8.)		
1	Stroj za prešanje Metalis 20"	Rn 12/1/1 18.03.2015.	50.000,00	50.000,00	4	25%	10.417,00	39.583,00	006	-
	UKUPNO		50.000,00	50.000,00			9.374,99	40.625,01		

Izračun amortizacije: $50.000,00 \times 25\% = 12.500,00$; $12 \text{ mj} \times 9 \text{mj} = 9.374,99 \text{ kn}$

12.7.2. Posebna evidencija o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine

Prema čl. 24. st.5. Pravilnika, a radi navedene promjene u evidentiranju primitka u knjizi Primitka i izdataka na Obrascu KPI, fizička osoba je obvezna voditi posebnu evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji kao i o iznosima obračunane amortizacije.

Posebnu evidenciju fizičke su osobe dužne dostaviti uz godišnju prijavu poreza na dohodak, a ista sadrži podatke o datumu i ukupan iznosu primljene državne potpore, nazivu dugotrajne imovine, nabavnoj vrijednosti i svoti otpisa po osnovi korištenja imovine iskazane u Obrascu DI, te iznosu neiskorištene državne potpore, ako ista postoji.

Primjer poreznog obveznika koji je 18.03.2015. dobio od središnjeg tijela državne uprave Zagrebačka županije, državnu potporu u iznosu od 50.000,00 kn, za kupnju dugotrajne imovine koju je odmah po kupnji stavio u uporabu, a kojom proširuje obavljanje vlastite obrtničke djelatnosti.

Evidencija o primljenim državnim potporama, pomoći i poticajima za nabavu DI za 2015.

R.br.	Naziv	Opis / iznos u kn
1.	datum primitka državne potpore	18.03.2015.
2.	ukupan iznos primljene državne potpore, pomoći ili poticaja	50.000,00
3.	naziv dugotrajne imovine	stroj za prešanje metala „Metalis 20“
4.	nabavnu vrijednost	50.000,00 kn
5.	svotu otpisa (stanje na dan 31.12.2015.)	9.374,99 kn
6.	iznos neiskorištene državne potpore, pomoći ili poticaja	-

Iz prikazanog primjera je vidljivo da je porezni obveznik cjelokupni iznos primljene državne potpore utrošio u 2015. u skladu s posebnim propisima, te ne postoji neiskorišteni iznos.

Međutim, sukladno odredbama čl. 24 st. 6. Pravilnika, porezni obveznik koji do kraja poreznog razdoblja nije nabavio ili stavio u uporabu dugotrajnu imovinu za koju je primio državnu potporu, pomoć ili poticaj, obavezan je uz godišnju prijavu poreza na dohodak za to razdoblje, priložiti vjerodostojne isprave iz kojih je moguće utvrditi namjenu primljene potpore te izjavu o načinu i postupcima iskorištavanja te potpore.

Iznimno, ako dodijeljena državna potpora, pomoć ili poticaj nije u cijelosti iskorištena za nabavu dugotrajne imovine, u skladu sa svrhom dodjele potpore koju je utvrdio davatelj, tada je neiskorišteni iznos potpore, pomoći ili poticaja potrebno uključiti u poreznu osnovicu u razdoblju kada je dugotrajna imovina stavljena u uporabu, pod uvjetom da davatelju potpore nije obavljen povrat neiskorištenog iznosa.

12.8. Obračun amortizacije za 2015. prema popisu dugotrajne imovine

Obrazac DI je jedina evidencija o dugotrajnoj imovini kojom fizičke osobe obavljaju samostalnu djelatnost, radi čega je na istom obrascu potrebno evidentirati svaku nastalu promjenu - kupnju, prodaju ili rashodovanje koja se dogodila tijekom 2015. na osnovnim sredstvima. Pri obračunu amortizacije za 2015. treba uzimati sljedeće odredbe:

- Ako je obrtnik u sustavu PDV-a, amortizacija se obračunava od nabavne vrijednosti koja ne uključuje PDV. Kod obrtnika koji nije u sustavu PDV-a, u nabavnu vrijednost dugotrajne imovine potrebno je uključiti i PDV zaračunan na računu dobavljača,
- amortizacija se obračunava pojedinačno za svaki predmet dugotrajne imovine,
- obračun amortizacije za novonabavljenu dugotrajnu imovinu započinje – prvog dana u mjesecu koji slijedi iza mjeseca u kojem je dugotrajna imovina stavljena u upotrebu,
- obračun amortizacije prestaje – posljednjeg dana u mjesecu u kojem se dugotrajna imovina prestala koristiti zbog prodaje, otuđenja (krađe), rashodovanja i sl.
- amortizacija za osobne automobile i druga sredstva za osobni prijevoz, koji su nabavljeni poslije 1.3.2012. obavlja se od njihove ukupne nabavne vrijednosti koja je uvećana za nepriznati pretporez,
- izdatak amortizacije priznaje se kao poslovni izdatak ako je amortizacija na dugotrajnu imovinu obračunana po propisanim, udvostručenim ili nižim stopama od propisanih stopa prema članku 12. Zakona o porezu na dobit,
- udvostručene stope amortizacije mogu se primijeniti na sva dobra dugotrajne imovine koja se amortiziraju što uključuje i osobne automobile ako su evidentirani u obrascu DI,
- amortizacija za osobne automobile i druga sredstva za osobni prijevoz priznaje se do 400.000,00 kn troška nabave po jednom sredstvu. Ako trošak nabave premašuje 400.000,00 kn, amortizacija iznad navedene svote priznaje se samo ako sredstvo služi isključivo za registriranu djelatnost najma ili prijevoza,
- obračunana amortizacije na dugotrajnu imovinu koja se koristi za obavljanje djelatnosti, ali nije iskazana u Obrascu DI, ne priznaje se u poslovne izdatke, kao ni dodatna ulaganja na dugotrajnoj imovinu koja nisu evidentirana u Obrascu DI,
- dugotrajnu imovinu obrtnika i nakon što je u cijelosti otpisana, potrebno je zadržati u evidenciji u Obrascu DI sve dok se ne proda, izuzme, daruje ili na neki drugi način otuđi,
- na otpisanu dugotrajnu imovinu nije dopušteno ponovo obračunavati amortizaciju, neovisno što je ista i dalje u upotrebi

- u istom poreznom razdoblju, potrebno je povećati poslovne primitke za iznos obračunane amortizacije dugotrajne imovine, ako je kupljena iz državnih pomoći, poticaja i potpora.

12.9. Primjer evidentiranja podataka u popis dugotrajne imovine

Novi Obrazac DI za 2015. u kojem su dodani stupci za AOP oznaku dugotrajne imovine i datumu otuđenja, obrtnici popunjavaju prema Popisu dugotrajne imovine kojeg su dostavili ispostavi Porezne uprave prošle godine, zajedno sa godišnjom poreznom prijavom, gdje se zaključna stanja iz stupca 4 i 9 Obrasca DI za 2014. prepisuju po pojedinim stvarima i pravima kao početna stanja, i unose u stupac 4 i 5 Obrasca DI za 2015. Prema čl. 35. Pravilnika, u Obrascu DI se dalje kronološkim redom iskazuju sve promjene na dugotrajnoj imovini koje su nastale u kalendarskoj godini kao poreznom razdoblju.

U **prvi dio** obrasca upisuju se **opći podaci** o poreznom obvezniku i njegovoj djelatnosti i to: naziv djelatnosti, ime i prezime poduzetnika ili nositelja zajedničke djelatnosti, OIB dodijeljen od Porezne uprave te adresa prebivališta ili uobičajenog boravišta; u **drugi dio** obrasca unose se svi **podaci o promjenama na dugotrajnoj imovini**, i to:

- **stupac 1 - redni broj** svake pojedinačne nabavljene ili uložene stvari ili prava. Za stvari ili prava koja se prenose iz prošlogodišnjeg popisa, redni brojevi se unose prema novom upisu. U našem primjeru, osnovna sredstva iz popisa dugotrajne imovine pod rednim brojem 1 do 4, bila su iskazana u popisu dugotrajne imovine za 2014. dok su osnovna sredstva od broja 5 do 9 nabavljena tijekom 2015.
- **stupac 2 - naziv stvari ili prava** dugotrajne imovine ako njihva pojedinačna nabavna vrijednost ili troškovi proizvodnje prelaze svotu od od 3.500,00 kn, te ako ima je vijek trajanja duži od godine dana. Predmeti dugotrajne imovine čiji je korisni vijek trajanja duži od godine dana, a pojedinačna nabava vrijednost u trenutku nabave manja od 3.500,00 kn (stvari sitnog inventara) otpisuju se jednokratno i evidentiraju u knjizi Primitaka i izdataka u stupcima 10,11 ili 12 ovisno o načinu plaćanja.
- **stupac 3 - isprava broj/nadnevak** - upisuje se dan, mjesec i godina nabave ili unosa stvari ili prava i broj isprave;
- **stupac 4 - nabavna vrijednost** - upisuje se nabavna vrijednost ili troškovi proizvodnje stvari ili prava. Nabavna vrijednost dugotrajne imovine čini vrijednost dugotrajne imovine iskazane u računu dobavljača, uvećane za zavisne troškove nabave, koji uključuju: troškove prijevoza, osiguranja, carine, instaliranja i montaže i sl. Ako je pri nabavi opreme od strane dobavljača obrtniku odobren popust ili rabat, nabavna vrijednost opreme umanjuje se za navedeni iznos. Ako obrtnici obveznici PDV-a, nabavljaju dugotrajnu imovinu od drugog poduzetnika koji je u sustavu PDV-a, kao nabavna vrijednost upisuje se vrijednost dugotrajne imovine bez PDV-a, budući se plaćeni PDV može odbiti kao pretporez. Obrtnici koji nisu u sustavu PDV-a kao i oni obveznici koji obavljaju oslobođene promete (npr. stomatolozi, liječnici), u stupac 4 upisuju vrijednost dugotrajne imovine sa uključenim PDV-om, jer ga ne mogu iskazivati kao pretporez. **Pri nabavi osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz poduzetnika, više nije dopušteno priznavanje pretporeza, te se u stupac 4 obrasca DI upisuje ukupna nabavna vrijednost osobnog automobila zajedno sa pretporezom koji se ne može odbiti.**

Ako ne postoji vjerodostojna isprava o nabavi dugotrajne imovine, u stupac 4 upisuje se njena procijenjena (tržišna)

vrijednost prema zapisniku o ulaganju, sa svim elementima temeljem kojih je procjena obavljena.

- **stupac 5 – knjigovodstvena vrijednost stvari ili prava** koja se prenosi iz stupca 9 Popisa dugotrajne imovine za prethodnu godinu.
U našem primjeru, knjigovodstvena vrijednost za osnovna sredstva od broja 1 do 4 čini knjigovodstvena vrijednost iz stupca 9 Popisa dugotrajne imovine sa stanjem na dan 31.12.2014. Za stvari ili prava koja su kupljena ili izrađena u vlastitoj radionici te stavljena u upotrebu tijekom 2015. (osnovna sredstva od broja 5 do 8), knjigovodstvena vrijednost jednaka je nabavnoj vrijednosti iz stupca 4 Obrasca DI;
- **stupac 6 – vijek trajanja** dugotrajne imovine upisuju se prema skupini u kojoj je imovina razvrstana prema Zakonu o porezu na dobit.
- **stupac 7 - stopa otpisa** stvari ili prava do najviše propisane čl.12. Zakona o porezu na dobit. Amortizacija izračunana po propisanim stopama ili nižim od propisanih, priznaje se kao izdatak poslovanja, dok se obračunana amortizacija iznad propisanih stopa, ne smatra porezno priznatim izdatkom;
- **stupac 8 - svota otpisa (amortizacije)** – upisuje se amortizacija za dugotrajnu imovinu koja se izračunava ovisno o vijeku nje-nog korištenja, i to:

1) Za osnovno sredstvo koje je korišteno tijekom cijele godine:

$$\frac{\text{nabavna vrijednost (stupac 4 DI)} \times \text{stopa amortizacije (stupac 7 DI)}}{100}$$

U prikazanom primjeru, tijekom cijele 2015. korištena su osnovna sredstva red. br.2, 3 i 4 Obrasca DI, pri čemu su korištene redovne stope otpisa, pa se amortizacija izračunala na slijedeći način:

Naziv osnovnog sredstva	Nabavna vrijednost	Stopa amortizacije u %	Svota otpisa U kunama
1	2	3	4 (2 x 3)
građevinsko skladište	900.000,00	5,00	45.000,00
Stroj za prešanje metala	25.000,00	25,00	6.250,00
Protuprovalni sef	3.600,00	25,00	900,00

Građevinsko zemljište se iskazuje odvojeno od vrijednosti građevinskog skladišta, i isto ne podliježe amortizaciji, već se vodi evidentno u Obrascu DI.

2) Za osnovno sredstvo koje je nabavljeno odnosno prodano (otuđeno) tijekom godine, amortizacija se obračunava razmjerno broju mjeseci korištenja.

$$\frac{\text{nabavna vrijednost (stupac 4 DI)} \times \text{stopa amortizacije (stupac 7 DI)} \times \text{broj mjeseci korištenja}}{1200}$$

Mjeseci korištenja uzimaju se kao cijeli brojevi, a kao prvi mjesec korištenja uzima se mjesec koji slijedi iza mjeseca u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Kao zadnji mjesec korištenja uzima se mjesec u kojem je došlo do otuđenja ili uništenja.

- **Alat za varenje - kupljen je 08.01.2015.,** kada je i stavljen u upotrebu, te se amortizacija obračunava za 11 mjeseci korištenja, uz primjenu ubrzane stope:
(12.500,00 x 50 x 11) : 1200 = 5.729,00 kn

- **Samsung kupljeno je 10.02.2015. i stavljeno u upotrebu.** Amortizacija se obračunava za 10 mjeseci korištenja uz primjenu redovne stope otpisa.
(12.000,00 x 50 x 10) : 1200,00 = 5.000,00 kn
- **MAN kupljen je na financijski lizing 05.03.2015.,** ali je i otuđen 06.11.2015. Obračun amortizacije po redovnim stopama obavlja se za 8 mjeseci korištenja.
(250.000,00 x 25 x 8) : 1200 = 41.666,66 kn
- **osobni automobil Opel Zafira kupljen je 10.03.2015.** od čega je nabavna cijena 100.000,00 kn i 25.000,00 kn PDV. Amortizacija se obračunava za 9 mjeseci korištenja, od nabavne vrijednosti koja zajedno sa PDV-om iznosi 125.000,00 kn.
(125.000,00 x 20 x 9) : 1200 = 18.750,00 kn
- **tokarski stroj kupljen je 15.09.2015.** od austrijskog dobavljača AA GmbH za što je primljen račun br.100/15 po cijeni od 10.000 eura. Obrtnik je za navedeno stjecanje dostavio svoj PDV ID broj austrijskom poduzetniku, koji je na računu iskazao napomenu – oslobođeno PDV-a, i prenio obvezu obračuna PDV-a na stjecatelja.

Budući je za navedeno stjecanje dobara nastao oporezivi događaj (neovisno je li račun inozemnom dobavljaču plaćen → čl. 139. Zakona o PDV-u), obrtnik je obavezan sam obračunati PDV, pri čemu se račun inozemnog dobavljača treba preračunati u kune primjenom srednjeg tečaja HNB-e, na koju osnovicu se obračunava PDV po stopi od 25%.
10.000 eura x 7,603110 = 76.031,10 kn x 25% PDV-a = 19.007,77 kn

Obračunani PDV u iznosu od 19.007,77 kn, iskazuje se u PDV Obrascu za 9 mj 2015., uz istovremeno priznavanje pretporeza jer su ispunjeni svi uvjeti za odbitak pretporeza. Za stečena dobra iz EU, obrtnik je za 9 mj 2015. obavezan podnijeti i Obrazac PDV-S, koji se dostavlja Poreznoj upravi elektronički korištenjem ePorezne do 20.10.2014. zajedno sa PDV obrascem.

U Obrascu DI kao nabavna vrijednost tokarskog stroja upisuje se iznos od 76.031,10 kn, a obračunana amortizacija za 3 mjeseca korištenja uz primjenu redovne stope iznosi 4.751,94 kn.

- (76.031,10 x 25 x 3) : 1200,00 = 4.751,94 kn
 - **stupac 9 - knjigovodstvena vrijednost stvari ili prava na kraju godine ili mjeseca u slučaju otuđenja i uništenja** – upisuje se knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine na dan 31.12.2015. a izračunava se tako da se od knjigovodstvene vrijednosti iz stupca 5 oduzme vrijednost otpisa (amortizacije) iz stupca 8.
- U našem primjeru, obrtnik će izračunati knjigovodstvenu vrijednost na slijedeći način:

Naziv osnovnog sredstva	Knjigovodstvena vrijednost - stupac 5	Svota otpisa stupac 8	Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2015.
građevinsko zemljište	200.000,00	0	200.000,00
građevinsko skladište	810.000,00	45.000,00	765.000,00
Stroj za prešanje metala	16.146,00	6.250,00	9.896,00
Protuprovalni sef	2.700,00	900,00	1.800,00
Alat za varenje	12.500,00	5.729,00	6.771,00
Računalo Samsung	12.000,00	5.000,00	7.000,00
Kamion MAN	250.000,00	41.666,66	208.333,34
Osobni automobil Opel Zafira	125.000,00	18.750,00	106.250,00
Tokarski stroj	76.031,10	4.751,94	71.279,16
Ukupno	1.504.377,10	128.047,60	1.376.329,50

Utvrđivanje konačnog obračuna poslovanja i podnošenje porezne prijave obrtnika i slobodnih zanimanja za 2015.

■ stupac 10 – upisuje se AOP oznaka dugotrajne imovine
 ■ stupac 11 – upisuje se datum za otuđenje dugotrajne imovine ali od 1.1.2016. radi čega ovaj stupac ostaje nepopunjen za 2015.
 Kako ukupno obračunana amortizacija dugotrajne imovine iz stupca 8 Obrasca DI, u iznosu od 128.047,60 kn uključuje i 30% porezno nepriznate amortizacije za osobni automobil, to će obrtnik temeljnicom na dan 31.prosinca 2015. u Obrascu KPI provesti knjiženja na slijedeći način:

- obračunanu svotu amortizacije u ukupnoj svoti od 128.047,60 → u stupac 12 KPI kao izdatak u naravi,
- 30% porezno nepriznate amortizacije za osobni automobil u svoti od 5.625,00 kn u stupac 14 KPI, (18.750,00 kn x 30% = 5.625,00 kn) te
- amortizaciju koja se priznaje kao izdatak poslovanja u svoti od **122.422,60 kn** → u **stupac 15 KPI**. (128.047,60 kn – 5.625,00 kn = 122.422,60 kn)

Popunjeni Obrazac ID za navedeni primjer izgleda ovako:¹

OBRAZAC DI

POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE NA DAN 31.12. 2015. GODINE

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU										
1. NAZIV DJELATNOSTI			Strojbravarska radionica „Star“							
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			vl. VLADIMIR HORVAT							
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA			A.G.Matoša 10, SAMOBOR							
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			06129603965							
II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI										
R. br.	Naziv stvari ili prava	Isprava broj/nadnevak	Nabavna vrijednost	Knjigov. Vrijednost	Vijek trajanja	Stopa otpisa u %	Iznos otpisa	Knjigovod. vrijedn. stvari ili prava na kraju godine	AOP oznaka dug. im. ¹	Datum otuđenja dugotrajne imovine
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Građevinsko zemljište	Kupoprodajni ugovor 1.1.2012.	200.000,00	200.000,00	-	-	-	200.000,00	013	
2.	Građevinsko skladište	Zapisnik o ulaganju 1.1.2013.	900.000,00	810.000,00	20	5	45.000,00	765.000,00	001	
3.	Stroj za prešanje metala	R-1 br.105 20.07.2013.	25.000,00	16.146,00	4	25	6.250,00	9.896,00	006	
4.	Protuprovalni sef	R-1 br. 55 06.12.2013.	3.600,00	2.700,00	4	25	900,00	1.800,00	013	
5.	Alat za varenje	Rn 2/1/1 8.1.2015.	12.500,00	12.500,00	2	50	5.729,00	6.771,00	012	
6.	Računalo Samsung	Rn 20/1/5 10.2.2015.	12.000,00	12.000,00	2	50	5.000,00	7.000,00	009	
7.	Kamion MAN	Ugovor o fin. lizingu 05.03.2015.	250.000,00	250.000,00	4	25	41.666,66	208.333,34	007	
8.	Osobni automobil "Opel Zafira	Rn 200/1/1 10.03.2015.	125.000,00	125.000,00	5	20	18.750,00	106.250,00	005	
9.	Tokarski stroj	Rn 100/15 od 15.9.2015.	76.031,10	76.031,10	4	25	4.751,94	71.279,16	006	
	UKUPNO		1.601.131,10	1.504.377,10			128.047,60	1.376.329,50		

13. Utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti

Dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuje se kao razlika između naplaćenih primitaka i plaćenih porezno priznatih izdataka koji su nastali u kalendarskoj godini kao poreznom razdoblju, a neovisno od toga je li se samostalna djelatnost obavlja s jednim nositeljem ili s više supoduzetnika kao zajednički obrt,.

Ostvareni dohodak utvrđuje se na temelju knjige Primitaka i izdataka, koja se zaključuje na kraju godine (31.12.2015.), pri čemu:

- ukupni primici iz stupca 9 čine zbroj podataka evidentiranih u stupcima 5+6+7, ako su obrtnici samo obveznici plaćanja poreza na dohodak, dok se za obrtnike koji su istodobno obveznici poreza na dohodak i PDV-a, naplaćeni PDV evidentiran u stupcu 8 isključuje iz primitaka,
- ukupno dopušteni izdaci iz stupca 15 čine zbroj podataka evidentiranih u stupcu 10+11+12 koji se umanjuju za porezno nepriznate izdatke (iz čl.22 st.1.t.1 i 5 Zakona) evidentiranih u stupcu 14 obrasca KPI, ako su obrtnici samo obveznici poreza na dohodak, dok se kod obrtnika koji su istodobno obveznici poreza na dohodak i PDV-a, ukupno dopušteni izdaci umanjuju i za PDV plaćen u izdacima iz stupca 13.

1 001 - GRAĐEVINSKI OBJEKTI, 002 - BRODOVI VEĆI OD 1000 BRT, 003 - OSNOVNO STADO, 004 - NEMATERIJALNA IMOVINA, 005 - OSOBNI AUTOMOBILI, 006 - OPREMA, 007 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA), 008 - MEHANIZACIJA, 009 - RAČUNALA, RAČUNALNA OPREMA I PROGRAMI, 010 - OPREMA ZA RAČUNALNE MREŽE, 011 - MOBILNI TELEFONI, 012 - ALATI, POGONSKI INVENTAR, 013 - OSTALA NESPOMENUTA DUGOTRAJNA IMOVINA

Ukupni primici	Stupac 9 = 5+6+7-8
- Ukupni izdaci	Stupac 15 = 10+11+12-13-14
= OSTVARENI DOHODAK	

Ostvareni dohodak kao razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka, iskazuje se u:

- Obrascu DOH – prijava poreza na dohodak,
- Obrascu DOH-Z - Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti, ako je dohodak ostvaren zajedničkim obavljanjem djelatnosti.

13.1. Utvrđivanje dohotka od obavljanja zajedničke djelatnosti na Obrascu DOH-Z

Ako dva ili više supoduzetnika zajednički obavljaju samostalnu djelatnost, utvrđuje se zajednički dohodak. Svoje međusobne odnose supoduzetnici uređuju pisanim ugovorom na koji se primjenjuju propisi kojima se uređuju obvezni odnosi u ortakluku, a koji se obvezno prilaže pri upisu u obrtni registar kod nadležnog županijskog ureda.

Za zajedničku djelatnost vodi se samo jedna knjiga Primitaka i izdataka, bez obzira na broj supoduzetnika ili broj poslovnih jedinica, putem kojih se djelatnost obavlja.

Prema čl. 34. Zakona, **dohodak koji je ostvaren obavljanjem zajedničkog obrta i slobodnog zanimanja, utvrđuje se kao jedinstveni dohodak i raspoređuje na supoduzetnike**, te unosi u Obrazac - DOH-Z koju podnosi nositelj zajedničke djelatnosti nadležnoj Ispostavi porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajnom boravištu.

Raspodjela zajednički ostvarenog dohotka ili gubitka na supoduzetnike obavlja se u načelu prema odredbama ugovora. Ako ugovorom nije utvrđena raspodjela dohotka nego udjeli u imovini, tada se zajednički dohodak raspoređuje na supoduzetnike u skladu s odnosima udjela u imovini. U svim drugim slučajevima, dohodak ili gubitak se raspoređuje na supoduzetnike na jednake dijelove.

Prijavu DOH-Z potpisuju svi supoduzetnici, odnosno nositelj zajedničke djelatnosti, ako je za to ovlašten ugovorom ili drugim ispravama o zajedničkoj djelatnosti. Po zaprimanju prijave DOH-Z, ispostava Porezne uprave donosi rješenje, koje se dostavlja nositelju zajedničke djelatnosti, koji je obavezan obavijestiti sve supoduzetnike o visini utvrđenog zajedničkog dohotka i njegovoj raspodjeli na svakog jedinog supoduzetnika.

Osim prijave o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti na Obrascu DOH-Z, svaki od supoduzetnika dužan je podnijeti i svoju godišnju poreznu prijavu na Obrascu DOH u kojoj će pod br. 4.2.1 u stupcu 5 na dijelu SD Obrasca DOH, unijeti onaj dio zajednički ostvarenog dohotka koji mu pripada od zajedničkog obavljanja djelatnosti.

13.2. Gubitak od samostalne djelatnosti

Gubitak odnosno negativan dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti nastaje, ako su zaključivanjem Obrasca KPI, poslovni izdaci obrtnika veći od naplaćenih primitaka.

Porezni gubitak u 2015. može nastati a isti se može i povećati po osnovi dodatnog umanjenja dohotka od samostalne djelatnosti za izdatke koji su već jednom evidentirani kao izdaci poslovanja u obrascu KPI pod uvjetom da su plaćeni, a to su:

- izdaci za plaće novozaposlenih osoba,
- iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te naukovanja u sustavu vezanih obrta,
- iznos izdataka za istraživanje i razvoj.

ističemo...

Prema čl. 35. st. 2. Zakona, porezni gubitak može se nadoknaditi (odbiti) samo od dohotka po osnovi kojeg je i utvrđen, što znači da se utvrđeni gubitak od samostalne djelatnosti može odbiti samo od ostvarenog dohotka od samostalne djelatnosti za koju obrtnici vode poslovne knjige.

Porezni gubitak koji se ne može nadoknaditi (odbiti) u poreznom razdoblju u kojem je nastao, prenosi se i nadoknađuje iz pozitivnog poslovnog rezultata, umanjenjem dohotka po osnovi kojeg je i utvrđen u slijedećim poreznim razdobljima, ili će ponovo dodatno uvećati novonastali gubitak. Iznos gubitka koji se može prenositi i nadoknađivati iz ostvarenog dohotka najduže u **pet** slijedećih poreznih razdoblja, utvrđuje rješenjem nadležna ispostava Porezne uprave. Porezni obveznik može visinu gubitka pobijati samo žalbom protiv rješenja o porezu na dohodak.

Preneseni gubitak iz proteklih poreznih razdoblja odbija se nakon dodatnog umanjenja dohotka od samostalne djelatnosti a prije osobnog odbitka iz čl. 36.i/ili 54. Zakona. Prema čl. 50.st.4. Pravilnika, ako porezni obveznik stvara gubitak tijekom više godina, tada se najprije nadoknađuju oni gubici koji su stariji prema redosljedu nastanka. (Npr. ako se temeljem rješenja Porezne uprave prenosi gubitak iz 2012., 2013., 2014. a u 2015. je ostvaren dohodak, tada se ostvareni dohodak najprije umanjuje za gubitak nastao u 2012., zatim za gubitak iz 2013. a tek potom za gubitak nastao u 2014.).

Zadnja godina za koju je u godišnjoj poreznoj prijavi za 2015. moguće pokriti nastali gubitak u obavljanju samostalne djelatnosti je 2010., za koji je ispostava Porezne uprave izdala odgovarajuće rješenje. Nakon toga roka prestaje mogućnost pokrivanja prenesenog gubitka iz 2010.

ističemo...

Posebno se ističe da je izmjenjenim odredbama čl. 30. st.2 Pravilika propisano da pravni sljednik pri prodaji (otuđenju) cijele gospodarske djelatnosti, kada preuzima u svoje poslovne knjige stvari i prava prema popisu dugotrajne imovine po vrstama, količinama i vrijednostima, te zalihe, tražbine i obveze koje se odnose na preostalu kratokrajnu i dugotrajnu imovinu, stječe pravo i na prijenos poreznog gubitka, uz uvjet da se poslovanje nastavlja te da nije došlo do promjene načina oporezivanja.

13.2.1. Iskazivanje gubitka i prijenos u iduće porezno razdoblje

Ako obrtnici prenose gubitak iz ranijih godina, a čiju je visinu rješenjem potvrdila Porezna uprava, obvezno popunjavaju podatke na dijelu Obrasca DOH pod oznakom SD i to:

- pod brojem 4.2.6. - *gubitak od samostalne djelatnosti za prijenos* → gdje se iskazuje svota gubitka prema godinama njegova nastanka (stupci 2 i 3), umanjenje gubitka u tekućoj godini (stupac 4), svota gubitka u tekućoj godini (stupac 5), te gubitak za prijenos (stupac 6),

- pod brojem 4.2.2. – *umanjenje za preneseni gubitak* → gdje se u stupac 7 upisuje svota prenesenog gubitka za koji se umanjuje dohodak ostvaren u 2015. a prema iskazanim podacima pod brojem 4.2.6. iz stupca 4 dijela SD na Obrascu DOH, te
- pod brojem 4.2.1.- *dohodak/gubitak u tekućoj godini* → gdje se u stupac 2 s predznakom minus "-" upisuje iznos gubitka, te u stupac 3 -iznos dodatnog umanjenja dohotka ili uvećanja gubitka za olakšice iz čl. 56. i 57. Zakona, a prema podacima iz red. br. 4.2.5. dijela SD na Obrascu DOH. Ako je ostvaren gubitak zajedničkim obavljanjem djelatnosti, čiju visinu je svojim rješenjem potvrdila nadležna ispostava Porezne uprave po podnesenoj prijavi DOH-Z, tada svaki supoduzetnik svoj udio u gubitku upisuje u stupac 5, uz podatak o OIB-u nositelja zajedničke djelatnosti.

Pretpostavimo da je poreznom obvezniku za 2014. rješenjem Porezne uprave potvrđena visina gubitka u svoti od 10.000,00 kn. Pri utvrđivanju prenesenog gubitka za prijenos u iduću godinu, u nastavku prikazujemo tri moguća slučaja: djelomočnog pokriva gubitka, povećanja gubitka za ostvareni gubitak tekućeg razdoblja ili pokriva prenesenog gubitka u cijelosti iz ostvarenog dohotka tekućeg razdoblja.

Primjer – slučaj 1. - Djelomočno pokriva prenesenog gubitka iz ostvarenog dohotka tekućeg razdoblja

Prema pregledu primitka i izdataka za 2015. obrtnik je ostvario dohodak od samostalne djelatnosti u svoti od 12.000,00 kn. Isti se dodatno umanjuje za ukupno 4.000,00 kn i to za plaće novozaposlenih osoba u svoti od 1.000,00 kn te za državnu potporu za obrazovanje i izobrazbu u svoti od 3.000,00 kn a utvrđenu prema odredbama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu. Umanjenje dohotka iskazano pod brojem 4.2.5. - umanjnje dohotka pojedinca, u ukupnom iznosu upisuje se i u stupac 3 pod brojem 4.2.1. Obrasca DOH.

Ostvareni dohodak nakon umanjenja iznosi 8.000,00 kn, i njime će se nadoknaditi dio prenesenog gubitka iz 2014. radi čega je iznos gubitka za prijenos u iduću godinu smanjen, te iznosi 2.000,00 kn. (*stupac 6 pod brojem 4.2.6. Obrasca DOH*).

4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)							
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:							
4.2.1. DOHODAK / GUBITAK U TEKUĆOJ GODINI							
R.br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka /uvećanje gubitka pojedinca (Ukupno pod 4.2.4. Stup 3)	Zajednički dohodak		Gubitak (< 0)	Dohodak (> ili = 0)	Uplaćeni porez i prirez
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka			
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8
1.	12.000,00	4.000,00				8.000,00	1.200,00
2.							
3.							
UKUPNO 4.2.1.						8.000,00	1.200,00
4.2.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.2.5. stup. 4)						8.000,00	
4.2.3. UKUPNO DOHODAK (4.2.1. stup. 7- 4.2.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						0,00	1.200,00
4.2.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLIJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE							
4.2.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA							
R.br.	Umanjenje dohotka za			Iznos			
1	2			3			
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA			1.000,00			
2.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZ						
3.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA			3.000,00			
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA						
UKUPNO 4.2.5.						4.000,00	
4.2.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS							
R.br.	Godina	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini (pod 4.2.1. Stup. 6)	Gubitak za prijenos		
1	2	3	4	5	6 (3-4) ili (3+5)		
1.	2014.	10.000,00			10.000,00		
2.	2015.	10.000,00	8.000,00	-	2.000,00		
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

Primjer – slučaj 2. - Povećanje prenesenog gubitka za ostvareni gubitak tekućeg razdoblja

Prema pregledu primitika i izdataka, obrtnik je ponovo i u 2015. ostvario gubitak od samostalne djelatnosti u svoti od 5.000,00 kn što se iskazuje kao negativan dohodak sa predznakom minus "-" pod brojem 4.2.1. *dohodak/gubitak pojedinca u stupcu 2 Obrasca DOH*. Ostvareni gubitak još se dodatno povećava za 1.100,00 kn za plaće novozaposlenih osoba, pa sveukupni gubitak iznosi 6.100,00 kn, a koji iznos se upisuje u *stupac 6 pod brojem 4.2.1. Obrasca DOH* sa predznakom minus « - ». U ovom slučaju, preneseni gubitak iz 2014. u iznosu od 10.000,00 kn uvećava se za iznos gubitka iz tekuće godine u iznosu od 6.100,00 kn, te ukupni gubitak za prijenos u iduće porezno razdoblje iznosi 16.100,00 kn (*stupac 6 pod brojem 4.2.5. Obrasca DOH*). Iznos ostvarenog gubitka u 2015. za prijenos u iduće porezno razdoblje, mora biti potvrđen rješenjem Porezne uprave.

4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)							
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:							
4.2.1. DOHODAK / GUBITAK U TEKUĆOJ GODINI							
R.br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka / uvećanje gubitka pojedinca (Ukupno pod 4.2.4. Stup 3)	Zajednički dohodak		Gubitak (< 0)	Dohodak (> ili = 0)	Uplačeni porez i prirez
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka			
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8
1.	-5.000,00	1.100,00			-6.100,00		600,00
2.							
3.							
UKUPNO 4.2.1.					-6.100,00		600,00
4.2.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.2.5. stup. 4)							
4.2.3. UKUPNO DOHODAK (4.2.1. stup. 7- 4.2.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ							
							600,00
4.2.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLIJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE							
4.2.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA							
R.br.	Umanjenje dohotka za						Iznos
1	2						3
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA						1.100,00
2.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZ						
3.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA						
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA						
UKUPNO 4.2.5.							1.100,00
4.2.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS							
R.br.	Godina	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini (pod 4.2.1. Stup. 6)	Gubitak za prijenos		
1	2	3	4	5	6 (3-4) ili (3+5)		
1.	2014.	10.000,00			10.000,00		
2.	2015.	10.000,00	-	6.100,00	16.100,00		
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
4.2.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOGNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE							
R.br.	Potpomognuta područja i područje grada Vukovara			Iznos dohotka	UDIO (4.2.7. stup.3. / sveukupni dohodak pod 5.) u postotku		
1	2			3	4		
1.	PRVA SKUPINA I GRAD VUKOVAR						
2.	DRUGA SKUPINA						
3.							

Primjer – slučaj 3. - Pokriće prenesenog gubitka u cijelosti iz ostvarenog dohotka u tekućem razdoblju te utvrđivanje dohotka za oporezivanje

Obrtnik je u 2015. Prema pregledu poslovnih primitaka i izdataka ostvario dohodak od samostalne djelatnosti u iznosu od 25.000,00 kn, koji se dodatno umanjuje za 2.000,00 kn (za plaće novozaposlenih osoba u iznosu od 700,00 kn te za državne potpore za obrazovanje i izobrazbu u iznosu od 1.300,00 kn). Ostvareni dohodak nakon umanjenja iznosi 23.000,00 kn i dovoljan je za pokriće gubitka iz 2014., nakon čega ostaje dohodak za oporezivanje u iznosu od 13.000,00 kn, zbog čega u stupcima 5 i 6 pod brojem 4.2.6. Gubitak od samostalne djelatnosti za prijenos - na Obrascu DOH nema podataka.

4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)							
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:							
4.2.1. DOHODAK / GUBITAK U TEKUĆOJ GODINI							
R.br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka / uvećanje gubitka pojedinca (Ukupno pod 4.2.4. Stup 3)	Zajednički dohodak		Gubitak (< 0)	Dohodak (> ili = 0)	Uplaćeni porez i prirez
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka			
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8
1.	25.000,00	2.000,00				23.000,00	1.500,00
2.							
3.							
UKUPNO 4.2.1.						23.000,00	1.500,00
4.2.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.2.5. stup. 4)						10.000,00	
4.2.3. UKUPNO DOHODAK (4.2.1. stup. 7- 4.2.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						13.000,00	1.500,00
4.2.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLIJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE							
4.2.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA							
R.br.	Umanjenje dohotka za				Iznos		
1	2				3		
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA				700,00		
2.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZ						
3.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA				1.300,00		
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA						
UKUPNO 4.2.5.					2.000,00		
4.2.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS							
R.br.	Godina	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini (pod 4.2.1. Stup. 6)	Gubitak za prijenos		
1	2	3	4	5	6 (3-4) ili (3+5)		
1.	2014.	10.000,00			10.000,00		
2.	2015.	10.000,00	10.000,00				
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
4.2.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOGNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE							
R.br.	Potpomognuta područja i područje grada Vukovara			Iznos dohotka	UDIO (4.2.7. stup.3. / sveukupni dohodak pod 5.) u postotku		
1	2			3	4		
1.	PRVA SKUPINA I GRAD VUKOVAR						
2.	DRUGA SKUPINA						
3.							

14. Godišnja porezna osnovica i stope poreza na dohodak

Za sve fizičke osobe koje obavljajući samostalnu djelatnost vode poslovne knjige, propisano je obvezno podnošenje godišnje porezne prijave.

Prema čl. 39. st. 5. Zakona, porezni obveznici koji imaju obvezu podnošenja porezne prijave, u istoj su dužni iskazati dohodak za koji je ta obveza propisana i dohodak od nesamostalnog rada, osim dohotka koji RH u skladu s ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja izuzima od oporezivanja. Međutim, ako uz dohodak za koji su obvezni podnijeti godišnju poreznu prijavu i dohodak od nesamostalnog rada, iskažu bilo koji dohodak iz ostalih izvora, tada su u poreznoj prijavi obvezni iskazati ukupno ostvareni dohodak u poreznom razdoblju.

ističemo...

U Obrascu DOH za 2015. obrtnici su obvezni iskazati samo dohodak od samostalne djelatnosti i dohodak od nesamostalnog rada ako je ostvaren, ali ne i dohotke iz ostalih izvora koje je obrtnik mogao ostvariti u poreznom razdoblju po osnovi autorske naknade, ugovora o djelu, članstva u upravnom i nadzornom odboru, dohotka od kapitala i dr. Međutim, ako obrtnik ipak iskaže bilo koji drugi dohodak iz ostalih izvora, tada je obvezan u Obrascu DOH, iskazati ukupno ostvaren dohodak po svim izvorima tijekom 2015.

Godišnja osnovica poreza na dohodak za 2015. utvrđuje se umanjnjem ostvarenog dohotka od obrta (prema podacima iz Obrasca KPI), za propisane olakšice prema odredbama Zakona o državnoj potpori, prenesenog gubitka iz, 2010., 2011., 2012., 2013. I 2014. koji je potvrđen rješenjem Porezne uprave te osnovnog osobnog odbitka i ostalih odbitaka na koje porezni obveznik ima pravo, na slijedeći način:

DOHODAK od samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja = razlika naplaćenih primitaka i plaćenih izdataka u 2015. – iz Obrasca KPI

Dodatno umanjjenje dohotka (ili uvećanje gubitka) podnošenjem godišnje porezne prijave za:

- plaće novozaposlenih osoba (čl. 56. Zakona)
- državna potpora male vrijednosti za izvođene praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta (čl. 6. Zakona o državnoj potpori),
- državna potpora za obrazovanje i izobrazbu (čl. 5., 8. i 9. Zakon o državnoj potpori)
- izdaci za istraživanje i razvoj (čl. 57. Zakona)
- preneseni gubitak (5 godina – čl. 35. Zakona)

Dohodak ili gubitak nakon dodatnog umanjjenja:

- smanjenje dohotka za osnovni osobni odbitak poreznog obveznika te osobni odbitak za uzdržavane članove njegove uže obitelji (čl. 36.st.1 i 2. i 54. Zakona)
- dana darovanja do 2% primitaka u prethodnoj godini za koju je podnesena godišnja porezna prijava (čl. 36. st. 12. Zakona)

↓
POREZNA OSNOVICA za primjenu poreznih stopa (12%, 25% i 40% + propisana stopa prireza)

Smanjenje utvrđenog poreza na dohodak za poduzetnike koji obavljaju djelatnost na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I skupinu po stupnju razvijenosti prema propisu o regionalnom razvoju RH i području Grada Vukovara za 100% , te u II skupinu za 50%.

Porezne stope za godišnji obračun poreza na dohodak za 2015.

Stope poreza na dohodak	Mjesečna porezna osnovica u kn	Godišnja porezna osnovica u kn
12%	do 2.200,00	do 26.400,00
25%	iznad 2.200,00 do 13.200,00 (daljnjih 11.000,00)	od 26.400,00 do 158.400,00 (na razliku od 132.000,00)
40%	iznad 13.200,00	iznad 158.400,00

Utvrđeni iznos godišnjeg poreza služi kao osnovica za obračun prireza, i to kod svih poreznih obveznika koji imaju prebivalište u gradovima ili općinama koji su temeljem posebnog zakona uveli obvezu plaćanja prireza.

14.1. Osobni odbici ili neoporezivi dio dohotka

Prema čl. 36. Zakona i 52. Pravilnika, obveznici poreza na dohodak ostvaruju pravo na neoporezivi dio dohotka - osnovni osobni odbitak koji je utvrđen u svoti od 2.600,00 kn (faktor 1,00), što na godišnjoj razini za 2015. iznosi 31.200,00 kn.

Osobni odbitak uvijek se priznaje za 12 mjeseci u godini bez obzira na to što se godišnji obračun obavlja i za dio godine ako je obrtnik započeo ili prestao obavljati djelatnost tijekom poreznog razdoblja.

Osobni odbitak uvećava se za uzdržavane članove uže obitelji, djecu te za invalidnost ako postoji, prema propisanim faktorima, pri čemu se stečena prava po pojedinim faktorima zbrajaju:

UZDRŽAVANI ČLANOVI OBITELJI I DJECA	FAKTOR	IZNOS ODBITKA	
		Mjesečni	Godišnji za 2015.
osnovni osobni odbitak obrtnika	1,00	2.600,00	31.200,00
uzdržavani član uže obitelji	0,50	1.300,00	15.600,00
prvo dijete	0,50	1.300,00	15.600,00
drugo dijete	0,70	1.820,00	21.840,00
treće dijete	1,00	2.600,00	31.200,00
četvrto dijete	1,40	3.640,00	43.680,00
peto dijete	1,90	4.940,00	59.280,00
šesto dijete	2,50	6.500,00	78.000,00
sedmo dijete	3,20	8.320,00	99.840,00
za svako daljnje dijete faktor se povećava za 0,80, 0,90 itd			
djelomična invalidnost	0,30	780,00	9.360,00
100% invalidnost	1,00	2.600,00	31.200,00

U godišnjoj poreznoj prijavi, obrtnik može povećati osnovni osobni odbitak na ime uzdržavanja djece i članova uže obitelji, ali samo ako se oni u poreznom razdoblju mogu smatrati uzdržanim članovima.

Prema odredbi čl 36.st.4. Zakona i čl. 53.st.1. Pravilnika, uzdržanim članovima uže obitelji i uzdržavanom djetecom smatraju se fizičke

osobe čiji oporezivi primici, primici na koje se ne plaća porez na dohodak i drugi primici koji se u smislu Zakona ne smatraju dohotkom, ne prelaze iznos od 13.000,00 kn.

ističemo...

Kako bi obrtnik mogao iskoristiti olakšicu na ime uzdržavanja, uzdržavani članovi obitelji i djeca u 2015. ne bi smjela ostvariti oporezive primitke, primitke na koje se plaća porez na dohodak odnosno druge primitke koji se smatraju dohotkom, u iznosu većem od 13.000,00 kn.

Stoga ako dijete obrtnika prima stipendiju ili je ostvarilo naknadu za rad preko student servisa tijekom 2015. u većem iznosu od 13.000,00 kn, za njegovo uzdržavanje roditelj ne može koristiti osobni odbitak, već je obavezan podnijeti godišnju poreznu prijavu u kojoj neće iskazati osobni odbitak za dijete. Ali, u tom slučaju i uzdržavani član – dijete može podnijeti svoju godišnju poreznu prijavu i koristiti svoj osobni odbitak ako za to ima interesa.

Prema izmjenjenim odredbama čl. 53. Pravilnika, pri utvrđivanju prava na osobni odbitak za uzdržavane članove uže obitelji i djecu odnosno pri utvrđivanju iznosa od 13.000,00 kuna godišnje, ne uzimaju se u obzir primici prema posebnim propisima po osnovi socijalnih potpora, doplatka za djecu, potpora za novorođenčce, odnosno opremu novorođenog djeteta, obiteljskih mirovina koje primaju djeca nakon smrti roditelja, ako i primici koji po svojoj prirodi predstavljaju samo uzdržavanje od roditelja ili članova uže obitelji, te primici koji predstavljaju naknadu stvarno nastalih troškova, kao što su naročito naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom i naknada troškova službenog putovanja.

14.1.1. Uzdržavana djeca, drugi uzdržavani članovi uže obitelji te invalidne osobe

Prema čl. 53.st. 5 i 6. Pravilnika, **uzdržavanom djecom** se smatraju djeca koju roditelji, staratelji, usvojitelji, počimi i pomajke uzdržavaju, dijete povjereno na skrb ako živi zajedno sa skrbnikom kao i djeca nakon završetka redovnog školovanja i sve do prvog zapošljavanja ako su prijavljena Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. Prvim zapošljavanjem smatra se rad u radnom odnosu na određeno ili neodređeno vrijeme prema posebnim propisima. Ako radni odnos prestane, dijete se dalje smatra uzdržavanim članom uže obitelji za kojeg porezni obveznik ima pravo na osobni odbitak. Porezni obveznik može koristiti dio osobnog odbitka za dijete ako je dijete nakon prestanka radnog odnosa nastavilo školovanje ili ako je dijete u tijeku redovnog školovanja u poreznom razdoblju obavljalo sezonske poslove, ali pod uvjetom da nije ostvarilo oporezive ili neoporezive primitke veće od 13.000,00 kn.

Sukladno izmjenjenim odredbama čl. 36.st.7. Zakona, **drugim uzdržavani članovi uže obitelji smatraju se** - bračni i izvanbračni drug, odnosno životni partner i neformalni životni partner poreznog obveznika, roditelji poreznog obveznika i roditelji njegovoga bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, preci i potomci u izravnoj liniji, maćeha odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, bivši bračni i izvanbračni drugovi, odnosno životni partneri i neformalni životni partneri za koje porezni obveznik plaća uzdržavanje i punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu.

Osobe s invaliditetom a prema čl. 54. Pravilnika, smatraju se fizičke osobe ili uzdržavani članovi njegove uže obitelji i uzdržavana

djeca, kojima je rješenjem utvrđeno tjelesno oštećenje ili invalidnost a prema propisima o mirovinskom osiguranju, zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, socijalnoj skrbi, odgoju i obrazovanju ili drugim propisima. Faktor 1,00 osnovnog osobnog odbitka za poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svako dijete, mogu koristiti osobe kojima je rješenjem na temelju posebnih propisa utvrđena 100% invalidnost, ili koji radi invalidnosti imaju, na temelju posebnih propisa pravo na tuđu pomoć i njegu, dok ostale osobe s invaliditetom koriste faktor 0,30 osnovnog osobnog odbitka. Pravo na povećanje osobnog odbitka po osnovi invalidnosti ili tjelesnog oštećenja, može se priznati djetetu ili poreznom obvezniku koji uzdržava dijete na temelju vjerodostojnih isprava nadležnih tijela prema posebnim propisima, kojima se utvrđuje 100%-tna ili djelomična invalidnost ili tjelesno oštećenje.

Posebno se ističe da se dio osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji i/ili djecu može se preraspodijeliti po godišnjoj poreznoj prijavi.

ističemo...

Ako obrtnik želi podijeliti osobni odbitak za uzdržavane članove uže obitelji, u godišnjoj poreznoj prijavi obavezan je priložiti **izjavu** o omjeru (postotku) raspodjele osobnog odbitka, te ime i prezime i OIB osobe čiji se odbitak dijeli.

14.2. Osobni odbici poreznih obveznika na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara

Za područja koja su prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH karakterizirana kao potpomognuta područja i područje Grada Vukovara, propisana je mogućnost korištenja uvećanog osobnog odbitka a prema čl. 54. Zakona.

Sa primjenom od 1. siječnja 2015., poreznim obveznicima koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara, utvrđen je osobni odbitak u iznosu od 3.500,00 kn mjesečno, dok za osobe koje imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u II. skupinu po stupnju razvijenosti, uvećani osobni odbitak iznosi 3.000,00 kn mjesečno..

Područja	Mjesečna svota u kn	Godišnja svota u kn
P1 - I skupina potpomognutih područja i područje grada Vukovara	3.500,00	42.000,00
P2 - II skupina potpomognutih područja	3.000,00	36.000,00

Pravo na uvećani osobni odbitak obrtnik može iskoristiti samo u godišnjem obračunu poreza na dohodak po podnesenom Obrascu DOH, dok se tijekom poreznog razdoblja može koristiti osnovni osobni odbitak kao izvan potpomognutih područja, uvećan za faktore uzdržavanih članova te invalidnost (ako su obrtnici postali obveznicima poreza na dobit te iskazuju poduzetničku plaću).

Od navedenih iznosa osnovnog osobnog odbitka, utvrđuju se i osobni odbici za djecu i uzdržavane članove uže obitelji, ako borave i imaju prebivalište na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara, a prema faktorima osobnih odbitaka određenim čl. 36. Zakona o porezu na dohodak. (npr. za prvo dijete na području prve skupine potpomognutog područja i područja Grada Vukovara, taj od-

bitak iznosi 1.750,00 kn = 0,50 x 3.500,00, odnosno za prvo dijete na potpomognutom području druge skupine, odbitak iznosi 1.500,00 kn = 0,50 x 3.000,00.

Za korištenje prava na uvećane osobne odbitke, točno su propisani uvjeti, pri čemu se prebivalište obrtnika, djece i uzdržavanih članova uže obitelji određuje prema odredbama čl. 38. Općeg poreznog zakona. Ako porezni obveznik ima više prebivališta na potpomognutom području, mjerodavnim se smatra prebivalište obitelji (čl. 38.st. 2. OPZ).

- Osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost moraju imati prebivalište na potpomognutom području i području Grada Vukovara, bez obzira je li dohodak ostvaruju na tom području ili izvan tog područja;
- Djeca i uzdržavani članovi uže obitelji, također moraju imati prebivalište na potpomognutom području i području Grada Vukovara, ako se za njih žele koristiti povlastice pri oporezivanju dohotka. Ako porezni obveznik ima prebivalište i boravi na potpomognutom području i području Grada Vukovara, ali ne i obitelj, uvećani osobni odbitak ima samo porezni obveznik za vlastito uzdržavanje, dok se osobni odbitak za uzdržavanje članova uže obitelji utvrđuje od osnovnog osobnog odbitka kao i kod drugih obveznika poreza na dohodak, a sukladno čl. 36. Zakona.
- Ako obitelj poreznog obveznika ima prebivalište i boravi na potpomognutom području i području Grada Vukovara, a porezni obveznik ima prebivalište i boravi izvan tog područja, porezni obveznik ima pravo na uvećani osobni odbitak samo za uzdržavane članove uže obitelji koji borave i imaju prebivalište na potpomognutim područjima.

14.3. Uvećanje osobnog odbitka za darovanja dana u naravi i novcu

Prema čl.36.st.12. Zakona, obrtnik može uvećati osobni odbitak i za **darovanja dana u tuzemstvu u naravi i u novcu doznačenim na žiroračun**, za točno određene svrhe kao što su: kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, sportske, vjerske i dr., a koja su dana udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, (što isključuje izravno darivanje fizičkih osoba – građana) i to **do visine 2% od ostvarenih ukupnih primitaka** za koje je u 2014. podnesena godišnja porezna prijava te utvrđen konačan porez na dohodak.

Iznimno, osobni odbitak se može uvećati za darovanja dana i u visini većoj od 2%, ali pod uvjetom da su dana prema odlukama nadležnih ministarstava (npr. Ministarstva kulture, Ministarstva prosvjete i športa, Ministarstva znanosti, Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i socijalne skrbi, Ministarstvo branitelja i dr.), kojima se provode i financiranju posebni programi i akcije, a što isključuje redovnu djelatnost primatelja darovanja.

Prema tome, dana darovanja ne smatraju izdacima poslovanja koji umanjuju ostvareni dohodak od samostalne djelatnosti obrtnika, radi čega se i ne iskazuju u Obrascu KPI, već su darovanja dio osobnog odbitka čiji iznos se iskazuje jedino pod brojem 3.2. *Dana darovanja* na Obrascu DOH (ako ih je obrtnik imao tijekom godine), a temeljem vjerodostojnih isprava. To znači da obrtnici mogu darivati druge osobe koje obavljaju djelatnost po posebnim propisima, samo ako je tijekom godine ostvaren dovoljan dohodak od kojeg će se najprije odbiti dio osobnog odbitka za pokriće osnovnih životnih potreba, pa tek ako preostane dohotka, moguće je ostvariti darovanje do visine 2% primitaka za koje je prethodne godine utvrđen konačni porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi.

Obrtnici koji su započeli obavljati djelatnost tijekom 2015. i nisu još podnosili godišnju poreznu prijavu, ne mogu iskazati povećanje osobnog odbitka po osnovi darovanja.

15. Umanjenje dohotka ostvarenog na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara

Prema čl. 55. st.1. i 2. Zakona, smanjenje od plaćanja poreza na dohodak podnošenjem godišnje porezne prijave mogu ostvariti:

- Obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara, a koji zapošljavaju više od 2 radnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme pri čemu više od 50% radnika ima prebivalište i borave na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave odnosno Grada Vukovara, **oslobođeni su plaćanja poreza na dohodak** od tih djelatnosti na tim područjima.
- Obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u II. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH, a zapošljavaju više od dva radnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu više od 50% radnika ima prebivalište i borave na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave, odnosno na području Grada Vukovara, **utvrđeni porez na dohodak** od tih djelatnosti na tim područjima **umanjuje se za 50%**.

Područja	Oslobođenje od plaćanja poreza na dohodak
P1 - I skupina potpomognutih područja	100%
P2 -II skupina potpomognutih područja	50%
područje grada Vukovara	100%

Za oslobođenje od plaćanja poreza na dohodak, trebaju biti ispunjena dva uvjeta:

- obrnika treba zapošljavati više od 2 radnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme (navedeno znači najmanje 3 radnika),
- više od 50% tih radnika najmanje devet mjeseci u tom razdoblju trebaju imati prebivalište i boraviti na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave i području Grada Vukovara.

Kako bi obrtnici mogli koristiti spomenute olakšice, nije od značaja gdje imaju sjedište obrta, već je bitno da se na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave i području Gradu Vukovar obavlja djelatnost te zapošljavaju radnici koji na tom području imaju prebivalište i tamo borave. To znači da obrtnici mogu ostvarivati dohodak od samostalne djelatnosti i izvan spomenutih područja, ali će se olakšica moći koristiti, ako se udovoljava uvjetima, samo za onaj dio dohotka koji je ostvaren na tim područjima.

Porezna olakica temeljem obavljanja djelatnosti na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara ostvaruje se prema čl. 55. Zakona, a **postupak odobravanja porezne olakice** utvrđuje se u skladu s pravilima o potporama male vrijednosti sukladno Pravilniku o načinu ostvarivanja porezne olakice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima (Nar.nov. br. 157/14. u daljem tekstu PGVPP), o čemu je opširnije navedeno u Uputi o sastavljanju i podnošenju godišnje porezne prijave obveznika poreza na dohodak i obračunavanje godišnjeg poreza na dohodak za 2014. godinu, MF. Kl.: 410-01/15-01/114, od 7. siječnja 2015.

Kako se svota porezne olakšice utvrđuje u skladu s pravilima o potporama male vrijednosti, porezni obveznici su dužni postupiti u skladu s PGVPP-om, prema kojemu gornju granicu potpore male vrijednosti odnosno maksimalnu svotu porezne olakšice iz čl. 55. Zakona utvrđuje Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, dok za porezne obveznike koji obavljaju djelatnost primarne poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i akvakulture to utvrđuje Ministarstvo poljoprivrede.

Porezni obveznici koji se žele koristiti poreznom olakšicom temeljem čl. 55 Zakona i PGVPP, dužni su radi utvrđivanja maksimalne svote porezne olakšice odnosno gornje granice potpore male vrijednosti, sukladno čl. 8 PGVPP, podnijeti prijavu za korištenje prava na poreznu olakšicu i dostaviti je Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije i/ili Ministarstvu poljoprivrede.

Prema tome, neovisno o ispunjenju uvjeta iz čl. 55. Zakona, porezni obveznik neće moći ostvariti pravo na poreznu olakšicu, ako ne zadovoljava uvjete vezane uz propisana pravila vezana uz potpore male vrijednosti.

Radi navedenog su nadležne ispostave Porezne uprave dužne usporediti iznose iskazanog umanjenja porezne obveze prema Obrascu DOH s gornjom granicom potpora male vrijednosti odnosno maksimalnog iznosa porezne olakšice koju je utvrdilo nadležno ministarstvo, kada je u slučaju odstupanja, porezni obveznik dužan ispraviti poreznu prijavu.

ističemo...

Prema čl. 88. st. 2.t 17. Pravilnika, propisano je da se umanjenje poreza na dohodak obveznika koji obavljaju samostalnu djelatnost na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara, provodi na temelju **izračuna udjela ostvarenog dohotka na tim područjima u odnosu na sveukupni dohodak, a koji se izražava u postotku**. Navedeni udio je osnov za utvrđivanje dijela ukupne godišnje obveze poreza na dohodak i prireza koja se može umanjiti, a koji će se postotak smanjenja primijeniti, ovisi o tome gdje obrtnici obavljaju samostalnu djelatnost.

Na dijelu **SD Obrasca DOH pod br. 4.2.7.** upisuju se podaci o ostvarenom dohotku od samostalne djelatnosti na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara, koji je umanjen za iznose plaća novozaposlenih, državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja, državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te za troškove istraživanja i razvoja prema čl. 56. i 57. Zakona (ako su korišteni na tim područjima), i za preneseni gubitak ako je ostvaren u prethodnim poreznim razdobljima, te **izračunava udio iskazanog dohotka u svukupnom dohotku u %**. Navedeni udio je osnov za utvrđivanje dijela godišnje obveze poreza na dohodak i prireza poreza na dohodak, koja se može umanjiti za propisane postotke smanjenja.

15.1. Primjer izračuna umanjenja poreza na potpomognutim područjima I. i II. skupine i Grada Vukovara

Obrtnik koji obavlja samostalnu djelatnost na području Grada Vukovara (I skupina) i zapošljava 3 radnika na neodređeno vrijeme koji imaju prebivalište na tom području, ostvario je u 2015. dohodak u visini od 80.000,00 kn. Isti obrtnik obavlja samostalnu djelatnost i na potpomognutim područjima II skupine i ostvaren dohodak za 2015. na tom području iznosi 20.000,00 kn. Za ostvareni dohodak, porezni obveznik nije koristio dodatna umanjenja čija je mogućnost propisana čl. 56. i 57. Zakona, a iz prethodnih poreznih razdoblja nema ni gubitka za prijenos. Osim dohotka od samostalne djelatnosti, obrtnik nije u 2015., ostvario i dohodak od nesamostalnog rada, radi čega je dohodak od samostalne djelatnosti istovjetan sveukupno ostvarenom dohotku u poreznom razdoblju. Tijekom 2015. uplatio je predujam poreza na dohodak i prireza od samostalne djelatnosti ukupnom iznosu od 2.000,00 kn.

Prema navedenom, ukupno ostvareni dohodak od samostalne djelatnosti u 2015. iznosi 100.000,00 kn, a uplaćeni predujam poreza 2.000,00 kn. Navedeni podaci iskazuju se u obrascu DOH:

- pod br. 4.2.3. - *ukupno dohodak, uplaćeni porez i prirez* na dijelu SD Obrasca DOH - u stupcu 7 (ukupno dohodak od samostalne djelatnosti), te u stupcu 8 – ukupno uplaćeni predujam poreza,
- pod br. 5. Obrasca DOH- *Sveukupno dohodak, uplaćeni porez i prirez*, (jer obrtnik nije ostvario tijekom 2015. dohodak i po ostalim izvorima), dok se
- pod br.4.2.7. na dijelu SD Obrasca DOH - *dohodak od samostalne djelatnosti ostvaren na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara za koji su propisane olakšice*, upisuju iznosi dohotka ostvareni na području I skupine i Grada Vukovara i II skupine, a kako je to prikazano u tablici.

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)

OIB POREZNOG OBVEZNIKA:

4.2.1. DOHODAK / GUBITAK U TEKUĆOJ GODINI

R.br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka / uvećanje gubitka pojedinca (Ukupno pod 4.2.4. Stup 3)	Zajednički dohodak		Gubitak (< 0)	Dohodak (> ili = 0)	Uplaćeni porez i prirez
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka			
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8
1.							
2.							
3.							

UKUPNO 4.2.1.

4.2.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.2.5. stup. 4)**4.2.3. UKUPNO DOHODAK (4.2.1. stup. 7- 4.2.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ****100.000,00** **2.000,00****4.2.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLIJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE****4.2.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA**

R.br.	Umanjenje dohotka za	Iznos
1	2	3
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA	
2.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZ	
3.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA	
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	

UKUPNO 4.2.5.

4.2.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS

R.br.	Godina	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini (pod 4.2.1. Stup. 6)	Gubitak za prijenos
1	2	3	4	5	6 (3-4) ili (3+5)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

4.2.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOGNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE

R.br.	Potpomognuta područja i područje grada Vukovara	Iznos dohotka	UDIO (4.2.7. stup.3. / sveukupni dohodak pod 5.) u postotku
1	2	3	4
1.	PRVA SKUPINA I GRAD VUKOVAR	80.000,00	80,00%
2.	DRUGA SKUPINA	20.000,00	20,00%

Izračun udjela iskazanog dohotka po skupini u odnosu na svukupni dohodak u postotku, a koji se upisuje u stupac 4. tablice pod br. 4.2.7., je slijedeći:

- udio za područje I skupine i Grad Vukovar $(80.000,00/100.000,00 \times 100) = 80,00\%$
- udio za područje II skupine $(20.000,00/100.000,00 \times 100) = 20,00\%$

Izračunani udjeli služe za obračun umanjjenja poreza na dohodak po osnovi propisanih olakšica po skupinama, i to za 100% za djelatnost na području I skupine i Grada Vukovara, te 50% na području II skupine, pa je izračun slijedeći:

- za utvrđivanje godišnje obveze poreza i prireza koja se iskazuje pod 9.6.1. Priloga UPO na Obrascu DOH, korišten je osobni odbitak za poreznog obveznika I skupine, koji za 2015. iznosi 42.000,00 kn (12 mj x 3.500,00 kn), te je utvrđena godišnja porezna obveza u iznosu od 11.068,00 kn na način:
(100.000,00 kn ukupni dohodak – 42.000,00 kn osnovni osobni odbitak = 58.000,00 kn porezna osnovica x stope poreza).

26.400,00 kn x 12%	=	3.168,00
31.600,00 kn x 25%	=	7.900,00
58.000,00 kn	=	11.068,00

Kako obveze prireza nema, iznos od 11.068,00 kn je i ukupna godišnja porezna obveza koja se iskazuje pod 9.6.1. i 9.6.5. na Prilogu UPO.

Umanjenje poreza od samostalne djelatnosti na potpomognutim područjima I skupne i Grada Vukovara iznosi:

- područje Grada Vukovara – 11.068,00 kn (godišnja obveza poreza) x 80,00% (postotak iz 4.2.7. dijela SD Obrasca DOH) x 100% (propisani postotak umanjivanja poreza) = **8.854,40 kn** što se iskazuje pod 9.6.6. na Prilogu UPO.
- druga skupina – 11.068,00 kn (godišnja obveza poreza) x 20,00% (postotak iz 4.2.6. dijela SD Obrasca DOH) x 50% (propisani postotak umanjivanja poreza za potpomognuta područja II skupine) = **1.106,80 kn** što se iskazuje pod 9.6.7. na Prilogu UPO.

Ukupno umanjivanje poreza na potpomognutim područjima I skupine i Grada Vukovara iskazuje se pod 9.6.8. na Prilogu UPO a u našem primjeru iznosi 9.961,20 kn (8.854,40 + 1.106,80).

Kako je obrtnik tijekom 2015. uplatio predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti u iznosu od 2.000,00 kn, to će podnošenjem Obrasca DOH ostvariti pravo na povrat više plaćenog poreza u iznosu od 893,20 kn.

9.6. UTVRĐIVANJE RAZLIKE POREZA I PRIREZA	
9.6.1. GODIŠNJA OBVEZA POREZA I PRIREZA (9.5.8. + 9.5.9.)	11.068,00
9.6.2. PROSJEČNA POREZNA STOPA (9.6.1./5.*100)	
9.6.3. DOHODAK IZ INOZEMSTVA IZUZET OD OPOREZIVANJA	
9.6.4. UKUPNI OPOREZIVI DOHODAK (ukupni dohodak pod 5. – dohodak iz inoz. pod 9.6.3.)	
9.6.5. GODIŠNJA OBVEZA POREZA I PRIREZA (9.6.2.*9.6.4.)	11.068,00
9.6.6. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA POTPOMOGNUTOM PODRUČJU PRVE SKUPINE I PODRUČJU GRADA VUKOVARA	8.854,40
9.6.7. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA POTPOMOGNUTOM PODRUČJU DRUGE SKUPINE	1.106,80
9.6.8. UKUPNO UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI (9.6.6. + 9.6.7.)	9.961,20
9.6.9. UMANJENJE ZA OLAKŠICU HRVI	
9.6.10. GODIŠNJA OBVEZA POREZA I PRIREZA (9.6.5. - 9.6.8. - 9.6.9.)	1.106,80
9.6.11. UPLAĆENI PREDUJAM POREZA I PRIREZA U TUZEMSTVU (pod 5.)	2.000,00
9.6.12. UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU (pod 4.7.1. stup.6)	
9.6.13. UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU KOJI SE MOŽE ODBITI (= ili < 9.6.12.)	
9.6.14. UKUPNO UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (9.6.11.+ 9.6.13.)	2.000,00
9.6.15. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA UPLATU (9.6.10. - 9.6.14.)	
9.6.16. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA POVRAT (9.6.14. - 9.6.10.)	893,20

16. Novi rok za uplatu razlike poreza po godišnjem obračunu za 2015.

Temeljem podnesene porezne prijave, utvrđeni iznos godišnjeg poreza na dohodak i prireza umanjuje se za plaćene predujmove poreza u toku godine, pri čemu je iznose plaćenih predujmova od obrta i slobodnih zanimanja, potrebno uskladiti sa iskazanim iznosima na knjigovodstvenoj kartici koju za obrtnika vodi nadležna ispostava Porezne uprave.

Prema uputi MF o zaključivanju knjigovodstvene 2015. i vođenju evidencija u 2016., Kl:410-01/15-01/3248 od 21. prosinca 2015., **uplate** poreza i prireza na dohodak od obrta i slobodnih zanimanja (konto 1430), poreza i prireza na dohodak od imovine na temelju najma ili zakupa (konto 1503) uplaćene **do 8.1.2016. priznaju se pri obradi godišnje porezne prijave, kao uplate za 2015.**, te ih je potrebno uzeti u obzir pri godišnjem izračunu poreza.

Ako nakon utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak te umanjivanja za uplaćene predujmove, preostala **razlika poreza za uplatu**, prema izmijenjenim odredbama čl 37.st.6. Zakona, **porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi plaća s danom podnošenja prijave**. To znači da se fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost, godišnji porez za proteklo porezno razdoblje ne utvrđuje više poreznim rješenjem kojeg je nakon obrade porezne prijave dostavljala PU, već se godišnji porez fizičkim osobama utvrđuje na temelju podataka iz podnesene godišnje porezne prijave, pri čemu se razlika za uplatu po godišnjem obračunu mora uplatiti s danom podnošenja prijave.

Prema tome, ako će obrtnik u 2015., utvrditi razliku za uplatu po godišnjem obračunu, obveza plaćanja poreza na dohodak dospijeva s danom podnošenja godišnje porezne prijave, što znači najkasnije do 29.2.2016., a ne više kao do sada u roku od 15 dana od dana dostave rješenja. U slučaju ako se porez na dohodak ne plati u propisanom roku, na utvrđenu obvezu poreza obračunavaju se kamate po stopi od 8,14% godišnje, sukladno čl. 116. OPZ-a, čl 29. Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05. – 78/15.).

Razliku poreza na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi potrebno je uplatiti na račun prihoda državnog, županijskih, gradskih i općinskih proračuna – *Porez i prirez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi*, a u skladu sa Naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2015. (Nar. nov. br. 12/15 do 132/15)).

Na standardiziranim nalozima za uplatu na Obrascima HUB -3 i HUB 3A korištenjem kojih se obavljaju dospjela plaćanja, obrtnici upisuju:

HR68 1619- OIB

Tako će obrtnik iz Samobora uplatiti porez na dohodak i prirez poreza na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi, a koji je vlastiti prihod proračuna, prema svom prebivalištu ili uobičajnom boravištu, na uplatni račun: HR7510010051738012004

HR68 1619- 06129603965

Ako je po godišnjem obrtniku utvrđena **razlika više plaćenog predujma poreza** u odnosu na utvrđenu godišnju obvezu, iznos više plaćenog poreza može se u skladu s odredbama čl.81.st.6. Pravilnika:

- koristiti za izmirivanje obveza tekućeg razdoblja, odnosno uračunati u predujam za 2016. sve do iskorištenja preplaćenog iznosa, ili
- vratiti poreznom obvezniku temeljem pismenog zahtjeva za povrat po utvrđenom godišnjem porezu na dohodak.

Međutim, sukladno čl. 113. st. 6. OPZ –a, povrat preplaćenog poreza može se obaviti samo ako porezni obveznik nema istodobno dospjele a neplaćene druge poreze ili druga javna davanja čiju analitičku evidenciju i naplatu obavlja Porezna uprava, kao što su: PDV, predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada, porez na tvrtku, porez na promet nekretnina, porez na nasljedstva i darove, porez na kuće za odmor, porez na potrošnju, porez na plovila, porez na cestovna motorna vozila, doprinosi za obvezno MO, ZO, zapošljavanje, novčane kazne, spomenička renta, komorski doprinos i dr.

ističemo...

Prema tome, više plaćeni porez na dohodak može se uračunati u obvezu poreza za 2016. ili vratiti obrtniku na njegov žiro račun temeljem podnesenog zahtjeva, samo ako na analitičkim knjigovodstvenim karticama koje vodi Porezna uprava, obrtnik nema evidentiranih nepodmirenih obveza po osnovi poreza i drugih javnih davanja.

16.1. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak prema godišnjoj poreznoj prijavi za 2015.

Prema izmijenjenim odredbama čl. 47. Zakona, za porezne obveznike koji dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuju temeljem poslovnih knjiga, **ukida se rješenje o predujmu poreza na dohodak** te je propisano da se mjesečni predujam u 2016. utvrđuje i plaća na temelju podatka iz podnesene godišnje prijave poreza na dohodak.

ističemo...

Navedeno znači da za porezne obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost, istekom roka za podnošenje godišnje porezne prijave za 2015. prestaju važiti i sva rješenja o plaćanju predujmova poreza a dohodak po osnovi samostalne djelatnosti, a koja su izdana do toga dana.

Prema čl. 71.st.1. Pravilnika, tako utvrđeni predujmovi vrijede sve do podnošenja nove porezne prijave za sjedeće porezno razdoblje,

pod uvjetom da u tijeku poreznog razdoblja, nije došlo do izmjene visine predujma, po službenoj dužnosti ili temeljem pismenog zahtjeva poreznog obveznika.

Predujmovi poreza na dohodak od samostalne djelatnosti plaćaju se mjesečno do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec, i to na osnovi podataka iskazanih u godišnjoj poreznoj prijavi za prethodno porezno razdoblje. Porezna obveza za koju se utvrđuje mjesečni predujam, dijeli se s brojem mjeseci istog razdoblja u kojem se samostalna djelatnost obavljala. Navedeno znači da se u slučaju ako je porezni obveznik obavljao djelatnosti cijele godine, porezna obveza dijeli sa 12 mjeseci, odnosno sa onolikim brojem mjeseci u kojima se obavljala djelatnost tijekom poreznog razdoblja, a za koji je podnesena godišnja porezna prijava, ako je porezni obveznik započeo obavljati djelatnosti u tijeku godine.

Primjerice, poreznom obvezniku koji je obavljao samostalnu djelatnost tijekom cijele godine, a kojem je po godišnjoj poreznoj prijavi za 2015., utvrđena razlika za uplatu poreza u iznosu od 15.480,00 kn, mjesečni predujam za mjesec ožujak 2016., bit će određen u iznosu od 1.290,00 kn. (15.480,00 kn : 12mj), sa valutom plaćanja do kraja travnja 2016.

U slučaju ako porezni obveznik u godišnjoj poreznoj prijavi koju obvezno podnosi, uz dohodak od samostalne djelatnosti, iskaže i dohodak iz ostalih izvora, primjerice od nesamostalnog rada, imovine i imovinskih prava, osiguranja, kapitala ili drugi dohodak, **predujam poreza na dohodak za iduće razdoblje, utvrđuje se samo od porezne obveze proizašle od obavljanja samostalne djelatnosti.**

Iako se mjesečni predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuje i plaća prema iskazanim podacima u podnesenoj godišnjoj prijavi za prethodno porezno razdoblje, postoje slučajevi kada će poreznom obvezniku nadležna ispostava Porezne uprave izdati rješenje o plaćanju predujma poreza na dohodak, i to u dva slučaja:

- ako postojeći porezni obveznik koji već obavljaju djelatnost ili porezni obveznici koji su tek započeli obavljati djelatnost tijekom kalendarske godine kao poreznog razdoblja, ne podnesu godišnju poreznu prijavu za proteklu godinu ili ako u poreznoj prijavi koju podnose ne iskažu ili netočno iskažu podatke o dohotku, tada će Porezna uprava procijeniti ostvareni dohodak i na temelju procijenjenog dohotka rješenjem utvrditi svotu mjesečnog predujma,
- kada se temeljem obavljenog očevida i inspekcijanskog nadzora, podataka iz obrađenih godišnjih poreznih prijava ili drugih podataka o poslovanju poreznog obveznika s kojima Porezna uprava raspolaže, mijenja rješenje o plaćanju predujmova ako je doneseno. U tom slučaju, nadležna ispostava Porezne uprave će po službenoj dužnosti izdati rješenje poreznom obvezniku u kojem će utvrditi nove svote mjesečnih predujmova poreza na dohodak od samostalne djelatnosti.

Posebno se ističe da prema odredbi čl. 47. st. 4. Zakona, porezni obveznici koji počinju obavljati samostalnu djelatnost, ne plaćaju predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti sve do podnošenja prve porezne prijave. Podnošenjem godišnje porezne prijave, utvrđuje se porezna obveza za porezno razdoblje u kojem je porezni obveznik počeo obavljati djelatnost odnosno utvrđivati dohodak na način propisan za samostalnu djelatnost, od kada i postoji obveza plaćanja mjesečnog predujma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za iduća porezna razdoblja.

16.2. Ukidanje rješenja Porezne uprave o utvrđivanju obveze doprinosa za osiguranike koji obavljaju samostalnu djelatnost

Sa primjenom od 1. siječanja 2016. uvodi se novi način utvrđivanja obveze doprinosa osiguranicima po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta, koji od tih djelatnosti utvrđuju dohodak prema podacima iz propisanih poslovnih knjiga, tako što se ukida rješenje o vrsti i iznosu obveze doprinosa i osnovici prema kojoj su se doprinosi obračunavali, te propisuje **samostalna obveza obračunavanja doprinosa za osobno osiguranje i podnošenje izvješća o utvrđenoj obvezi na Obrascu JOPPD.**

Naime, u skladu sa Zakonom od doprinosima (Nar. nov., br. 84/08. do 41/14.) koji se primjenjuje do kraja 2015. propisano je da se osiguranicima koji su sami obveznici doprinosa za osobno osiguranje, mjesečna osnovica koja je određena u stalnom mjesečnom iznosu, utvrđuje kao umnožak iznosa prosječne plaće i propisanog koeficijenta. Za svako obračunsko razdoblje odnosno kalendarsku godinu, PU je rješenjem utvrđivala mjesečnu osnovicu i iznose doprinosa, pri čemu mjesečne obveze doprinosa utvrđene rješenjem za osiguranike koji su obveznici doprinosa za osobno osiguranje, postaju konačna obveza.

Međutim, prema odredbi čl. 64. Zakona o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08. do 143/14.), a sa primjenom od 1. siječnja 2016., osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja (profesionalne djelatnosti), sportaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti, koji od obavljanja tih djelatnosti utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti, sami su obveznici doprinosa te obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa za osobno osiguranje, za što su obvezni podnositi Obrazac JOPPD.

Navedeno znači da od 1. siječnja 2016. PU ovim kategorijama osiguranika, više neće izdavati rješenja o mjesečnoj osnovici i iznosima doprinosa, već će osiguranici kao samostalni obveznici doprinosa sami obračunavati obveze za doprinose, i o tome podnositi Obrazac JOPPD, za što su Pravilnikom propisane nove oznake za iskazivanje obveze doprinosa a prema kategorijama osiguranika ovisno od samostalne djelatnosti koju porezni obveznik obavlja.

Prema čl. 76.st.4. Pravilnika, fizičke osobe koje su sami obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa, podnose PU obrazac JOPPD na dan uplate doprinosa, odnosno na dan kada se doprinosi obvezno moraju obračunati i uplati sukladno posebnim propisima ili najkasnije slijedeći dan.

17. Prijava poreza na dohodak - dio SD kojeg popunjavaju obrtnici

U godišnjoj poreznoj prijavi u Obrascu DOH, obrtnici popunjavaju **podatke o dohotku od samostalne djelatnosti** pod br. 4.2.1. na dijelu SD, gdje se upisuje svota ostvarenog dohotka (ili gubitka) od obrta i slobodnih zanimanja i drugih djelatnosti koje se oporezuju kao obrtničke te svota uplaćenog predujma poreza tijekom poreznog razdoblja, i to:

- stupac 2 – iznos ostvarenog dohotka u tekućoj godini od obrta (ili gubitak koji se iskazuje s predznakom minus "-") za obveznika pojedinca, a na osnovi podataka iz poslovnih knjiga odnosno pregledu primitaka i izdataka za 2015. a prije umanjivanja dohotka ili uvećanja gubitka za olakšice iz čl. 56. i 57. Zakona.
- stupac 3 – umanjivanje dohotka/uvećanje gubitka pojedinca – upisuje se ukupan iznos olakšica koje je obrtnik koristio tijekom 2015., i koje mogu dodatno umanjiti dohodak ili uvećati

gubitak od samostalne djelatnosti. Olakšice se pojedinačno iskazuju pod br.4.2.4. stupac 3 Obrasca DOH, a odnose se na plaće novozaposlenih osoba, državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja u sustavu vezanih obrta, državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te na izatke istraživanja i razvoja.

- stupac 4 – OIB nositelja zajedničke djelatnosti ako je dohodak ostvaren u supoduzetništvu..
- stupac 5 – iznos udjela u zajednički ostvarenom dohotku (ili gubitku), a prema podacima iz Obrasca DOH-Z ili na temelju rješenja Porezne uprave,
- stupac 6 – podatke o ostvarenom gubitku u tekućoj godini nakon propisanih umanjivanja,
- stupac 7 – podatke o ostvarenom dohotku u tekućoj godini nakon propisanih umanjivanja,
- stupac 8 – ukupno uplaćeni predujmovi poreza i prireza u 2015. pri čemu se uplaćeni iznosi predjuma do **8.1.2016. priznaju kao uplata za 2015.**
- pod 4.2.2. – iznos prenesenog gubitka za koji se umanjuje dohodak tekuće god, a koji mora biti potvrđen rješenjem nadležne ispostave Porezne uprave.
- pod 4.2.3. - iznos ukupnog dohotka od samostalne djelatnosti kao razlika ostvarenog dohotka (pod 4.2.1.) i iznosa prenesenog gubitka (pod 4.2.2.), te iznos uplaćenog predujma poreza na dohodak i prireza u 2015. Iznos ukupnog dohotka od samostalne djelatnosti upisuje se i pod 5 Obrasca DOH. Navedeni iznos obrtnik je obavezan zbrojiti i sa dohotkom od nesamostalnog rada ako je isti ostvaren u poreznom razdoblju.
- **pod 4.2.4. – upisuje se iznos predujma poreza za sljedeće obračunsko razdoblje koji se izračunava dijeljenjem godišnje obveze poreza i prireza sa brojem mjeseci obavljanja djelatnosti, a prema podacima iz Priloga UPO pod br. 9.7**
- pod 4.2.5. – umanjivanja dohotka pojedinca za propisane olakšice sukladno čl. 56. i 57. Zakona
- pod 4.2.6 – gubitak od samostalne djelatnosti koji se može prenositi u iduće porezno razdoblje
- 4.2.7. – iznos ostvarenog dohotka te udjeli ostvarenog dohotka u postotku, za obrtnika koji ostvaruju dohodak od samostalne djelatnosti na potpomognutim područjima I i II slupine i Grada Vukovara, ako se koriste propisane olakšice sukladno čl. 55. Zakona.

Obrtnici koji temeljem podnesene godišnje porezne prijave za 2015. koriste propisane olakšice, oslobođenja i poticaje, dužni su popuniti i podatke pod 6. Obrasca DOH (neoporezivi primici umjetnika, neoporezivi dio umjetničkog honorara, porezno priznati izdaci reprezentacije i dr), a koji podaci imaju samo informativno (statističko) značenje.

17.1. Obračun doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti – novi dio Obrasca DOH

Na potpuno novom dijelu prijave Obrasca DOH pod 4.2.8., upisuju se podaci o razdoblju obavljanja druge djelatnosti za koju se vode poslovne knjige, a za koju je prije Porezna uprava nakon obrade godišnje porezne prijave, donosila rješenje o obvezi plaćanja doprinosa u skladu sa Zakonom o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08. – 143/14.).

Navedeno je propisano čl. 88.st.4. Pravilnika, prema koji odredbama godišnju poreznu prijavu – Obrazac DOH s popunjenim podacima pod 4.2.8. – *utvrđivanje obveze doprinosa po osnovi druge*

djelatnosti, prema članku 187. stavku 1. Zakona o doprinosima, popunjava obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti koji od te djelatnosti utvrđuje dohodak iz članka 183. stavka 1. Zakona o doprinosima, a koji je pod 4.2.1. stupac 2 iskazao dohodak.

Naime, ako je obrtnik uz obrtničku djelatnost istodobno i u radnom odnosu te ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada, tada je obveznik plaćanja doprinosa na temelju dohotka od nesamostalnog rada, ali za to razdoblje utvrđuje mu se obveza doprinosa i za samostalnu obrtničku djelatnost, ovisno od visine ostvarenog dohotka.

Visinu doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti, prije je utvrđivala rješenjem Porezna uprava po godišnjem obračunu, a sada obvezu utvrđuje sam porezni obveznik. Osnovica je ostvareni dohodak, najviše do svote od 61.955,40 kn.

Primjer obračuna i iskazivanja obveze za mirovinsko i zdravstveno osiguranje po osnovi obavljanja druge djelatnosti

Obrtnik je u cijeloj 2015. bio u radnom odnosu te ostvarivao dohodak od nesamostalnog rada, a u razdoblju od 1. 6. do 31. 12. 2015. obavljao je i samostalnu obrtničku djelatnost za koju je vodio poslovne knjige. Ostvareni dohodak za 7 mj obavljanja samostalne djelatnosti iznosi 70.000,00 kn, a koji je iznos na temelju pregleda primitka i izdataka iskazao pod 4.2.1 na dijelu SD Obrasca DOH.

Obrtnik ima sam obvezu utvrđivanja doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti, a koja je propisana čl. 187. st 1. Zakona o doprinosima. Kako je ostvareni dohodak veći od godišnje svote za obračun doprinosa odnosno od 61.955,40 kn, to će u našem slučaju obveza doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje biti utvrđena od najviše svote.

Godišnja obveza doprinosa dopijeva na naplatu s danom podnošenja godišnje porezne prijave, kao i obvez plaćanja poreza na dohodak utvrđena godišnjim obračunom.

4.2.8. OBRAČUN DOPRINOSA PO OSNOVI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI							
1. RAZDOBLJE OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI				2. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI			
Od	01.01.2015.	Do	31.12.2015.	Od	01.06.2015.	Do	31.12.2015.
Od		Do		Od		Do	
Od		Do		Od		Do	
Od		Do		Od		Do	
Od		Do		Od		Do	
3.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI²						12
4.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI³						7
5.	IZNOS DOHOTKA (ZBROJ STUPCA 2 POD 4.2.1.)						70.000,00
6.	IZNOS DOHOTKA OD DRUGE DJELATNOSTI (r.br. 4. / r.br. 3. * r.br. 5.)						40.833,33
7.	IZNOS NAJVIŠE OSNOVICE ZA MJESECE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI⁴						36.140,65
8.	IZNOS OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA⁵						36.140,65
9.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 13. Zakona o doprinosima)						4.646,66
10.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 17. Zakona o doprinosima)						1.548,89
11.	IZNOS DOPRINOSA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 14. Zakona o doprinosima)						4.646,66

18. Novi obrazac P-PPI – pregled poslovnih primitka i izdataka

Čl. 89.a. Pravilika, propisan je novi Obrazac P-PPI - pregled poslovnih primitka i izdataka, kojeg obrtnici obvezno prilažu uz godišnju poreznu prijavu, a sadrži sve poslovne primitke i izdatke koji su naplaćeni odnosno plaćeni u razdoblju od 1.1. do 31.12.2015. ili kraćem razdoblju obavljanja djelatnosti.

Obrtnici popunjavaju Obrazac P-PPI na temelju evidentiranih podataka iz Knjige primitaka i izdataka te Popisa dugotrajne imovine, za što su dužni imati uredne i vjerodostojne knjigovodstvene isprave (o obavljenim gotovinskim uplatama i isplata, bezgotovinskim plaćanjima, ispravama o nabavi i prodaji dobara, obračunima, zapisnicima i dr.).

- računa se svaki puni mjesec u kojemu je djelatnost obavljena uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjenja za mjesec u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesec u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad
- računa se svaki puni mjesec druge djelatnosti uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja druge djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjenja za mjesec u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesec u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad
- r.br. 4. / 12 * iznos propisane godišnje osnovice za obveznika doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti za godinu za koju se obveza utvrđuje
- ako je r.br. 6. ≤ r.br. 7. onda r.br. 6., ako je r.br. 6. > r.br. 7. onda r.br. 7.

Pod oznakom V Dodatak pregledu poslovnih primitaka i izdataka – obrtnici upisuju slijedeće podatke:

V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca 2015.	podatak mora biti jednak iskaznom podatku na JOPPD obrascu
2. razlika između prometa po žiroračunu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.)	može nastati zbog povrata PDV-a, poreza po godišnjoj poreznoj prijavi, kredita, pozajmica i sl. koji su evidentirani na žiro računu obrtnika
2.1. polog utška koji je iskazan pod II.1.	za primitke ostvarene u gotovini za koju je propisan postupak fiskalizacije
2.2. primljeni iznos kredita	za potrebe održavanja likvidnosti a koji se ne smatraju poslovnim primicima
2.3. primljeni iznos zajmova	vlastite pozajmice ili pozajmice dr. drugih osoba koje se također ne iskazuju u knjizi primitka i izdataka
2.4. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	koji iznosi se dodjeljuju fizičkim osobama u skladu s posebnim propisima, od strane središnjeg tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili drugih pravnih osoba koje dodjeljuju potpore, a koja su namijenjena za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji
2.5. ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	svi primici koji su evidentirani na žiro računu a smatraju se osobnim primicima i nisu vezai za obavljanje djelatnosti.

Nastavno se daje primjer pregleda poslovnih primitaka i izdataka za obrtnika koji je po osnovi obavljanja djelatnosti obveznik PDV-a, a isti je sastavljen temeljem zaključivanja Knjige primitaka i izdataka o čemu je pisano pod brojem 9.4

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH U 2015 GODINI	
I. OPĆI PODACI O POREZNOG OBVEZNIKU	
1. IME I PREZIME:	Strojbravarska radionica „STAR“
2. ADRESA PREBIVALISTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA:	VLADIMIR HORVAT
3. OIB:	A.G.Matoša 10, SAMOBOR
	06129603965
	OPIS
	IZNOS (u kunama i lipama)
II. PRIMICI	
1. primici u gotovini	108.750,00
2. primici putem žiroračuna	875.000,00
3. primici u naravi	15.000,00
4. primici u svezi otuđenja	-
5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 20. stavak 7. Zakona	-
6. PDV u primicima ⁶⁽¹⁾	199.750,00
7. UKUPNI PRIMICI (1.+2.+3.+4.+5.-6.)	799.000,00
III. IZDACI	
1. izdaci u gotovini	20.000,00
2. izdaci putem žiroračuna	494.800,00
3. izdaci u naravi	30.000,00
4. izdaci otpisa	122.422,60
5. izdaci reprezentacije	6.000,00
6. izdaci u svezi s otuđenjem	-
7. PDV u izdacima ⁷⁽²⁾	97.500,00
8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 22. Zakona	51.875,00
9. UKUPNI IZDACI (1.+2.+3.+4.+5.+6.-7.-8.)	523.472,60
IV. OSTVARENI D O H O D A K/GUBITAK (II.7-III.9)	275.527,40
V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	2
2. razlika između prometa po žiroračunu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.)	
2.1. polog utška koji je iskazan pod II.1.	108.750,00
2.2. primljeni iznos kredita	-
2.3. primljeni iznos zajmova	-
2.4. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	-
2.5. ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	-

18.1. Prilozi uz godišnju poreznu prijavu – Obrazac DOH

Sukladno čl.89.st.1.Pravilnika, za ostvareni dohodak od samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja, uz godišnju poreznu prijavu treba priložiti slijedeće isprave:

- Obrazac P-PPI - pregled poslovnih primitaka i izdataka za 2015. ili kraće porezno razdoblje, ako pregled nije priložen uz prijavu o zajedničkom dohotku,
- popis dugotrajne imovine za 2015. na Obrascu DI (ako nije priložen uz prijavu o zajedničkom dohotku),
- ugovore i isprave o otuđenju radnje, poduzeća ili njihovih djelatnosti, za poreznog obveznika pojedinca, ako je tijekom godine došlo do otuđenja,
- isprave o udjelu u dohotku koji je ostvaren zajedničkim obavljanjem djelatnosti, ako se već ne nalaze u Poreznoj upravi,

Ostale isprave koje se prilažu uz godišnju poreznu prijavu, ovise o olakšicama koje obrtnici žele iskoristiti u godišnjem obračunu, a to mogu biti:

- evidencije i dokumentaciju u svezi korištenja državne potpore za obazovanje i izobrazbu te naukovanje sukladno Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu te posebnim propisima donesenim na temelju toga Zakona,
- izjavu o podjeli osobnih odbitaka za članove uže obitelji ako se isti dijele između poreznih obveznika,
- za dohodak koji je ostvaren obavljanjem umjetničke i kulturne djelatnosti, preslike naloga o primljenim darovanjima koja se do 20.000,00 kn ne oporezuju,
- za priznavanje dijela umjetničkog autorskog honorara, potvrde strukovne umjetničke udruge ili ovlaštene agencije,
- za priznavanje dijela osobnog odbitka za dana darovanja – preslike naloga o doznaci u novcu i ugovora o danim darovanjima u drugim dobrima i uslugama,
- za korištenje osobnog odbitka za bračnog druga, djecu i druge uzdržavane članove uže obitelji koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište u inozemstvu – potvrde mjerodavnih inozemnih tijela o primicima uzdržavanih članova, njihovi osobni podaci uz naznaku stupnja srodstva, rješenja o invalidnosti ako postoji i dr.

Sukladno čl.15.OPZ-a, godišnju poreznu prijavu obvezno potpisuje porezni obveznik, njegov opunomoćenik ili porezni savjetnik, čime jamči za istinitost i vjerodostojnost, u prijavi iskazanih podataka.

19. Prilog UPO i utvrđivanje poreza i prireza za 2015.

Sastavni dio Obrasca DOH je **PRILOG UPO** pomoću kojeg obrtnik izračunava svoju godišnju obvezu poreza i prireza na dohodak te razliku za uplatu ili povrat. U odnosu na prošlu godinu PRILOG UPO je promijenjen, radi korištenja novih osobnih odbitaka i novih poreznih razreda, te utvrđivanja predjuma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za slijedeće porezno razdoblje, dok su stope poreza na dohodak ostale iste kao i za 2014.

Utvrđivanje poreza i prireza sadrži 5 dijela, i to:

1. Iznos dijela osobnog odbitka za poreznog obveznika i uzdržavane članove

U stupcima 2, 3 i 4 upisuju se ukupni faktori osobnih odbitaka na koje porezni obveznik ima pravo za 12 mjeseci. (na potpomognutim područjima I skupine i području Grada Vukovara i izvan tog područja). U stupcu 5 iskazuje se iznos osnovnog osobnog odbitka

koji je za cijelu 2015. utvrđen u svoti od 2.600,00 kn. U stupcima 6 i 7 upisuju se iznosi osobnog odbitka po skupinama za porezne obveznike na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara, kojima se pravo na uvećane osobne odbitke može priznati tek pri godišnjem obračunu poreza. U stupcu 8 iskazuje se osobni odbitak za umirovljenika koji je utvrđen u visini ukupne mirovine, najmanje 2.600,00 kn a najviše 3.800,00 kn za svaki mjesec poreznog razdoblja. U stupcu 9 upisuju se mjesečni iznosi osobnog odbitka za poreznog obveznika, koji se dobiju množenjem ukupnog faktora za iznosom osobnog odbitka.

Pri utvrđivanju osobnih odbitaka, Porezna uprava provjerava koriste li se odbici za uzdržavanu djecu i druge članove, kod supružnika ili drugih članova obitelji, odnosno ako se faktor osobnog odbitka dijeli, je li primijenjen odgovarajući postotak, te jesu li uzdržavani članovi ostvarili primitke koji prelaze 13.000,00 kn godišnje.

U godišnjem obračunu poreza, iznos osobnog odbitka obrtnika može se povećati za dana darovanja do 2% ukupnog prihoda, pri čemu se sveukupni iznos osobnog odbitka upisuje u redak pod 9.3.-*ukupni godišnji osobni odbitak*.

2. Utvrđivanje godišnje porezne osnovice

U dijelu prijave pod 9.4.1.- sveukupni godišnji dohodak, upisuje se iznos dohotka koje je porezni obveznik ostvario u tijeku godine od obrta i slobodnih zanimanja i nesamostalnog rada, za koje obvezno podnosi poreznu prijavu a koji je dodatno umanjen za:

- plaće novozaposlenih osoba, državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja u sustavu vezanih obrta te obrazovanja i izobrazbu, izdatke istraživanja i razvoja, ako su obrtnici tijekom godine koristili navedenu poreznu pogodnost, zbog čega je moguće iskazati i gubitak u poslovanju.
- prenesene gubitke iz prošle godine (ako takvi postoje), visinu kojih je svojim rješenjem potvrdila Porezna uprava.

Kada se od ukupnog dohotka odbiju ukupni godišnji odbici, dobiva se godišnja porezna osnovica, temeljem koje će se utvrditi konačni obračun poreza za 2015.

3. Utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak i prireza

Porez na dohodak po godišnjem obračunu, obračunava se primjenom triju poreznih stopa - 12%, 25%, i 40%, pri čemu je ukupno utvrđeni godišnji porez potrebno uvećati za propisanu stopu prireza.

4. Utvrđivanje razlike poreza i prireza za uplatu – povrat

U ovom dijelu prijave utvrđuje se razlika poreza i prireza koja se mora platiti po godišnjem obračunu, ili se iskazuje razlika poreza i prireza koja se obrtniku vraća, na njegov zahtjev. Ukupno utvrđena godišnja obveze poreza i prireza umanjuje se za propisane postotke olakšica za obrtnike koji su obavljali djelatnost na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara kao i za olakšice HRV-a, a oduzima se porez i prirez koji je uplaćen tijekom godine po svim vrstama dohotka.

Ako je porezni obveznik ostvario dohotke i u inozemstvu, te ako ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja nije drukčije određeno, tada se plaćeni porez na dohodak u inozemstvu, na temelju priloženih potvrda, može uračunati u tuzemni porez na dohodak (red. br. 9.6.13). Do razlike poreza i prireza za uplatu dolazi se tako da se od ukupnog godišnjeg poreza i prireza odbiju iznosi već plaćenog poreza u zemlji i inozemstvu, pri čemu je odredbama čl. 82. Pravilnika propisan način utvrđivanja iznosa do kojeg se može uračunati inozemni porez.

Kada je obračunom utvrđena razlika za uplatu, istu je potrebno uplatiti s danom podnošenja godišnje porezne prijave, što znači za 2015. najkasnije do 29.2.2016. a ako je obračunom utvrđena razlika za povrat, porezni obveznik ima pravo na povrat preplaćenog poreza i prireza po podnesenom pismenom zahtjevu, a više plaćeni porez može se priznati i za izmirenje tekućih obveza sve do iskorištenja preplaćenog iznosa.

5. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za sljedeće porezno razdoblje

Istekom roka za podnošenje prijave za 2015. prestaju važiti sva rješenja o plaćanju predujmova poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti, a koja su izdana do toga dana, radi čega je obrtnik dužan sam utvrditi predujam kojeg će plaćati tijekom 2016. Visina predujma se izračunava dijeljenjem utvrđene godišnje obveze porezana dohodak i prireza sa brojem mjeseci obavljanja djelatnosti. Ako obrtnik u godišnjoj poreznoj prijavi, uz dohodak od samostalne djelatnosti, iskaže i dohodak iz ostalih izvora, primjerice od nesa-mostalnog rada, imovine i imovinskih prava, osiguranja, kapitala ili drugi dohodak, predujam poreza na dohodak za iduće razdoblje, utvrđuje se samo od porezne obveze proizašle od obavljanja samostalne djelatnosti.

20. Primjer popunjavanja godišnje porezne prijave i izračun poreza za 2015.

Porezni obveznik Vladimir Horvat iz Samobora, vlasnik je strojo-bravarske radionice "STAR", i u 2015. ostvario je dohodak od obavljanja obrtničke djelatnosti u iznosu od **275.527,40 kn** koji je iskazan u Obrascu P-PPI - pregledu poslovnih primitaka i izdatka, a isti se upisuje pod 4.2.1. u stupac 2 na dijelu SD Obrasca DOH. U obrtničkoj radionici ima 2 zaposlena radnika. Tjekom godine za jednog je radnika u svojim poslovnim knjigama osigurao posebno knjigovodstveno praćenje za nastale troškove općeg i posebnog obrazovanja

radi čega za istog radnika koristi mogućnost dodatnog umanjenja dohotka prema odredbama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, u iznosu od 10.000,00 kn.

Po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi, obrtnik ostvaruje pravo na dodatno umanjenje dohotka za plaće novozaposlenih osoba u iznosu od 6.000,00 kn, tako da svukupno umanjenje dohotka od samostalne djelatnosti iznosi 16.000,00 kn. Podnošenjem godišnje porezne prijave, obrtnik će ostvariti i olakšicu u iznosu od 2.000,00 kn, uvećanjem osobnog odbitka po osnovi danih darovanja za SOS Dječje selo Lekenik, a koji iznos je uplaćen na žiro račun 1.6.2015. u odgojno obrazovne svrhe, i u dopuštenoj je granici uvećanja osobnog odbitka do 2% ukupnog prihoda ostvarenog u protekloj godini.

Obrtniku je ostvario dohodak po osnovi autorskog rada u svoti od 12.000,00 kn na kojeg je po stopi od 25% plaćen porez u iznosu od 2.100,00 kn

Međutim, u godišnjoj poreznoj prijavi u našem primjeru, obrtnik će iskazati samo dohodak od samostalne djelatnosti, a ne i dohodak ostvaren po osnovi autorskog honorara, jer bi utvrđena razlika za uplatu poreza zbog kumuliranja ostvarenih dohodaka po svim izvorima te oporezivanja istih po najvišoj stopi od 40,0% bila još veća.

Tijekom cijele godine uzdržavao je dvoje djece, te faktor osobnog odbitka iznosi 2,20 (1,00 + 0,50 + 0,70).

Prema rješenju Porezne uprave, obrtnik je uplaćivao mjesečno iznos od 4.000,00 kn predujma poreza na dohodak i prireza, (oznaka vrste poreza 1430), što za cijelu 2015. godinu iznosi 48.000,00 kn. Prebivalište poreznog obveznika je u Samoboru, u kojem nije propisana obveza plaćanja prireza.

Prema godišnjem obračunu poreza za 2015. na prilogu UPO, obrtnik će ostvariti **razliku za uplatu manje plaćenog poreza u iznosu od 362,96 kn, a izračunani predujam poreza na dohodak koji se u novoj svoti plaća za mjesec ožujak 2016. iznosi 4.030,25 kn**

Obrazac DOH za 2015. sa priložima, porezni obveznik dostavlja do 29.02.2016. u ispostavu Samobor, koja je prema novom ustroju Porezne uprave u nadležnosti Područnog ureda Središnja Hrvatska.

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA, POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED SREDIŠNJA HRVATSKA
ISPOSTAVA SAMOBOR

Obrazac DOH

PRIJAVA POREZA NA DOHODAK ZA 2015. GODINU

1. OPĆI PODACI					
1.1. IME I PREZIME / IME RODITELJA:	VLADIMIR HORVAT vl. Srojbhvaravske radionice „STAR“ / Šimun				
1.2. ADRESA: (mjesto, ulica i kućni broj)	A.G.MATOŠA 10, SAMOBOR				
1.3. OIB:	555555555555				
1.4. UMIROVLJENIK (zaokružiti):	DA / NE				
1.5. Potpomognuta područja i područje Grada Vukovara (zaokružiti područje):	P1 P2 ¹				
1.6. PROMJENA PREBIVALIŠTA/UOBICAJENOG BORAVIŠTA TJEKOM GODINE					
R.br.	Razdoblje	Država	Mjesto	Ulica i kućni broj	Potpomognuta područja i grad Vukovar
1.	od do				
2.	od do				
3.	od do				
1.7. INVALID I HRVATSKI RATNI VOJINI INVALID IZ DOMOVinskOG RATA (HRVI)					
R.br.	Razdoblje invalidnosti	HRVI DA/NE	oznaka invalidnosti ² (zaokružiti)	postotak invalidnosti (ispunjava Hrv)	
1.	od do		I I'	I'	
2.	od do		I I'	I'	
1.8. BROJ RAČUNA:		HR3623600011013862111			
OTVOREN U (NAZIV I S.JEDIŠTE):		Samoborska banka, Samobor			
1.9. PODACI O OPUNOMOĆENIKU / POREZNOG SAVJETNIKU					
1.9.1. NAZIV / IME I PREZIME:	Lucija Horvat, supruga				
1.9.2. ADRESA SJEDIŠTA / PREBIVALIŠTA / BORAVIŠTA:	A.G.MATOŠA 10A				
1.9.3. OIB:	11111111112				

2. PODACI O UZDRŽAVANIM ČLANOVIMA UŽE OBITELJI						
R.br.	Ime i prezime/šrodstvo	OIB	Potpomognuta područja i grad Vukovar (P1 ili P2)	Invalid (I ili I')	Razdoblje korištenja od/ do	Osobni odbitak dijeli se s osobom
						OIB
1.	Laura Horvat, kći	22222 22223	-	NE	1.1.15.-31.12.15.	Postotak osobnog odbitka
2.	Rea Horvat, kći	33333333334	-	NE	1.1.15.-31.12.15.	
3.						
4.						
5.						
6.						

3. PODACI O UVEĆANJU OSOBNOG ODBITKA ZA		Iznos
3.1. PLAĆENE DOPRINOSE ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U TUZEMSTVU		
3.2. DANA DAROVANJA		2.000,00
3.3. UKUPNO (3.1. + 3.2. + 3.3. + 3.4.)		2.000,00

¹ Potpomognuta područja i područje Grada Vukovara: P1 područje lokalne samouprave razvijenosti u I. skupini po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i područje Grada Vukovara utvrđeno prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara; P2 područje lokalne samouprave razvijenosti u II. skupini po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske

4. PODACI O DOHOTKU I PLAĆENOM PREDUJMU POREZA I PRIREZA (u kunama i lipama)					
4.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA					
4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI					
4.3. DOHODAK OD IMOVINE I IMOVINSKIH PRAVA					
4.4. DOHODAK OD KAPITALA					
4.5. DOHODAK OD OSIGURANJA					
4.6. DRUGI DOHODAK					
4.7. INOZEMNI DOHODAK					

4.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆA I MIROVINA)					
4.1.1. PLAĆA (prema obrascima IP)					
R. Br.	OIB poslodavca / isplatiojca	Ukupni iznos primitka	Obvezni doprinosi iz plaće	Dohodak	Uplaćeni porez i prirez
1	2	3	4	5 (3-4)	6
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
UKUPNO 4.1.1.					

4.1.2. MIROVINA (prema obrascima IP / potvrdama isplatiojca)						
R. Br.	OIB isplatiojca	Razdoblje ostvarivanja	Ukupni iznos mirovine	Obvezni doprinosi iz mirovine	Dohodak	Uplaćeni porez i prirez
1	2	3	4	5	6 (4-5)	7
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
UKUPNO 4.1.2.						

4.1.3. UKUPNO DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		
(4.1.1. + 4.1.2.)		-

4.1.4. OSTVARENI DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆE I/ILI MIROVINE) NA KOJI SE NE PLAĆA POREZ NA DOHODAK PREMA STUPNJU INVALIDNOSTI HRVI			
R. br.	Stupanj invalidnosti HRVI	Iznos dohotka	Udio (4.1.4. stup. 3./svukupni dohodak, pod 5.) u postotku
1	2	3	4
1.			
2.			

DIO SD

4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)									
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:									
4.2.1. DOHODAK / GUBITAK U TEKUĆOJ GODINI									
R.br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka / uvećanje gubitka pojedinca (ukupno pod 4.2.4. stup. 3)	Zajednički dohodak		Gubitak (< 0)	Dohodak (> III = 0)	Uplaćeni porez i prizrez		
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka				Od	Do
1		3	4	5	6 (2.3.+5.)	7 (2.3.+5.)	8		
1.	275.527,40	16.000,00	-	-	-	259.527,40	48.000,00		
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
UKUPNO 4.2.1.									
4.2.2. UMANJENJE ZA PREENESI GUBITAK (4.2.6. stup. 4)									
4.2.3. UKUPNO DOHODAK (4.2.1. stup. 7 - 4.2.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIZREZ									
4.2.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE									
4.2.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA									
R.br.	Umanjenje dohotka za		Iznos						
1	2		3						
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLIENIH OSOBA		6.000,00						
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOBENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA		-						
3.	IZDATKE ŠKOLOVANJA I STRUČNOG USAVRŠAVANJA		10.000,00						
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA		-						
UKUPNO 4.2.5.									
4.2.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS									
R.br.	Godina	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini	Gubitak za prijenos				
1	2	3	4	5	6 (3-4) III (3+5)				
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
4.2.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOGNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE									
R.br.	Potpomognuta područja i područje Grada Vukovara				Iznos dohotka	Udio 4.2.7. stup. 3./ sveukupni dohodak pod 5), u postotku			
1	2				3	4			
1	PRVA SKUPINA I GRAD VUKOVAR								
2	DRUGA SKUPINA								

4.2.8. OBRACUN DOPRINOSA PO OSNOVI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI									
1. RAZDOBLJE OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI					2. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI				
Od		Do		Do	Od		Do		Do
Od		Do		Do	Od		Do		Do
Od		Do		Do	Od		Do		Do
Od		Do		Do	Od		Do		Do
Od		Do		Do	Od		Do		Do
3. BROJ MJESECI OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI*									
4. BROJ MJESECI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI*									
5. IZNOS DOHOTKA (ZBROJ STUPCA 2 POD 4.2.1.)									
6. IZNOS DOHOTKA OD DRUGE DJELATNOSTI (r.br. 4. / r.br. 3. * r.br. 5.)									
7. IZNOS MALIŠE OSNOVICE ZA MJESECE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI*									
8. IZNOS OSNOVICE ZA OBRACUN DOPRINOSA*									
9. IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 13. Zakona o doprinosima)									
10. IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 17. Zakona o doprinosima)									
11. IZNOS DOPRINOSA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 14. Zakona o doprinosima)									

- 1 računa se svaki puni mjesec u kojemu je djelatnost obavljena uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjenja za mjesec u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesec u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad
- 2 računa se svaki puni mjesec druge djelatnosti uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja druge djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjenja za mjesec u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesec u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad
- 3 r.br. 4. / 12 * r.br. 8. * r.br. 6. > r.br. 6. > r.br. 7. onda r.br. 6., ako je r.br. 6. > r.br. 7. onda r.br. 7.
- 4 ako je r.br. 6. > r.br. 7. onda r.br. 6., ako je r.br. 6. > r.br. 7. onda r.br. 7.

DIO I, K, O, D i INOZEMNI DOHODAK

4.3. DOHODAK OD IMOVINE I IMOVINSKI PRAVA (prema rješenju Porezne uprave, pregledu primitaka i izdataka i potvrđama isplatiojca)					
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:					
R.br.	Dohodak pojedinca	Zajednički dohodak		Ukupni dohodak	Uplaćeni porez i prirez
		OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos		
1.	2.	3.	4.	5 (2+4)	6
1.					
2.					

4.3.1. UKUPNO DOHODAK OD IMOVINE, IMOVINSKI PRAVA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ

4.4. DOHODAK OD KAPITALA					
R.br.	OIB isplatiojca			Dohodak	Uplaćeni porez i prirez
	1.	2.	3.		
1.				3.	4.

4.4.1. PODACI O DIVIDENDI I UDJELU U DOBITI (prema potvrđama isplatiojca)

1.					
2.					
3.					

UKUPNO 4.4.1.
4.4.2. PODACI O KAMATAMA (prema potvrđama isplatiojca)

1.					
2.					
3.					

UKUPNO 4.4.2.
4.4.3. PODACI O IZUZIMANJIMA (prema potvrđama isplatiojca)

1.					
2.					
3.					

UKUPNO 4.4.3.
4.4.4. PODACI O DOHOTKU OD DODJELE I OPĆIJSKE KUPNJE DIONICA (prema potvrđama isplatiojca)

1.					
2.					
3.					

UKUPNO 4.4.4.
4.4.5. PODACI O DOHOTKU OD KAPITALNIH DOBITAKA (prema potvrđama isplatiojca)

1.					
2.					
3.					

UKUPNO 4.4.5.
4.4.6. UKUPNO DOHODAK OD KAPITALA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (4.4.1.+4.4.2.+4.4.3.+4.4.4.+4.4.5.)

1.					
2.					

4.5. DOHODAK OD OSIGURANJA (prema potvrđama isplatiojca)

R.Br.	OIB isplatiojca			Dohodak	Uplaćeni porez i prirez
	1.	2.	3.		
1.				3.	4.
2.					

4.5.1. UKUPNO DOHODAK OD OSIGURANJA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ

4.6. DRUGI DOHODAK (prema potvrđama isplatiojca)							
R.br.	Drugi dohodak po osnovi	Primitci	Izdaci	Obezni doprinosi iz primitaka	Dohodak	Uplaćeni porez i prirez	
1.	2.	3.	4.	5.	7 (3+5-6)	8.	
1.	PRIMITAK ČLANOVA SKUPŠTINA I NAZORNIH ODBORA						
2.	AUTORSKIH NAKNADA						
3.	umjetničkih, artistskih, zabavnih, sportskih, književnih, likovnih djelatnosti, te djelatnosti u svezi s iskrom, radijom, televizijom i zabavnim priredbama - NERAZDREMATA						
4.	primitaka trgovačkih putnika, agenata, akvizitera, sportskih sudaca i delegata i dr.						
5.	primitaka u naravi, nagrada učenicima, primitaka učelnika i studenata za rad preko udruge, stipendija, nagrada, naknada iznad propisanih iznosa						
6.	NAKNADA UMAJETNIKA I KULTURNIH DJELATNIKA (za isporučeno umjetničko djelo)						
7.	PRIMITAKA PROFESIONALNIH NOVINARA, UMAJETNIKA I SPORTAŠA						
8.	OSTALIH PRIMITAKA						
4.6.9. UKUPNO DRUGI DOHODAK UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (od r.br.1. do r.br.8.)							

4.7. INOZEMNI DOHODAK (prema potvrđama inozemnih isplatiojca)

R. br.	Izvor dohotka	Država izvora	Dohodak	Uplaćeni porez i prirez	
				Tuzemni	Inozemni
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
4.7.1. UKUPNO INOZEMNI DOHODAK I UPLAĆENI POREZ I PRIREZ					

9.6. UTVRĐIVANJE RAZLIKE POREZA I PRIREZA		
9.6.1. GODIŠNJA OBEZA POREZA I PRIREZA	(9.5.12. + 9.5.13.)	48.382,96
9.6.2. PROSJEČNA POREZNA STOPA	(9.6.1.5 x 100)	-
9.6.3. DOHODAK IZ INOZEMSTVA IZUZET OD OPOREZIVANJA		-
9.6.4. UKUPNI OPOREZIVI DOHODAK	(ukupni dohodak pod 5 - dohodak iz inoz. pod 9.6.3.)	-
9.6.5. GODIŠNJA OBEZA POREZA I PRIREZA	(9.6.2. x 9.6.4.)	48.382,96
9.6.6. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA POTPOMOŠNUTOM PODRUČJU PRVE SKUPINE I PODRUČJU GRADA VUKOVARA		-
9.6.7. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA POTPOMOŠNUTOM PODRUČJU DRUGE SKUPINE ³		-
9.6.8. UKUPNO UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI	(9.6.6. + 9.6.7.)	-
9.6.9. UMANJENJE ZA OLAKŠICU HRVI ¹		-
9.6.10. GODIŠNJA OBEZA POREZA I PRIREZA	(9.6.5. - 9.6.8. - 9.6.9.)	48.382,96
9.6.11. UPLAĆENI PREDUJAM POREZA I PRIREZA U TUZEMSTVU	(pod 5.)	48.000,00
9.6.12. UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU	(pod 4.7.1. stup. 6)	-
9.6.13. UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU KOJI SE MOŽE ODBITI	(= III < 9.6.12.)	-
9.6.14. UKUPNO UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	(9.6.11. + 9.6.13.)	-
9.6.15. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA UPLATU	(9.6.10. - 9.6.14.)	382,96
9.6.16. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA POVRAT	(9.6.14. - 9.6.10.)	-
9.7. UTVRĐIVANJE PREDUJMA POREZA NA DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE		
9.7.1. UDIO DOHOTKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI U SVEUKUPNOM DOHOTKU	(4.2.3. stupac 7 / sveukupni dohodak pod 5.) u postotku	100
9.7.2. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK	(9.6.10. * 9.7.1. / broj mjeseci obavljanja djelatnosti)	4.030,25

¹ iznos poreza i prireza za koji se umanjuje godišnja obveza poreza i prireza pod 9.6.5.
 = [(godišnja obveza poreza i prireza pod 9.6.5.) * (postotak iz 4.2.6. stup. 4. grada Vukovara i prve skupine)] * 100%
² iznos poreza i prireza za koji se umanjuje godišnja obveza poreza i prireza pod 9.6.5.
 = [(godišnja obveza poreza i prireza pod 9.6.5.) * (postotak iz 4.2.6. stup. 4. druge skupine)] * 75%
³ iznos poreza i prireza za koji se umanjuje godišnja obveza poreza i prireza pod 9.6.5. = [(godišnja obveza poreza i prireza pod 9.6.5.) * (postotak iz 4.1.4.)] * postotak invalidnosti. Ako se stupanj invalidnosti mijenja tijekom godine, umanjeno godišnje obveze poreza i prireza izračunava se posebno za pojedini stupanj invalidnosti te se dobiveni iznosi zbrajaju i uplaćuju.

21. Dostava ostalih obrazaca uz prijavu poreza na dohodak

Uz godišnju prijavu poreza na dohodak za 2015., obrtnici prilažu i propisane Obrasce na kojima utvrđuju ostale obveze i to:

a) **Obrazac KD** - za obračun komorskog doprinosa Hrvatskoj obrtničkoj komori, koji se

za 2015. plaćao paušalno u svoti od 52,00 kn, i to udruženju obrtnika, a područnoj obrtničkoj komori u svotama kako je navedeno u Izvratku iz Odluke o plaćanju doprinosa u paušalnoj svoti udruženjima obrtnika, područnim obrtničkim komorama i Hrvatskoj obrtničkoj komori za 2015. godinu (Nar. nov., br. 156/14) i to:

R. br.	Visina doprinosa u paušalnom iznosu			Ukupno mjesечно kuna 2 + 3 + 4
	Udruženja obrtnika	Područna obrtnička komora	Hrvatska obrtnička komora	
1	2	3	4	5
	27,18	13	11,82	52,00

Prema odredbama Zakona o obrtu (Nar. nov. br. 143/13), obveznici plaćanja obveznog komorskog doprinosa su obrtnici, trgovci pojedinci koji obavljaju obrt, te fizičke osobe, trgovačka društva i druge pravne osobe koje su se dobrovoljno učlanile u članstvo Hrvatske obrtničke komore. Obveza plaćanja komorskog doprinosa nastaje danom upisa u Obrtni registar, a prestaje danom brisanja iz registra.

Paušalni komorski doprinos obrtnici su plaćali **tromjesečno u iznosu od 156,00 kn**, i to u korist računa grada odnosno općine prema sjedištu obveznika, na uplatne račune propisane Naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te pri-

hoda za financiranje drugih javnih potreba (Nar. nov. br. 12/15 do 132/15), sa slijedećim rokovima plaćanja:

Tromjesečje	Nadnevak u tekućoj godini		Zaduženje za razdoblje
	Zaduženja	Dospijeaća	
I	15.02.	28.02.	siječanj- ožujak
II	15.05.	31.5.	travanj-lipanj
III	15.08.	31.8.	srpanj - rujan
IV	15.11.	30.11.	listopad - prosinac

Obvezni komorski doprinos uplaćuje se prema sjedištu obveznika.

Uplatni račun za komorski doprinos u paušalnom iznosu po IBAN konstrukciji

Prihodi obrtničkih komora	Obveznici uplate - pravne i fizičke osobe	
	Model uplate	Poziv na broj
Grad Zagreb HR3810010051713352360	HR67	OIB
Grad Samobor HR9610010051738052366	HR67	OIB

Plaćena svota komorskog doprinosa tijekom 2015. iskazuje se kao porezno priznati izdatak u Knjizi primitka i izdataka.

Primjer popunjenog Obrasca KD za obrtnika koji je vlasnik strojobravarne radionice „STAR“ iz Karlovca, dajemo u nastavku.

Obrazac KD

HRVATSKA OBRTNIČKA KOMORA	
PODRUČNA OBRTNIČKA KOMORA:	
UDRUŽENJE OBRTNIKA:	
Ime i prezime obrtnika/naziv tvrtke za pravne osobe:	
OIB:	
Matični broj obrta:	
Adresa:	
Šifra općine:	
Naziv djelatnosti:	
Šifra djelatnosti (NKD2007):	

OBRAČUN KOMORSKOG DOPRINOSA
od 1. 1. do 31.12.2015. godine

R.br.	Opis	Iznos
1	2	3
A. PAUŠALNI KOMORSKI DOPRINOS		
1.	Dug iz ranijeg razdoblja	-
2.	Obveza za obračunsku godinu (52,00 x 12)	624,00
3.	Obveza za kamate	-
4.	UKUPNO (1+2+3)	624,00
5.	Uplaćeno tijekom obračunske godine	624,00
6.	Razlika za uplatu (4-5)	-
7.	Razlika za akontaciju u narednom razdoblju (5-4)	-

U _____, dana _____ 2016.

M. P.

Osoba odgovorna za sastavljanje obrasca

Napominjemo da se i u 2016. godini komorski doprinos Hrvatskoj obrtničkoj komori plaća u paušalnom iznosu od 52,00 kn mjesečno, tj. 156,00 kn tromjesečno što proizlazi iz Izvatka iz Odluke o plaćanju doprinosa u paušalnoj svoti udruženjima obrtnika, područnim obrtničkim komorama i Hrvatskoj obrtničkoj komori za 2016. godinu (Nar. nov., br. 141/15)

- b) **Obrazac TZ** – za konačni obračun članarine turističkoj zajednici a prema Zakonu o članarinama u turističkim zajednicama (Nar. nov. br. 152/08 i 88/10).
- c) **Obrazac SR** – za obračun spomeničke rente na ostvarene priminke prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Nar. nov. br. 69/99 do 157/13).

Napominjemo da fizičke osobe (obrtnici i druge samostalne djelatnosti) koje u Republici Hrvatskoj obavljaju gospodarsku djelatnost, plaćaju naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma. Konačni obračun navedene naknade za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2015. vrši se na **obrascu OKFŠ** kojeg je potrebno dostaviti **do 30.4. 2016.** Ministarstvu poljoprivrede na sljedeću adresu⁶:

Ministarstvo poljoprivrede
p.p. 900
OKFŠ
10001 Zagreb

Više o popunjavanju obrazaca: TZ, SR i OKFŠ pročitajte u zasebnom članku u ovom broju RiPup-a.

6 Izvor: <http://portal.hrsume.hr/index.php/hr/opekorisne-funkcije-uma>

RAČUNOVODSTVO
POREZI u praksi

www.racunovodstvo-porezi.hr

pratite
nas NA
DRUŠTVENIM
MREŽAMA

RacunovodstvoIPoreziUPraksi

@RIPUP1

RIPUP CRIF

Poslovna ideja
dolazi uz
prave savjete !

Porezi

RAČUNOVODSTVO
& POREZI u praksi